

## Liber .I. Ca. VIII.

**D**iabolus excommunicatus est. quia falsificauit bullā summi pontificis. i. for-  
mā suam qui erat signaculū similitudinis dei. Ezechiel. xxviii. Item incendiarius  
fuit sanctorū locorū. id ē illoz duorū temploz que fecerat deus. scz adam et eue.  
Omnes enī iusti templa sunt dei. vt dicit. i. ad Lborin. iij. et. vi. Templū dei san-  
ctum est qđ estis vos. Itē manus violentas iniecit in clericū. imo in ipm papaz.  
id est christū. Et quia nō habet supiorē a quo petat absolutionē. et ab illo nō vult.  
ideo nō potest absolui. Propter hoc dicit. i. Regū. ij. Si peccauerit vir i virū pla-  
cari ei potest de. si autē i deum peccauerit vir. quis orabit p eo? Ille excommūca-  
tus salutat nos. dū peccata spiritualia suggerit vt interficiat. sicut ioab amalam sa-  
lutando occidit. ij. Regū. xx. Hunc resalutat. qui eius suggestioni cōsensum pre-  
stat. et fit excommunicatus. ad Roma. i. Non solū qui ea faciūt. sed qui eis cōsenti-  
unt digni sunt morte. Nō ergo salutand⁹ vl resalutand⁹ est excommūcatus. Jo-  
han. ca. ij. Si quis venit ad vos et hāc doctrinā nō affert. nolite recipere eū i do-  
mū. nec aue ei dixeritis. Qui enim dicit illi aue. cōmunicat opibus ei⁹ malignis.  
**H**omo alteri⁹ legis est caro. cui⁹ lex contraria est legi spirit⁹. ad Rom. vii. **U**i  
deo alterā legē in mēbris meis. repugnantē legi mentis mee. Porū autē qui sunt  
alterius legis quidā sunt gentiles idola colentes. scz motus luxurie. qui in corde  
suo faciūt masculinas imagines ⁊ femininas. sic dicit Ezech. xvi. Fecisti tibi ima-  
gines masculinas. et fornicata es in eis. Alij sunt iudei qui legē ⁊ sacrificia carna-  
liter seruāt. id ē motus gule. Alij heretici latenter corrūpentes. id ē motus sub-  
tutis vel necessitatis specie ad peccatū inclinantes. Primi. i. pagani sunt occide-  
di gladio abstinētie. Psal. Accingere gladio tuo sup femur tuū potētissime. Iu-  
dei nō sunt occidendi. sed fame ⁊ miseria cruciādi. Heretici vero sunt cōburendi  
igne. quia spiritui sancto cōmittendū est vt reuelat in talibus vtrū spiritus sint ex  
deo. **H**ic homo alteri⁹ legis salutat. dū caro voluptatē suggerit. hunc resalutat  
qui cōsentit ⁊ excommūcat⁹ efficitur. Ecclesiastici. ix. Cū saltatrice ne sis assidu⁹.  
nec audias illā. **M**ost⁹ est mūdus. Unde Iaco. iij. Quicūq; voluerit esse ami-  
cus huius mūdi. inimic⁹ dei cōstituitur. **D**ic salutat. dū diuitias suggerit vl ho-  
nores. dicēs cū iuda. Aue rabi. et osculatur eū. et prodit simul. sed nō est resalutā-  
dus p consensum. Unde ps. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. **H**orū triū  
salutatōnes nō recipit maria. quia humilis ⁊ pauper et virgo fuit. vt dictū est. Et  
ideo merito dixit ei angelus. Aue. id est sine omni ve.

**F**init primus liber de  
angelica salutacōe.

## Incipit liber secundus de laudibus

beate marie habens septem particulas

In prima agit de .xl. specialib⁹ causis quare marie seruiendū.

In secunda agit quomodo ipa nobis seruiuit in filio.

In tertia quomodo ipi seruiendū de corde.

In quarta quō ipi seruiendū de singulis membris et sensib⁹.

In quinta quomodo ei seruiendū de ore ⁊ labijs.

In sexta distinguit que pprietates necesse sunt volētibus ei seruire ad benepla-  
citū suū.

In septima agit de festo eternitatis ad qđ hō rediūt p mariā et partū ipsius.

## Cause quare marie seruiendū

### Incipit particula prima de xl. specia

libus causis quare marie sit seruiendū.

### **O**blusa multiplici seruire dei ge

nitrici Debes dū uiuis. post mortē uiuere si vis.

**P**rima. Quia filius dei cui? omnis actio christiani est le-  
ctio. honorat et magnificat matrē suam. iuxta qđ p̄cipit  
Exod. xx. Honora patrē tuū et matrē tuā zc. Pater enī chri-  
sti p̄ naturā mater est populi christiani p̄ gratiā. Ideo de ma-  
tre sua dicit ipse christus. Isa. lx. Domū maiestatis mee scz ma-  
triā glorificabo. Et paulo post. Locū pedū meorū glificabo. Caput christi di-  
uinitas. i. Chori. v. Caput christi de? Pedes quibz venit ad nos hūanitas. cui?  
loc? yterus gignalis. Quē scz locū put possum? debem? honorare. qz oīa bona  
venie gratie z glorie nobis inde affluerūt z affluūt incessanter. Eccl̄es. i. Ad lo-  
cū vnde exēit flumina reuertunt̄ ut iterū fluant. i. reuerti debēt. p̄ iugē recordatio-  
onē p̄ debitā veneratōez. p̄ gratiarū actionē. et h̄ ut iterū fluant.

**S**ecūda. Quia spūscūs mariā p̄cipit honorari. ibi. Adorate scabellū pedū ei?  
qm̄ sanctū est. Quere libro. x. titulo. ix. q̄ maria dicit scabellū. Hoc scabellū  
ad litterā adorauerūt tres magi adorātes m̄rem cū filio. Dat. ij. Honorare siq̄  
dē mariā thesaurizare est sibi vitā eternā. Eccl̄. iij. Sicut q̄ thesaurizat. ita et q̄  
honorificat matrē suā. i. mariā. Eph. vi. Honora p̄rem et m̄res tuā. qđ est mada-  
tū primū in p̄missiōe. ut bñ sit tibi. et longeu? sis sup̄ terrā. Pater n̄r christus q̄ ge-  
nuit nos fm̄ q̄ de? Un̄ Jaco. i. Volūtarie genuit nos v̄bo p̄ritatis zc. Et fm̄ q̄  
hō mirabiliter pepit nos in doloribz passionis. Un̄ Joh. xvi. M̄lier. i. humana  
christi natura. cū parit tristitiā habz zc. Un̄ dicit Dat. xvi. Tristis est anīa mea  
vsqz ad mortē. Pater n̄r maria: q̄ licz nō nisi vnicū filiū carnaliter genuerit. i. eo-  
ramē spūalis mater effecta est magne multitudinis filiorū. qz p̄mogenit? christus.  
ad Ro. viij. Libro. vi. titulo p̄mo. q̄ maria mater. mltā inuenies de huiusmodi.

**T**ercia. Quia qđcūq̄ reuerētie et honoris matri exhibet totū redūdat in filiū. et  
ecōuerso. Un̄ Eccl̄. iij. Qui seruīit ei obsequētes erūt sancto. i. christo. q̄ est  
sanctus sc̄orū. Dan. ix. Et eos q̄ diligūt eā diligit de? Sicut enī q̄ nō honorifi-  
cat filiū nō honorificat patrē q̄ misit illū. Sic ecōtra nō honorificat filiū q̄ nō ho-  
norificat matrē que genuit illū. Hieronymus. Nimirū honor mater. us ei? ē qui  
natus est ex ea. Idē. Null? honor matris ali? est nisi cū ille iure honorat q̄ nasci  
dignat? est ex ea. Idē. Nulli dubiū quin totū ad gloriā christi p̄tineat. q̄cūq̄ di-  
gne genitrici ei? impēsū fuerit ac solēniter exhibitū. Bñs b̄r. Nō ē dubiū qđcūq̄  
in laudibz matris p̄ferim? ad filiū p̄tinere. z rursus cū filiū honoram? a m̄ris glo-  
ria nō recedim?. Ad h̄ designdū brā illa mulier q̄ extollēs vocē de turba Luc. xi.  
volebat filiū collaudare. dixit illi. Bñs v̄ter q̄ te portauit. z vbera q̄ sūxisti. in-  
telligēs p̄ spūscū sanctū i matris laudibz filiū collaudari. Itē Idē significatū est  
Lanri. ij. Ubi postq̄ se laudauerat fili? dicēs. Ego flos campi zc. Istatim trāsit  
ad cōmēdatōem matris dicēs. Sicut liliū inter spinas. sic amīca mea inter filias  
q̄ oñdit q̄ laus sua laus m̄ris ē. z ecōuerso. Et vocat eā amīcā. ad oñdēdū q̄ sicut  
oīa cōmūia sunt v̄e amātibz. sic laus v̄triusqz cōmūis est v̄triqz. z q̄ post laudē filiū  
succedit laus matris p̄mo loco. Itē bñs hildefontus. Ut filiā seru? deuot? filiū  
generati fidel? appeto fieri su? genitricis. z ut p̄ber fuisse dñō i testimoniū q̄ro sup̄  
me dominiū m̄ris ei?. Sic ei referē ad dñm qđ fuit ancille. z redūdat i filiū qđ i  
pedibz m̄ris. sic alēnat i nutritio qđ adhibet nutritici. Sic trāsit honor i regē q̄ defer-

**Q**uartā. Quia p̄ ipaz z i ipa z ex ipa augef glia pa  
tris et filiū et spūscū sanctū. Un̄ i Psal. Magnus domin? et laudabilis nimis  
in ciuitate dei nostri in monte sancto eius. Licz enī in omni creatura sit deus

Diero.

Berū.

Hilde-  
fontus

## Liber .ii. Particula .i.

Alcuin<sup>9</sup>

magn<sup>9</sup> et laudabilis nimis. tamē nominatim dicit magnus et laudabil<sup>9</sup> nimis in ciuitate dei nostri. que est maria. De qua dicit. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Alcuin<sup>9</sup>. In hac ciuitate et in hoc mōtel magnus domin<sup>9</sup> et laudabil<sup>9</sup> nimis. Iūmo audacter dico. maior et laudabilior q̄ in omnib<sup>9</sup> creatur<sup>9</sup>. Qui enī celo terraq<sup>9</sup> nō capitur. et qui mūdū pugillo cōtinet. hui<sup>9</sup> vtero clausus est. et inde assumpsit vnde patri obediēs vsq<sup>9</sup> ad mortē extitit. propter quod et deus exaltauit illū. et dedit illi nomē quod est sup<sup>9</sup> omne nomē. Dicat qui melius sentit. In nullo quippe mihi videt maior deus q̄ q<sup>9</sup> se hūiliāuit homo fac<sup>9</sup>. nec vnq<sup>9</sup> laudabilior q̄ q<sup>9</sup> factus est clemēti<sup>9</sup>. qui omnipotētiā suā maxime parcēdo et misere rēdo manifestat. Propter h<sup>9</sup> dicit de maria. i. Cho. xi. Dulcer glā est viri. Et pro verb. xij. Dulcer diligēs corona est viro suo.

**Q**uinta. Quia p ipam et in ipa et cū ipa et ab ipa habet mūdus et habuit et ha-  
biturus est omne bonū. id ē christū. qui est omne bonū. et summū bonū. et si-  
ne quo nihil bonū. qui est solus bon<sup>9</sup>. Unde ipē dicit Luce. xviij. Nemo bonus  
nisi sol<sup>9</sup> deus. Et sine quo nemo bonus. qui omnib<sup>9</sup> omnia factus est. vt oēs sal-  
uos faceret. et q<sup>9</sup> in futuro erit omnia in omnib<sup>9</sup>. i. ad Ebozin. xv. id ē sufficientia  
omniū. Vel omne bonū potest dici illud triplex bonū. sine quo nō habet summū  
bonū qd ē christ<sup>9</sup>. Bonū. i. venie grē et glie. Ideo de maria dicit hūana natura  
sap. viij. Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa et.

**S**exta. Quia inuēta maria inuenit omne bonū. Vñ ipa dicit puer. viij. Qui  
me inuenerit inueniet vitā. et hauriet salutē a dño. Ecce vita gratie in p̄sen-  
ti. et salus eterna in futuro. Et in his duob<sup>9</sup> cōsistit h̄cquid necessariū est. Ideo  
puer. xviij. dicit de maria. Qui inuenit mulierē bonā. id ē mariā. Inuenit bo-  
nū. et hauriet iocūditatē a dño. Iocūditatē duplicē. cōsciētie hic. leticie i futuro.

**S**eptima. Quia diligit diligētes se. imo etiā seruit seruientib<sup>9</sup> suis. sicut infra  
ostendit. Unde dicit puer. viij. Ego diligētes me diligo. Sed quicūq<sup>9</sup> di-  
ligitur a matre diligit et a filio. et ecōuerso. et per cōseq<sup>9</sup>s a tota curia celesti. Vñ  
sapie. viij. Hanc amauit et. Quere infra particula. iij. titulo q<sup>9</sup> debem<sup>9</sup> marie dile-  
ctōem. Ideo dicit ipa cum filio Joh. xiiij. Qui diligit me. diligit a patre meo et  
a filio meo. et ego diligā cum et. Sequit<sup>9</sup> in auctoritate p̄ma. Et qui mane vigi-  
lauerint ad me inueniet me. Vigilandū est ad mariā. mane gratie. fugata nocte  
peccati. Item mane. innotata cōsciētia per penitētiā. Itē mane. vt volens ei ser-  
uire prius exierit a nocte peccati. Item mane tēporis surgendū est ad celebzan-  
dum seruitiū eius. Vigilauerint ad me. id ē propter me habēdam et inueniēdā.  
Item ad me. id ē ad seruitiū meū quod decantandū est vigilanter et attēte. Unde  
multa miracula legunt accidisse. Sequitur. Inuenient me. Felix inuētiō inue-  
nire gratie inuentricē. qua inuenta inuenit omne bonū. Ecclīastici. xxxij. Qui vi-  
gilauerint ad illam. excipient ei<sup>9</sup> benedictionē. Ideo iustus quilibet tradere de-  
bet cor suū ad vigilandū diluculo ad dominā. per quam redemptus est et reconci-  
liatus. Ecclīastici. xxxix. Item sapiētie. vi. Qui de luce vigilauerit ad illā nō la-  
borabit. diu v<sup>9</sup> in vacuū. Assidentē enī illam forib<sup>9</sup> suis inueniet. Isem<sup>9</sup> paratam  
auxiliari et pulsantē vt intret. Unde dicit in apocal. iij. Ego sto ad ostiū. liberi  
arbitrii. Fores anime p quas ad animā intrat gratia marie. sunt timor et amor ma-  
tris et filij. Istis foribus assidet pietas marie vt radius solis ad fenestrā clausam.  
que si aperiat statim intrat radius. Assidet etiā tanq<sup>9</sup> ianitor et custos. ne diabo-  
lus vel peccatū subintrēt portas nostras ad iugulandū et dēsdandū. Porte iste  
sunt nostri sensus exteriores. Unde dictū est abrahe Bene. xxij. Possidebit. i. i.  
custodiet. semen tuū. id ē viri iusti. qui sūt filij abrahe. portas. i. i. quinq<sup>9</sup> sensus  
Linimicorū suorū. i. demonū et viciorū. quibus intrant ad animā iugulandam.  
Dieremie. ix. Dors intrat per fenestras. I sensuū scilicet. Si de sapientia intelli-  
gatur. fores eius duo testamenta. Itē sapiētie. vi. Qui vigilauerit ppter illam. id  
ē mariā vel sapientiam adipiscendā. cito erit securus. quoniam dignos se ipsa.

# Cause quare marie seruendū

id ē mūdos et humiles. Circuit querēs. Circuit id ē vndiq; munit ne aliq; parte pateat ingressus hostil. et in vīs suis. Iquādo videlicet imitatur illā. ostēdit se illis hīlariter. **U**ie illi? sunt. humilitas. pietas. caritas. veritas. et hī mōi. De quib; ipsa cū sapiētia dicit. **P**rouerb. viij. **B**eatī qui custo dūt vīas meas. Et de quib; dicit. **P**rouerb. iij. **U**ie eius vīe pulcre. et omēs semīte illi? pacifice. **I**te de his dīcē ipa. **E**cclīastici. xxiij. **I**n me gratia omīs vīe. scz que ducit ad vitā. id ē ad filiū meū. qui est vita. **C**ustodiētib; et ambulātib; p has vīas ostēdit maria seipaz hīlariter exēuntib; et h mūdo. et in omī puidētia. Iquā ipa dat ad pseruādā aīam. **L**ocū curret illis qsi adiutrix fidelissima.

Boeti?

**O**ctaua. Quia summ? honor. summa gloria. et sūma vtilitas est seruire marie. et d ei? esse familia. **E**i ei seruire regnare est. sicut dicit **B**oeti? de dño. et eius agi frenis summa libertas est. **U**n et dicit ei a filio. imo a tota minitate **I**saie. lx. **B**ens et regnū quod nō seruierit tibi peribit. et gētes solitudine vastabunt. **B**ene dicit solitudine. Iquā destituti tāte matris auxilio. et p cōsequens destituunt auxilio filij. et totius curie celestis. **S**ed ve soli. quia cū ceciderit nō habet subleuātem. **E**cclīastes. iij. **S**eru? autē marie si ceciderit nō collidetur. qz dña misericorditer supponet manū suā. **I**pa enī sola post filiū comes est. q possit subleuare cadentē. **U**n dicit cum filio **D**lee. iv. **U**e eis. cū recessero ab eis vastabunt.

Phs

**J**ocunda est ad cōfābulādū. **U**n Sapiētie. viij. **E**rit allocutio cogitatiois et tedij mei. **Phs**. Faciendus comes in via p vehiculo est.

**H**umilis ad ministrādū. **Q**uod apparuit **L**uc. i. qm mīstrauit elizabeth minori se.

**D**ives ad exhibendū. **S**apiētie. viij. **S**ciens quoniā mecum cōmunicabit d bonis suis.

Comes ista

**P**otens ad protegēdū. **U**nde ipi potest secure dicere seru? ei? illud **J**ob. xvij. **P**one me iuxta te. et cui? vis manus pugnet cōtra me.

**S**apiens ad instruēdū. **Q**uia doctrix est sapiētie dei. **S**apie. viij. **P**rouer. xij. **Q**ui cū sapiētib; gradit sapiens erit. amīc? stultoꝝ simil' efficiet.

**M**isericors ad supportādū. **U**nde de seruo ei? dicit in ps. **C**ū ceciderit nō collidit. quia domina supponet manū suā.

**D**e illis autē qui nolūt seruire marie. vel qui peccant in eam. dicit **I**saie. xlv. **C**onfundant omēs qui repugnant ei. vt iudei. pagani. heretici. et blasphemī. **I**te **E**cclīastici. iij. **M**aledictus est a deo qui erasperat matrē suā. id ē mariam. **I**psa enī dicit **P**rouerb. viij. **Q**ui in me peccauerit ledet animā suā. omēs qui me odērunt diligit mortē. **Q**uia qui diligit iniquitatē odit animā suā. **E**ile **T**hobie xij. **Q**ui faciūt peccatū et iniquitatē. hostes sunt aīe sue. **T**alib; dicit **B**aruch iij. **O**bliti estis eum qui nutriuit vos. et matrē vestrā cōmīstastis. id ē ecclesiam vel mariam.

**I**n **D**na. **Q**uia de fonte vire qui est apud deum. imo qui ipse est hauriens situla humilis et deuote oratōis. larga refundit stillicidia seruis suis. maxime si habeant vasa cōuenientia. **Q**uere libro. iij. titulo. xij. de misericordia ei?. **U**nde dicit cū filio **J**ob. vij. **Q**ui sitit veniat ad me. et bibat. **Q**uere libro. xij. particula prima. scilicet de orto. versu. vi. xbi ortus dicit sitibūdus. **E**t hec impetratio gratie figurata est **J**ob. ij. **U**bi vino deficiēte in nuptijs vinum impetrauit a filio. **N**ec solū gratiā impetrat. sed et impetratā cōseruat. **E**t hoc necesse est. q sicut dicit **g**regori?. **C**ito bonū perdit quod a largiente nō custoditur. **P**ropter hoc illi cōuenit illud **E**cclīastici. xvj. **G**ratia hominis quasi pupillā cōseruabit. **G**ratia cōparat pupille. quia sicut pupilla cito ledit. sic gratia dei de facili amittit. **I**tem quia sicut pupilla diligētissime cōseruat. sic et gratia dei omni studio et omni diligētia debet cōseruari. **I**tem quia sicut subtracta pupilla nihil valet oculus. sic nihil valet homo sine gratia dei. **I**tem pupilla est parua et nigra. sic gratia dei ab effectu. quia hominē facit parū et contemptibilē in oculis suis. **I**tem quia sicut pupilla oculum. sic gratia illuminat opus nostrum. **I**tem quia sicut duplex pupilla duplici oculo est necessaria. sic et nobis duplex gratia pueniens. s.

So. xij.

Grego.

Grā est pupilla

## Liber .II. Particula .I.

**Greg<sup>9</sup>.** z subsequens. **Un<sup>9</sup> gregori<sup>9</sup>.** Tua nos dñe gratia pueniat et sequat<sup>r</sup> zc. **Itē** qz sicut in pupilla pñstis vis visus corporalis. sic in grā dei vis visus spiritalis.

**Decima.** Quia filio irato potētissime recōciliat seruos et amatores suos. **Lo<sup>r</sup>** quē enim pacē in plebē suam. et sup seruos suos zc. imo et sup omēs se sup pliciter inuocātes. sicut patet in **Theophilo.**

**Undecima.** Quia tanta est ei<sup>9</sup> benignitas q<sup>9</sup> nulli formidandū est accedere ad eam. **Quere** libro. iij. titulo. xxiij. de benignitate ei<sup>9</sup>.

**Fulbr<sup>9</sup> carnotē.** **Dodecima.** Quia tanta est ei<sup>9</sup> misericordia q<sup>9</sup> ab ea null<sup>9</sup> repellit. **Quere** libro. iij. titulo. xxiij. de misericordia eius. **Fulbertus** carnotē. **Que** privilegio virtutū in terris insignis enituit. nunq<sup>9</sup> terrigenis patrocinari desistit.

**Redecima.** Quia donis et carismatib<sup>9</sup> edificat seruos suos. vt filij sui z spūs sancti digna fiāt habitatio. **Proverb. xiiij.** Sapiēs mulier edificat domū suā. i. familiā. **Si** ergo edificari desideras in habitaculū dei in spūsctō. ad **Eph. ij.** in fine. da operā ascribi familie eius.

**Quō maria vestit seruos suos** **Quartadecima.** Quia multiplici virtute q̄si multiplici veste adornat seruos suos. designata per dorcadem. que paupes vestiebat. **Actuū. ix.** Propter hoc de ipa scriptū est **Proverb. xxi.** Nō timebit domui sue a frigorib<sup>9</sup> niuis. **Frigo<sup>r</sup>** ra niuis geliciū peccati. **Unde Eccl. xliij.** Frigidus vētus aquilo flauit zc. **U<sup>l</sup>** l frigora niuis. pena gehēnalis. **Unde Job. vi.** Qui timēt pruina irruet sup eos nūc. **Hoc** dicit de nolētibus agere penitentiā in pñtē. Pruina gelascit in infirmis. et cito deficit. et signat penā tēporalē leuem et transitoria. **Hic** ruit de supernis. et signat diuinā vindictā. que subito ruet super capita impiorū. **Un<sup>9</sup> par. i.** Cum irruerit sup vos repētina calamitas zc. **Que** scilicet vindicta duratūna est in eternū. sicut in libano sunt niues cōtinuē. sicut dicit **Hiere. xxiij.** Nunquid de petra agri deficiet nūc libani zc. **De** huiusmodi niuib<sup>9</sup> dicit itēz **Job xxiij.** Trāsbunt ab aquis niuiū ad ardorē igniū vel niviū. **Uel** hec frigora sunt psecutiones malorū. qui cōgelati sunt a flatu aquilonis. **Eccl. xliij.** Imperio suo accelerauit niuē. **Sequitur.** Omnes enī domestici ei<sup>9</sup> vestiti sunt duplicibus. **Domestici** marie specialiter sunt illi fideles. tam viri q̄s mulieres. qui tan q̄s serui et ancille ipius obsequijs se et sua impendūt. **Et** cauētes ea que credunt tante domine displicere. p posse suo mouent ad omnia que beneplacita credūt ei. **Isti** domestici per oratōes et exēpla marie vestiunt<sup>r</sup> a dño in pñtē duplicibus. i. multiplicib<sup>9</sup>. id ē diuersis virtutū generib<sup>9</sup>. scilicet bysso castitatis. cocco gemine caritatis. iacinto desiderij celestis. z purpura regalis dignitat<sup>is</sup>. **Que** scz vestimenta sunt ad decorē et nitore. **Unde** domin<sup>9</sup> dicit anime dilectrici z ancille matris sue **Ezechiel. xvi.** Vestiui te discolorib<sup>9</sup>. **Itē ps. xliij.** Circūamicta varietatib<sup>9</sup>. **Si** de futuro itelligat. Vestiti sunt. id ē vestient<sup>r</sup> duplicib<sup>9</sup>. id ē vtraq<sup>9</sup> stola. **Unde** **Isaie. lxi.** In terra sua duplicia possidebūt. **Uel** hec duplicia ppetua corporis immortalitas z aīe impassibilitas. **Immortalitas** ad dotes corporis. impassibilitas ad dotes aīe referat. **Ecōtrario** negligentes seruire marie vestient<sup>r</sup> sicut diploide confusione sua.

**Hec duplicia sunt**

- ✓ **Fides** et operatio. **Fides** vestis interior. que ornat animā corā deo. **Operatio** exterior que corā primo.
- ✓ **Sapiētia** ad elidēdos errores z repellēdas hereses. z patiētia ad sustinendas tribulationes.
- ✓ **Caritas** dei z primi. **Quia** caritas opit mltitudinē pctōz. **Prover. x. z. i.** Pe. iij.
- ✓ **Opa** misericordie corporalia z spūalia. q̄ sicut vest<sup>is</sup> duplex muniūt z frig<sup>9</sup> inferni.
- ✓ **Assuetudo** cordis z castitatis corporis. **Unde** oram<sup>9</sup>. Nos culpis solutos mites fac et castos.
- ✓ **Promissio** vite que nunc est z future
- ✓ **Cōfessio** peccati z laudis. **Q.** cōfessio sit vest<sup>is</sup>. dicit ps. Cōfessionē z decorē iduisti.
- ✓ **Imbu** i. sa cramētis christi z exēplis informari.

## Cause quare marie seruiendū

**V**ic diuino iunari auxilio. ibi frui visione.

**A**liter. Duplicitas sunt. ornari iusticia que est declinare a malo. et facere bonū. Simi- **D**  
liter castitas duplex. mētis et corpis. **U**n de fidei anima dicit **Apoca. xix.** **D**atū  
est ei vt coopiat se byssino splēdente et cādido. **I**n hoc q dicit **Byssino** et cādido  
notat duplex castitas. **I**n hoc q dicit **splēdēte** diffusio boni exēpli. **I**n hoc q di-  
cit **Datū ē** q nemo potest esse p se cast⁹ vl continēs. sed tm ex dono dei. **U**n **Sa-**  
pientie. viij. **A**liter pñēs esse nō possum nisi hoc de⁹ det rē.

**I**tem duplex vestis bona opatio. quasi foraturā habens recte intentōis. **D**e illis  
enī q faciūt opa de genere bonorū p inani glia vl remuneratōe tpali dicit **Isa. lix.**  
**T**elas aranee tēuerūt rē. tele corū nō erūt eis in vestimentū. nec operient operi-  
bus suis. opa ei⁹ corū opa inutilia rē. **H**ypocrite siqdē penulas habēt. i. vestes sin-  
gulares et defectiuas. qz non bona intentōe bñ opantur.

**I**te duplex vestis. hiemalis et estiuālis. **E**apa hiemalis patiētia et humilitas. **E**  
tra pluuiā grandinē ventū et niuē tēptationū et tribulationū. **E**stiuālis sunt vir-  
tutes quib⁹ tēpore pacis bonis opibus vacat. scz misericordia pietas cōpassio et  
hmōi. **U**el hec duplicitas mutatoria sunt. sicut cōsueuerūt diuites et nobiles in cō-  
munijs magnis et solēnitatib⁹ assumere vestes nouas et p̄ciosas. **Q**uia non est fas  
indutū sacco intrare palaciū vl ad regē. iij. **D**exter. **P**ro cōgruentia enī solēnitat⁹  
in natiuitate dñi induēda sunt hūilitas deuotio et gñaz actio. **I**n passione luct⁹  
disciplina et cōpassio. **P**atiētia in festis martirū. **S**acramenta in festis p̄fessorū et  
virginū. vt p varietate festi ip̄e habit⁹ variet. **S**icut videre ē in magnis ecclesijs  
in habitu ministrantiū. **I**n rubijs p martirib⁹. **I**n viridib⁹ vl croceis aut iacinti-  
nis p p̄fessorib⁹. **I**n byssinis p virginib⁹. **P**ropter hec dicit dñs ecclesie vl fidei ani-  
me **Ezech. xvi.** **I**nduit te mutatorijs.

**I**te de triplici materia cōficit etiā nobis vestes. **D**e pilis animalū. hoc est. de lana. **I**  
nobis tribuēs virtutē simplicitatis. **D**e corticib⁹ herbar⁹. hoc ē. de lino dās patiē-  
tiā tribulatiōis. i. ad tribulatiōes sustinēdas. **D**e viscerib⁹ vermiū mīstrans nobis  
viscera pietatis. quādo scz de eo qd viscerib⁹ nris subtrahim⁹ de cibo et potu no-  
stro pauperū viscera recream⁹. **E**t hec est p̄ciosior ceteris. sicut vestis serica p̄cio-  
sior vestibus alijs.

**I**tem etiam nobis vestē polimitā. id ē diuersis virtutib⁹ velut filis distinctā. **E**st ei **S**  
polimit⁹ fm **I**sid. idem q multicolor.

**V**estis enī cuiusqz vita illi est. **D**e purpura discipline. **D**e bysso castimonie. **D**e ia-  
cinto celestis cōuersatiōis. **D**e cocco gemine dilectōis. **U**el p purpurā intellige pi-  
etate que tingit in sanguine alieno. **S**ed patiētia in sanguine pprio. **C**aritas autē  
in sanguine dñico. **E**t hmoi filis cōterit⁹ vest⁹ polimita. **Q**ui enī opibus vni⁹ tm  
virtut⁹ studet. id ē vl soli castitati. vl soli pietati. vl soli abstinentie. vestē habz vni-  
us coloris. **S**ed hoc nō sufficit p̄gini gloriose nisi sint amici sui et domestici exem-  
plo illi⁹ circūamicti varietate.

**I**te p oratiōes et exēpla marie acqzunt illa vestimēta q enumerat apl⁹ ad **Col. iij.** **D**  
dices. **I**nduite vos sicut electi dei et dilecti sari. cū viscera misericordie. i. vestimē-  
ta calida. **L**benignitatē. scilicet larga. **L**humilitatē. scilicet lenia. **L**modestiam. scilicet bñ cōpo-  
sita. **L**patiētiā. scilicet fortia. qsi de panno bñ cōserto et firmiter recto. **L**supporatēs  
iūice. scilicet qnqz p̄mūicāda. **U**nō sequit. **E**t donantes vobismetip̄is rē. **S**up oīa  
autē hec caritatē habete qd est vinculū p̄fectōis. scilicet vt sint bene colorata. quia  
caritas est forma virtutū. que deaurat et colorat virtutes. et sint bene cōsuta p di-  
lectionē. que est vinculū p̄fectōis. **S**equitur **E**t pat christi exultet in cordib⁹  
vestris. scilicet vt sint suauia ad tangendū. **E**cce nouem paria vestimētorū. quib⁹  
qui modo adornant merent⁹ adiūgi nouē ordinib⁹ angelorū. **E**t his omnib⁹ ad-  
ornat beata virgo domesticos suos. qbus ip̄amet est adornata. **U**nde dicit. **C**ir-  
cūamicta varietatib⁹. **V**estit etiā seruos suos bysso innocentie et simplicitat⁹. sūdo-  
ne castitatis. et purpura caritatis. **P**ropter hoc de ea dicit **Prouer. in fine.** **B**ys-  
sus et purpura indumētū ei⁹. **I**qb⁹. i. induta ē. et qbz induit suos suos. **I**te ibidez.

Fo. xxij.

## Liber .II. Particula .I.

De cin-  
gulo

Largif  
maria  
veste

**L**indonē fecit et vendidit. **L**indon est tela subtilis et mollis ex bisso facta. et signat nouitatē sancte cōuersatiōis. **H**anc facit nobis maria tribuens gratiā castitatis. a qua incipit cōuersatio sancta. **H**anc etiā vestē tūc nobis qdāmodo vendit. qñ nobis eā largif. et inde a nobis digne glorificat. **H**anc etiā **L**indonē sibi tunc fecit. qñ castitatē vouit. **T**unc vendidit. quādo p vōtū virginitatē filio dei cōplacuit vt incarnaret in ea. **U**n dicit ei ppheta. **C**ōcupiscet rex decorē tuum. **I**d ē virginitatē tuā. **I**tē vt huiusmodi vestimēta meli⁹ sedcant et aptētur seruis suis. pferunt vnicuiqz zonā vel cingulū tēperatiē refrenāt. pūos mor⁹. **U**n sequitur. **E**t cingulū tradidit chananeo. **Q**uōd interpretat emulatoz vlt zelotes siue pparat⁹ aut negociatoz. **U**l chanane⁹ omuratur. s. a vicijis ad putes.

**L**argitur maria vestem

**T**alarē. p pscuerantiā. **G**ene. xxxvij. **F**ecit iacob ioseph filio suo vestē polimitā et talarē.

**C**andidā sine admittitōe macule mortal. **Q**uia vestimentū mictū sanguine. **I**. i. cor. p⁹ mortali peccato sedatū. **L**erit in cōbustionē. **I**. **I**sa. ix. **I**do dicit **E**cclēsiastes. ix. **O**mnī tēpore vestimēta tua sint cādidā. **U**el vestimentū mictū sanguine cōuersatio polluta p luxuriā. **A**pocal. iij. **A**mbulabūt mecum in albis. **S**cilicet si fuerint in albis. **E**t loquit de illis. **Q**ui nō inquinauerūt vestimēta sua. **I**d ē corpa p maculam peccati mortalis.

**I**nconfutile. p integritatē et vnitatē cōuersatiōis exterioris et interioris intentiōis. ne sit dissuta p duplicitatē. vlt simulatiōē. vlt hypocrisim. **E**xēplo tunice dñi. **J**oh. xix. **I**tē **L**eni. xix. **N**ō icidet carnes vras neqz figuras. aut stigmata faciet vob.

**F**ulgidā p exemplū. **U**nde **B**atth. v. **L**uceat lux vra corā hoibus vt videāt opa vestra bona etc. **P**ropē angelī apparuerūt i dñica resurrectionē i veste fulgētī **L**u. xxiij. **U**t postqz surrexer⁹ a pctō. fulgeat cōuersatio tua alijs p exemplū.

**O**doriferā. p fragrantia opiniōis. **C**anti. iij. **O**dor vestimētoz tuozū sic odor thuris. **G**en. xxvij. **E**ratimqz vt sensit vestimēti ei⁹ fragrantia bñdicens ait etc. **T**alē habeto. si vis bñdici a vero isaac. **Q**uere de hac fragrantia paulo infra.

**S**ubtilem. p discretiōē et suūpti⁹ discussionē. **E**ze. xvi. **I**ndui te subtilibz.

**C**alidā. p caritatē. **J**oh. xxxvij. **N**ōne vestimēta tua calidā etc. **P**arab. vi. **N**ūqd p hō abscondere ignē. **C**aritatē. **L**in sinu. **C**ordis. **L**et vestimēta ei⁹. **I**. i. cōuersatio et mores. **N**ō ardeāt. **L**et calefaciāt tangētes. **H**ec est vestis quā hester. **I**d ē maria mittit mardocheo. i. penitēti. **I**nduro sacco. q significat timor seruilis. cū q nō intrat i palaciū assueri. hoc est in celū. sicut legitur **H**ester. iij.

**S**eminā. p dilectionē dei et primi. **U**el propter cordis et corpis honestatē. **P**ro q dabitur stola gemina. **U**nde sup. **D**omestici ei⁹ etc. **S**ed pri⁹ eruenda est verus cōuersatio. **Z**acharie. iij. **A**uferet vestimēta sordida ab eo. **I**tē. i. **J**ude. **O**dientes eam que carnalis est maculatā tunicā. **A**lter enī nō pōt noua cōuersatio qsi noua vestis indui. **S**i tō vestis hec nō pōt omnino exui. saltē sepe p penitētiā debz lauari. **I**sa. i. **L**auamini mūdi estote etc.

**L**argif etiā quibusdā vestem saccinā vel cilicinā. quib⁹ scilicet inspirat grām faciēdi penitentiā. **U**nde potest dicere cū filio illud **I**saie. l. **I**nduā celos. i. celestes viros **L**tenebris. i. lugubri habitu penitētiē. **L**et ponā saccū operimētū corz. **F**iliū etiā dei et suū induit ipa sacco nostre mortalitatē. quo indutus fecit p nobis penitentiā in cruce. et tantū vestitus fuit sacco illo q totus disruptus fuit in cruce. **U**nde filius patri. **C**oncidisti. **I**d ē concidi pmissisti. **L**saccū meū. **I**d ē carnē. clauis salicis et lancea. **D**e hoc sacco dicit **J**oh. xvi. in persona christi. **S**accū consui super cutem meam.

**L**argif etiā quibusdā specialibz suis vestē quasi de eodē panno quo induta est. **D**e qua dicit **P**rouerb. xxi. **S**tragulatā vestē fecit sibi etc. **E**t hoc pcedit ex maximo affectu misericordie. **Q**uōd notat p hoc q hec auctoritas cōtinet sub lra **D**em. quod interpretatur viscera. quia p hoc maxima misericordie viscera nobis ostēdit. **S**tragula dicit a stragos. qd interpretat talus vel variuz. **V**estis ergo stragulata

## Cause quare marie seruiendū

est puerfatio talaris p pfeuerantiā. varia v'l polimita vt tunica ioseph ppe gtiarū  
 donoz vel bonoz opez. varietatē. vt talis aia dici possit circūamicta varietatibz.  
 Uel stragulata. qsi varietate picture v'l texture firmiter pposita. et h vult glosa. q  
 lis solet dici brosdara. Uel texta firmiter ppter caritatis q nunq̄s excidit indisso/  
 lubilitatē. q. Laque mltre tribulatonū nō poterūt extinguere caritatē. Uel strag/  
 gulata. i. varia et diuersoz colorū. quibz significat diuersitas virtutū. scz castitas.  
 hūilitas. patiētia. et hmoi. **N**ec est vestis polimita ioseph. Et dicitur stragulata. i.  
 a stragulo qd est pann⁹ q supponit lecto et sedili. et dicitur tapetū in gallico. **U**n. iij.  
 Regū. viij. Tulit azabel stragulū. et infudit aquā et expandit sup facie ei⁹. et c. **F**e/  
 cit sibi. qz a se debz incipe. **B**ysus et purpura indumētū ei⁹. **B**ysus candidaz  
 significat innocētiā. purpura coloris sanguinei patiētiā. **Q**uā enī qd exemplo dñi  
 patit innocēter. tūc corā dño ornat eius aia elegāter. Uel iō stragulū. qz et in strag/  
 tu et in amictu idoneū sit. sicut dicit **I**sid. Uel stragulata vestis. lētia religiose cō/  
 uersatōis. q principalit cōsistit in tribz. **I**n ptenentiā mēbroz. **I**n obediētia man/  
 datorū. **I**n tolerātia psecutorū. **S**tragulata enī sicut qdam volūt. dicit qsi trian/  
 angulata. **T**res anguli sunt. animi deuotio. primū ppassio. et carnis mortificatio. **D**  
 Primū ad deū. **S**ecūm ad primū. **T**erciū ad seipm. Uel tres anguli. **L**aus dei.  
**U**tilitas sui. **E**xemplū. primū. **V**estitus est g veste stragulata. q tria hec intēdit i  
 verbis et opibz suis. **O**ibz istis modis veste stragulatā fecit sibi maria. **H**abuit  
 enī varietatē donoz et gratiaz. ministracionū et opatōnū. manifestatōez spūs. ser/  
 mones sapientie et sciētie. fidē et grām sanitatū. opatōes virtutū. pphetias. discre/  
 tōes spiritūū. genera linguaz. interpretatōes sermonū. et cetera hmoi q enumerat. i.  
 ad **E**hoz. iij. **I**te habuit differētiās virtutū. scz iusticiā. prudentiā. fortitudinē.  
 temperātiā. et ceteras vniuersas et singulas. **I**te habuit differētiās graduū. qz fu/  
 it angelica cū angelis. ppheta cū pphetis. apla cū aplis. martir cū martiribz. con/  
 templatrit cū cōfessoribz. virgo cū virginibz. **E**t hec omnia supercellenter. **U**nde.  
**D**ulce filiē cōgregeuerūt diuicias. tu supgressa es vniuersas. **I**te habuit differ/  
 rētiās statūū. qz fuit pgo. cōiugata. et vidua mortuo ioseph. **I**te habuit differen/  
 tias vitaz. qz fuit actiua et pteplatiua. **A**ya et rachel **M**aria et martha. **I**te ha/  
 buit differētiās meritoz et pmiōz. pus hūil ancilla. tādē sublimis regina. **D**i  
 cit ergo **S**tragulatā vestē fecit sibi. scz q ornaret. nō ad inanē gloriā. sed vt pla/  
 ceat sponso suo. **H**ypocrite enī faciūt vestes. nō ad se ornandū. sed ad vendendū  
 pccio laudis humane. **F**lora. q aliq libri habet. **S**tragulā vestē fecit sibi. i. eadē  
 q vestis polimita seu etamita. i. pluribz filis texta. **D**e h legi. iij. **R**egū. viij. **Tu**  
 lit azabel stragulū v'l stragulā. et infudit aquā. **S**eqtur de vestitu marie et fide  
 lis anime. **B**ysus et purpura indumētū ei⁹. **P**er byssum retortā candor cōsci/  
 entie et innocētiā vite. **P**er purpurā patiētiā intellige. Uel byssus castitas. pur/  
 pura caritas. Uel byssus virginitas. purpura martiriū. **M**oraliter. **B**ysus q  
 multis tūsiōibz puenit ad cādorē. carnis castigatio. purpura solis regibz cōueni/  
 ens. celestū contēplatio.

**Bern.**

**Q**uintadecima. Quia pces et sacrificia seruoz suoz. et maxime que ei exhibē  
 tur. offert in cōspectu diuie maiestatis. **U**nde sup illud **L**anti. ij. qui pascit in  
 ter lilia. dicit bñs bernard⁹. **P**an⁹ marie quedā lilia candidissīma sunt. nec cau/  
 sabit liliozū amator inter lilia nō inuentū. quicquid inter man⁹ marie inuenerit.  
**N**on possunt igit summe trinitati displicere exētia. qeūqz manibz tam digne ger/  
 rule cōmittunt.

**S**extadecima. Quia sicut filius ē mediator dei et hoīm. i. ad **T**himo. ij. sic et ipa  
 nostra ad filiū est mediatrix. qua scilicet mediante venit ad nos filius dei. et q  
 mediatrix ad filiū puenitur. **A**d quod innuendū christ⁹ moriēs ipam habuit ab  
 aqlōe. q significat pctōres. qsi hoc ipō diceret. q ipa mediāte dexterā sue ppicātō  
 nis extēderet pctōribz pgelatis. qd et ipse facit adhuc nob pctōribz. put sūt ima/  
 go crucifixi. **E**t nota q nō solū ex ea pte dexterā extēdit. s. et caput spinis coronatū

**Jo. xxij.**

## Liber .II. Particula .I.

inclinavit. Quasi diceret. **O** vos peccatores p̄cibus matr̄ mee vobis dexterā por-  
rigo. et caput meū p̄ficuz spinis ostēdo. **N**ō sit ḡ molesta amaritudo p̄passionis.  
his q̄s delectat dextera p̄piciatōis. Sinistra dei q̄ nihil habet in se sinistra est ira  
ei⁹. **U**n̄. Statuer hedos a sinistris. **D**at. xxv. Sed oues a dextris. in q̄ ei⁹ p̄pici-  
atio. Et maria orādo nob̄ ipetrat p̄piciatōez dei. **A**lter. **A**q̄lo aduersitas. **D**ie  
remie. i. **A**b aq̄lone pandet om̄e malū. **S**ustinētibz patiēter aduersa mūdi. p̄ amo-  
re dei. est ip̄a ad filiū mediatrix.

**D**ecima septima. Quia aduocata n̄ra est ad filiū. sic filius ad p̄rē. Immo ap̄d **A**  
patrē et filiū pcurat negocia et petitiōes n̄ras. **U**n̄ et dicim⁹ ei. **E**ya aduocata  
n̄ra rē. Sed nos miseri p̄ mala opa et puerla desideria p̄dicim⁹ ei. et nō sine p̄ma-  
xima matr̄ et filiū iniuria. m̄ris p̄cibz tollim⁹ effectū suū. **T**ā prudēs etiā et discre-  
ta est aduocata maria. q̄ nō p̄t fili⁹ vindicare in eos p̄ q̄bz ip̄a allegat. **Q**uod signat  
i facto abygal. i. **R**egū. xxv. **Q**ue auertit irā dauid a nabal stulto subtilitate p̄bo-  
rū suorū. q̄ nabal significat p̄cōrē. **T**ū postea interfecit⁹ est nabal. q̄ noluit emen-  
dari. **D**esignat etiā p̄ illā mliere sapientē q̄ ciuitatē abelā liberauit sapientia sua. ij.  
**R**egū. xvi. **Q**uere libro. iij. titulo. xxi. de sapientia marie

**M**ulti  
pler ad/  
uocat⁹

**P**randū igit q̄ multiplicē habemus aduocatū in curia dei. **B**  
**P**rim⁹ ē sp̄s sanct⁹. qui postulat p̄ nobis gemitibz inenarrabilibz. **R**o. viij.  
id ē facit nos postulare. q̄ est amor patris et filiū. et placat nobis irā patris.  
**S**ecūdus est fili⁹ dei sp̄ uiuens ad interpellādū p̄ nobis. ad **H**eb. viij. **Q**ui tāq̄ bo-  
nus pugil ostendit p̄r̄ stigmata passiōis. **I**mpetrat etiā nob̄ fili⁹ a patre gratiam  
sp̄s sancti. **U**n̄ dicit **J**oh. xij. **E**go rogabo patrē. et aliū p̄clitū. i. p̄solatorē da-  
bit vobis. **E**t de hoc aduocato dicit. i. canonica **J**oh. ij. **S**i q̄s peccauerit aduo-  
catū habem⁹ ap̄d patrē iesum christū iustū. **I**tē ad **R**o. viij. **I**esus christ⁹ q̄ mor-  
tu⁹ est. et q̄ resurrexit. et est ad dexterā p̄ris. etiā interpellat p̄ nobis. **E**st ḡ fili⁹ ad-  
uocatus noster ap̄d p̄rē. et impetrat nobis remissionē p̄cōrū. et grām sp̄s sancti. vt  
dictū est. **S**p̄s sanct⁹ impetrat grā gemit⁹ et penitētie.

**T**erci⁹ aduocatus br̄a virgo. p̄cipue corā filio suo. et nobis generalit̄ impetrat om̄e **L**  
bonū. **S**i q̄dē decrat nobis aduocat⁹ ap̄d filiū anteq̄ maria nasceret. **D**ixit autē  
pater **G**ene. ij. **N**ō est bonū hominē esse solū. i. nō sufficit vnic⁹ aduocat⁹ v̄l me-  
diator aut intercessor hūano generi i celo. cū tot et tā p̄iculosas habeat causas co-  
rā me. **F**aciam⁹ ei adiutoriū. i. brām virginē. que alleget p̄ genere hūano coram  
filio. sicut fili⁹ corā me. **P**ropter s̄ dicit ip̄a in ps̄. **L**ectis in celo fidel. **Q**uere lib.  
x. ti. ij. de throno salomōis. y y. **D**e his duobz aduocatis. scz matre et filio. dicbe-  
atus **B**er. **S**ecurū accessum habz hō ad deū. vbi mediatorē cause sue filiū habet  
ante p̄rē. et ante filiū matrē. **C**hrist⁹ nudato latere patri oñdit latus et vulnera.  
maria christo pectus et vbera. **N**ec p̄t esse v̄llo mō repulsa. vbi p̄currūt et porant  
om̄i lingua disert⁹ hec clemētie monimēta. et caritat⁹ insignia. **D**uicānt tātē ad-  
uocate debem⁹ maximū solariū. grāz actōis. et salutatiōis. et h̄mōi.

**B**erū.

**D**e ista aduocata narrauit q̄dā sanct⁹ hō. q̄ cū q̄dam religiosi cātaret illā antipho-  
nā. **S**alue regina misericordie. et diceret b̄n̄ illud. **E**ya ḡ aduocata n̄ra rē. pluri-  
es in sp̄ritu ip̄am matrē dñi viderūt ante filiū p̄sentia p̄sterni. et p̄ totius illi⁹ or-  
dinis cōseruatōe p̄cari.

**Q**uart⁹ aduocat⁹ noster est angel⁹. **U**n̄ dan. xij. **S**z michael stare p̄ filijs ppli sui. **D**  
**Q**uintus aduocatus est elemosina. **E**ccl. xxi. **C**ōclude elēosinā in sinu paupis. et  
hec p̄ te exorabit ab omni malo.

**S**ext⁹ oratio. **U**n̄ sup̄ illō ps̄. **I**ntret in p̄spectu tuo oratio mea. **I**dē glosa. **D**a-  
gna virtus pure ord̄is hīc ostendit. q̄ quasi q̄dā p̄sona ad deū intrat. et illuc man-  
datū pagit quo caro puenire neq̄t. **D**icit ḡ **I**ntret. i. id ē nō arceat ab ecclia celi vt  
excomūicata. qual est oratio diuitū. q̄ nolūt audire paupes. v̄l legē misericordiam  
p̄cipientē. **P**rouer. xxvij. **Q**ui declinat aurē suā ne audiat legē. ei⁹ oratio erit ex-  
crabil. i. nō intrabit eccliam celi in p̄spectu dei. q̄ angeli sancti nō introferūt pro-  
phanas voces. nec iamitor celi leprosas orōes admittit. **O**rōes thobie. q̄ interp̄-

## Laude quare marie seruiēdū

ratum bonū dñi. deserebant a raphaele ante deū. Thob. xij. In h qd dicit Lintret in cōspectu tuo. Innotat q oratio tanq̃ psona videt a dño. et audir vt vox. Sequē. Inclina aurē tuā ad p̃cem meam. Singulariter. qz illud vnū qd est necessarium Luce. x. petendū est.

**D**ecimaoctaua. Quia p pacificādis se suppliciter inuocātib⁹ irato filio dulcia r̃ba representat. vt sup dictū ē. quoz respectu fili⁹ delectatus facile māsuecit. Isa. ci. Delectabit ieffabiliter linsans. i. i. christ⁹ Lab vberē. In mris ei representato. Sequit. Sup foramina aspidis. et i cauerna reguli q̃ ablactat⁹ fuerit manū suā mittet. Christ⁹ ei vt dictū est delectat⁹ ab vberē matr̃s tēdit manū gr̃e ad malos. q̃ p̃us fuerāt foramina aspidis et cauerna reguli. De vberib⁹ marie inuenies lib. v. de pulcritudine mēbroz eius. titulo. xviij.

**D**ecimanona. Quia p salute famulātū sibi. nō solū pōt filio supplicare sic aliq̃ sancti. sed etiā potest autoritate materna eidē impare. Unde sic oramus eam. Monstra te esse matrē. Quasi i periose et materna autoritate supplica p nobis filio. Istud plene inuenies libro. iij. nona p̃rogatiua eius.

**D**ecima. Quia ip̃a est lignū vite his q̃ apphēderint eā speciali amore et serui tio. Lignū vite. i. a. bor cui⁹ fructus est vita gr̃e hic. gl̃ie i futuro. i. christi stus dñs. S; nō est hic fructus ṽtr̃. s; h̃is. Inm̃l q̃ apphēderit eā. q̃si duplici manu. i. amore et seruitio. Et nota q dicit apphēderit. qd r̃bū significat qndā exp̃s sionē et festinantiā. Est enī apphēdere cito et q̃si violēter aliqd cape. et qd sic captū est firmiter tenere. nec facile dimittere. Ut videamur ei dicere illd̃ Ben. xxij. qd angelo dixit iacob. Nō dimittā te nisi b̃ndict⁹ mibi. Detinēda est aut nobiscū q̃ si duob⁹ brachijs. scz lacrimis et oratōib⁹. Uñ de lucta iacob dicit Osee. xij. Fleuit et rogauit eū rē. Oratiōe ei lacrimosa obtinet b̃ndictio marie. Sequē. Et qui tenuerit eā. Ipe iurāter. nō declinās post meretricias voluptates. vt dicere possit de ea sicut ip̃a de filio Can. iij. Tenui eā nec dimittā. ip̃i videlicet inseparabiliter adherēs. L Beat⁹. Ihic in spe. in futuro i re. L Beat⁹. Iad bonū snū nat⁹. L Beat⁹. Iid ē bene i p̃tutib⁹ apr⁹. L Beat⁹. Iqz oīa oprata succedēt ei i futuro. Iō dicit sap. viij. In amicitia illi⁹ delectatio bona. Et ideo bona qz. a. Oō ei tpale tm̃ est. nō potest simpliciter dici bonū. Beatitudo r̃o ē cumul⁹ omnū bonoz. q̃ nullo p̃cto subtrahi potest. sicut dicit glosa sup Boetii.

**D**ecimasecunda. Quia sepe qd filij iusticia damnat. matr̃s misericordia liberat. Que scz iusticia filij et misericordia matr̃s vident sic altercani Deut. xxxij. Quasi dicat iusticia filij. Ego occidā et pcutiā. Misericordia m̃ris m̃ideat. Et ego viuere faciā et sanabo. Dicit etiā misericordia matr̃s illd̃ qd sequitur. Et nō est q̃ de manu mea possit eruere. Fugas igit sub p̃tectiōe manus ei⁹ sicut fecit theophyl⁹. et nihil timēdū est. Ip̃a enī dicit Eccl. xviij. Sicut nebula teri oēs carnē ab ira. i. dei q̃si ab ardore solis. Ideo etiā ip̃a dicit de filio Can. iij. Tenui eū ne scz pcuteret p̃ctōres. Nec dimittā. sed cōtinua p̃cū instātia furore ip̃ius retinebo. Ip̃a est abigail. cui⁹ prudētia retinuit furore dauid ne vindicaret se de nabal stulto. i. Regū. xvj. Et hoc est vñ dñs p̃q̃ritur Isa. lxiij. Nō est q̃ p̃surgat et teneat me. Itē Eze. xxi. Quesiui virū qui iterponeret sepē et staret opposit⁹ p̃ me p̃ terra. i. p̃ terreno p̃ctōre. ne dissipare eā. et nō inueni. Qz aut sc̃tōz p̃cib⁹ domi n⁹ teneat. ostēdit ip̃e loq̃ns moysi Erod. xxij. Cerno q p̃pls iste dure ceruicis sit. dimitte me vt irascat furor me⁹ contra eos. et deleat eos rē.

**D**ecimasecunda. Quia cū sit thesaur⁹ dñi et thesauraria gratiaz ei⁹. donis spiritalib⁹ ditat copiosissime seruiētes sibi. Uñ dicit cū sapiētia puer. viij. In vñs iusticie ambulo. in medio semitaz iudicij. vt ditem diligētes me. et thesauros eozū repleā. Qz autē ip̃a sit thesaur⁹ dñi dicit Sap. vij. Infinit⁹ ē thesaur⁹ hominib⁹. q̃ q̃ vñ sunt p̃cipes facti sunt amicicie dei. Hoc totū sufficiēter expositū i inuenies infra. li. iij. ti. xxi. de diuitijs marie post tractatū de paup̃tate ei⁹.

**D**ecimatercia. Quia cōfessio virginēi par⁹ ore fit ad salutē. et ex ea sequit b̃ndictio dei p̃ris. Uñ in ps. lxxvi. Cōfiteat tibi ppli de⁹. p̃fiteat tibi ppli oēs. J

## Libet .II. Particula .I.

Quid autē sit tā sedulo p̄fitendū. subdit scz q̄ terra .i. maria l̄edit fructū suū. l̄ ex quo ⁊ p̄ quē nob̄ p̄mittit ⁊ sperat eterna b̄dictio. **U**n̄ sequitur. **L**̄ b̄dicat nos de⁹ .i. pater. l̄ b̄dicat nos de⁹ noster .i. christ⁹. ver⁹ emanuel. l̄ b̄dicat nos de⁹ .i. id ē sp̄s sc̄s. **S**up̄ locū istū dīc̄ glosa. **I**ste ḡ fruct⁹ ē virgo de virgine. d̄s d̄ an cilla. de⁹ ex hoīe. filius ex matre. fructus de terra. **Q**uere libro. viij. titulo p̄mo de terra versum illum.

De pte  
crōe ma  
rie

**U**tesimaq̄ra. Quia potētissime p̄egit seruos suos a triplici aduersario. s. mū do carne ⁊ diabolo. quib⁹ ē terribil⁹ vt castroz acies ordiata. **M**ulta de h̄mōi habuisti sup̄. libro. i. ca. ij. de noīe ei⁹. **I**git̄ q̄tiscunq̄ tēptat⁹ sup̄ vires tuas. cla mandū est ad eā. **E**sto mihi d̄na turris fortitudis a facie inimici. **S**icut enī pue rul⁹ timēs canē fugit ⁊ clamat ad matrē. sic q̄cūq̄ rehemēter tēptat⁹. ⁊ timet mor sum diaboli vel cuiuscūq̄ tēptatōis. p̄ ordē refugere debz ad matrē pietat⁹. **T**itulo de noīe eius q̄re oīa ista. ⁊ quō ip̄a turris. **E**t nota q̄ brā virgo. p̄egit nos multipliciter. **U**n̄ dicit seruiētī suo **I**sa. xliij. **S**eru⁹ me⁹ es tu. cū trāsiēs p̄ aq̄s. l̄ id ē tribulatōes. **E**cceū ero. et flumina tēptatōnū et p̄secutōnū. **N**ō opient te. **I**ō secu re p̄t ei dicere qui deuote seruit ei ill⁹ **I**ob. xviij. **P**one me iuxta te. ⁊ cui⁹ vis ma nus pugnet ⁊ me. **I**te discrete p̄sumēdo de adiutorio ei⁹ si seruiērim⁹ ei. possum⁹ illi dicere ill⁹ ps̄. **I**n te. l̄. i. i. ⁊ tute nobis a te data. ⁊ a filio ip̄etrata. **I**nimicos no stros. scz carnē mūdū et diabolu l̄ vtilabim⁹. l̄. q̄si paleā deiciēim⁹. **S**z nota q̄ vtilatio f̄t cū manib⁹. et fit duplex mor⁹. i. sursum ⁊ deorsum. p̄ qd figurat bona opatio facta ad honore christi ⁊ marie. ⁊ vtilitate p̄mi. **I**n te. tibi de ppe adhe redol. cornu. l̄. i. fortitudine christi in te incarnati s̄m bedā. qz cornu durius carne. mollius osse. **S**ic nec christ⁹ penit⁹ videbat in sua maiestate. nec penit⁹ i sua hūa nitate. **E**t in noīe tuo. l̄. i. i. tute noīs tui. qd est maria. **U**el in tute tua noīabi li. **S**pernem⁹ insurgētes i nobis. scz motus p̄tōz int⁹ i corde surgētes. **Q**uos illi spernūt. q̄ eos cū indignatōe repellūt. s. nō spernūt q̄ eos recipiūt. ⁊ q̄si cū eis colloq̄ntes in ip̄is delectant⁹. **P**rouer. xvi. **I**ndignatio regis. l̄. i. iustitū cū mor tis. l̄. i. suggestiōes diaboli et mor⁹ peccati. **P**eccatū enī ⁊ diabolu mors est q̄ ani mā interficit. **Q**uos nūcios indignat⁹ rer. i. qui bñ se regit. **P**rouer. xx. **R**ex q̄ sedz in solio iudicij. dissipat omne malū intuitu suo. **S**pernem⁹. l̄. i. qm̄ nō p̄sumē tes de nob. sed de adiutorio tuo. **A**lia l̄ra dicit ept̄stus. **I**n noīe tuo p̄culebim⁹ aduersarios. **P**ropter h̄ etiā videt̄ p̄pheta dicere seruo ⁊ amatoz marie. **A**stitit regina. l̄. i. brā virgo astitit tibi. scz ad te iunādū la dect⁹ tuis. l̄t scz tibi p̄pa ⁊ sa lubria impetret. **L**i restitū deaurato. l̄. i. in stola aīe et corpis vt credit̄ l̄ circūdata va rietate. l̄. i. q̄s sibi fuentib⁹ impetrat et largit̄. **I**pa enī astat ad dect⁹ pau pis sp̄ritu. vt saluā faciat a p̄c̄ntib⁹ animā ei⁹. **I**te in mltitudine ⁊ rehemētia tēptatōnū. dicēdū est illi sic dicit d̄no rex iosaphat. ij. pal. xx. **I**n nobis q̄dem nō ē tāta fortitudo vt possim⁹ huic mltitudini resistere q̄ irruit sup̄ nos. **S**z cū ignore m⁹ qd agere debeam⁹. s. solū habem⁹ residui vt oculos n̄ros dirigamus ad te.

Beda

Prote  
na

**M**aria p̄egit  
**U**t arbor sub vmbra ramoꝝ et folioꝝ suoꝝ. **Q**uere libro. xij. particla p̄ma. versu ix. vbi oīus dicit̄ vmbrosus.  
**S**ub pallio hūilitatis ⁊ virginitat⁹ sue. **H**ūilitas enī et ḡginitas ale ei⁹ sūt. **E**t la te sunt ale iste p̄ vtriusq̄ t̄tut⁹ plenitudine. **D**e q̄b⁹ alīs dicimus ei. **S**ub vmbra alaz tuarū p̄tege me a facie impioꝝ q̄ me afflicerūt. **I**te alibi. **I**n vmbra alaz tu arū sperabo. donec trāseat iniq̄tas. **I**n vmbra ḡginitat⁹ ḡ incendiū luxurie. **I**n vmbra hūilitat⁹ ḡ ventū inanis gl̄ie. ⁊ l̄ tēpestatē sup̄bie. **I**n vmbra māsuētudis ḡ ḡndinē iracūdie. **O**. ira ḡsignet̄ p̄ ḡndinē. habes sap. v. **A** petrosa ira plene m̄t tent̄ ḡndines. **I**n vmbra sue maternitat⁹ ab ira filij sui. **I**n vmbra ḡgitat⁹. cui⁹ ip̄a est mater. s. nūc hypocris. **I**n vmbra ordis cōtra pluuiā diabolicaz tēptatōnū. **E**t sic de alijs. **D**e his sufficēter inuenies libro. xij. particla p̄ma. ix. vsu. vbi oī tus dicit̄ latebrosus.  
**S**ub scuto paciētie sue p̄ exemplū. **S**cuto circūdabit te veritas eius. l̄. ideo l̄nō

# Cause quare marie seruiēdū

- timebis a timore nocturno. ]
- Angelos nobis in auxiliū mittēdo. Sic fecit basilio. Unde Angel' suis mādauit de te. Angeli enī mīstri et satellites sui sunt. de pcepto creatoris.
- Contra inimicos nostros p nobis pugnādo. Unde cōuenit ei illō Eccl. xxix. Super scutū et sup lanceā aduersus inimicū tuū pugnabit. p te rē.
- Estum pspitatis frigore aduersitatis temperādo.
- Amaritudinē tribulatiōis dulcedine cōsolatiōis leniēdo. q̄ velut sapiēs mulier ponit in olla cordis nostri p impatiētiā bulliētis aquā cōsolatiōis.
- Protegit etiā nos respectu misericordie sue q̄ ad nos. s. iusticie q̄ ad demōes vicia et peccata. Un ipi vīssime puenit qd dē de filio puer. xx. L' Rex q̄ sedet i solio iudi cū dissipat oē malū ītuitu suo. Sicut regina. i. maria sedēs cū filio i solio paradisi oclō misericordie respiciēs pctōrē līntuitu suo dissipat oē malū. i. triplex malum. Malū scz culpe. cui' ipetrat veniā. Malū pene. quā nō sinit statim īfīgi. Malū diaboli. ne tēprādo rātū nocere pualet. qntū desiderat. Dissipat enī p misericordia suā et sapiētiā. cogitatōes malignoz. ne possint īplere man' eoz qd ceperant. Job. v. Idcirco q̄tēs tēpramur sup vires. clamādū ē ei corde toto. Eya aduocata nra illos tuos misericordes oculos ad nos puertere. Et illō. Esto nob dñā turris fortitudinis a facie īmici. Irē illō. Respice i me. lo dñā. Let miserere mei. Et sint oclī tui scilicet fides et deuotio. ad dominā nostrā donec misereat tui. vt euellat a laqō temptatiōis pedes tuos. i. affectus.
- Protegit etiā ab accusatiōibz demonū q̄ accusant iustos i p̄spectu dei. die ac nocte. Sicut ē assidue. Un die ac nocte. s. de dissolutiōe p p̄pā. et murmure p aduersa. Apoc. xij. Eccl. xi. dē diabolo. Bona in mala puerēs īfidiat. et i dectis īponit maculas scz īanis glie. Quis enī apud filiū accusare illū audeat cui matrē viderit patrocinantē. Et si maria p nobis q̄s p̄tra nos. et si ipa est q̄ iustificat. q̄s est q̄ cōdemnet. ad Rom. viij. De hmoi mltā inueniunt in libris miraculoz ei'.
- Protegit etiā ab accusatiōibz dītractoz. et a p̄uētū malignitū. et a mltitudine opantiū īnīqtatē. sic p̄z i miraclo de abbatiā pgnāte. quā p̄go p̄ginū reuīrgiāuit. postq̄s ad pceptū ei' eduxerāt angeli puez de vtero ei'. nec i partu īdignit alia obsterce. Quē vīz puez trāsmisit p ipos angelos nutriēdū cuidā herēite. Qui puer postea fact' ē ep̄s. Jo d ipa dē sap. x. In fraude circūueniētū illi affuit. Quere paulo īfra
- Protegit etiā a corpaliū incēdijs. Sic patz de qdā puero iudeo. quē p̄ su' p̄iecit i elibanū ardētē. q̄ adorauerat imaginē bte virgīs cū puez ch̄ristianis. Et brā p̄go apparuit ei i medio fornacis i specie imagis quā puer adorauerat. et p̄terit euz sub pallio suo ab incēdio. et fecit mediū fornacis q̄si vētū rois flātē. Quo miraclo vīso. mlti iudei pueri sūt ad fidē. et p̄ pueri i ipaz fornacē p̄iecit' ē et p̄buit.
- Protegit etiā ch̄rist' seruos sue genitricis. vt veraciter dici possit. Qui habitat i ad iutorio altissime dñe in p̄ectōe dei celi cōmorabit.
- Protegit etiā nos maria a corpaliū īmicijs. put sepe legit i miraculis ei'. et a sedu ctozibz aīaz. et ei puenit illō sap. x. qd dē de sapiētiā. et recte p̄t intelligi de maria. Custodiuit illū. i. fuit et amatorē suū. Lab īmicijs lēxterioribz et manifestis. i. dītractozibz q̄ famā. hereticis q̄ fidē. tirānis q̄ vitā conant auferre. Et a seductoribz tuta nit illū. i. ab oclēte īfidiātibz. s. mūdo. carne. demōibz. Quoz p̄m' pietatē p aua riciā. scōs castitatē p luxuriā. terci' hūilitatē p supbiā conat auferre. Ecce ser atro cissimi īmici. et septim' p quē oēs alij pugnāt. et sine q̄ nō pualet. s. p̄pā volūtas. De sunt septē gētes q̄ sp̄ filios isrl' impugnabāt. Iudic. ij. Irē paulo aī. dē sap. x. In fraude circūueniētū illi affuit. Illi. i. amorē suū. Circūueniētū. i. de monū q̄ ex īuidia sp̄ nītrū circūuenire eoz q̄ ei fuit. Illi affuit. illuminās. s. oculos ei' ad p̄uidēdū et canēdū eoz īfidiās. q̄ est illuminātrix. et honestū fecit illū. i. purgatū velut aurū i fornace p tēpratiōes et pugnas ī īmicos sup̄dictos.
- Protegit etiā sic castellū. q̄ ipa ē castellū. Lu. x. qd ē refugium debiliū. et ipa vbiqz terraz refugium est peccatoz. Quere libro. xi. titulo. ij. q̄ ipa est castellū.
- Protegit etiā sic tēplū. cū ipa sit tēplū dei vīni. basilica veri assueri. sacrariū sp̄s/

## Liber .II. Particula .I.

sancti. ecclesia. i. congregatio et adunatio populi christiani. et domus orationis. Reos enim sanguinis defendit ecclesia si ad ipsam refugerint.

**M**aria ptegit

In igne. ut supra de indeolo. Unde dicit sermo suo Isa. xliij. Deus es tu. cum ambulaveris in igne non combureris.

In aqua. Isa. xliij. Cum transieris per aquas tecum ero. ut super in principio huius capli. Ipa est enim navis que suscipit amicos suos naufragantes in fluctibus huius maris. Unde dicit ecclesiasticus. xliij. In fluctibus maris ambulavi. Cum familiaribus meis. vix tamquam navis. ut ipsos eripem a naufragio periculis. et ereptos educere in portum voluntatis eorum. Quere li. xi. ti. vij. quod ipa est navis. Ambulat etiam in fluctibus maris melius solando. et tristes letificando.

**M**aria ptegit

In aere. ab incursum aeris potestatem. Sicut sepe legitur in miraculis eius. In terra. quod signum est Apoc. xij. ubi dicitur in figura eius. Et adiunxit terra misericordiam. i. maria deuota sibi animas. quam serpens. i. diabolus infestabat. Ipa dicit ecclesiasticus. xliij. In omni terra sterit. i. fidelis me invocantibus spiritus affuit. Ut ipa in terra stare. est iustus in virtute confirmare.

**M**aria refugium

**U**ltima contra. Quia in maria inueniunt refugium. que timores dei iusticiam ad ipsum accedere reformidant. Beatus Bernardus. Sic nomen iesu melius ore et titulo de nomine marie. Idem. Quid ad maria accedere trepidat. Libro. iij. titulo de beniguitate marie. De hoc refugio dicit psalmus. Petra. i. maria refugium erinacis. Libro. viij. titulo. r. ubi maria petra. Propter hoc refugium dicitur ipa ciuitas refugii. figurata per sex ciuitates refugii. Hic. xxxv. Et beatus Bernardus. quod sex modis inficiunt se generaliter periculis. Per vitia cordis. et quodque sensum corruptum. Extra iordanem tres. et ultra iordanem tres. Iordanis baptismus. Extra iordanem tres. quod ad ipsas habet refugere que temptant a tribus concupiscentiis. ut ipsos tueat et faciat in bono perficere. Ultra iordanem tres. quod per ipsas sepe redeunt ad veniam. et adipiscuntur gratiam et gloriam. que transierunt iordanem. i. que triplici concupiscentia seducti amiserunt innocentiam baptismalem. Sed nota quod ille ciuitates sepe erant illi in refugium. que nolentes perpetrassent homicidium. Sed nunc dilatata est misericordia dei. et in maria prouidit refugium etiam voluntariis homicidiis. Ipa enim est domus refugii. ut saluos nos faciat. ut habet in psalmis.

In alio modo. Christus enim dicit ostium paradisi. que ad pastum vite intrant oves. Iob. x. Beata autem ergo fenestra celi. sic canit ecclesia. Unde. Intrat ut astra flebiles. celi fenestra facta es. Solet autem perire in quibusdam pauperibus quod pauperes timores iracundiam ianitorum. clamant ad fenestram ut eis aliquid iaciat. Quod autem discubuit scilicet et angeli in iuniorum celestium. de quibus habet Isa. xxv. Faciet dominus iuniorum etc. Ubi christus ostium. Ianitor iusticia eius. Quia si reformidas. clama ad fenestram que est maria. orando et pauperie tua allegando. ut saltem de micis illius iuniorum ubi sunt plena fercula iaciat tibi aliquantulum solati onem. aliqua fragmenta gratiarum.

**U**ltima terra. Quia pastum subministrat famelicis. et potum sitiensibus. Unde de ea dicitur per sic de filio. Iacta cogitatum tuum in domino. et ipa te enutriet. Ipa enim esuriens implet bonis. et dat escam esuriens. dicens cum filio. Diere. xxi. Inebui animas lassam. et omnem animam esuriens saturavi. Ipsi etiam dicere possumus sic dicimus filio. Oia a te expectat ut des illi cibum in tempore. Ite dante te illis colligetur. apiente te manu tua oia implebunt bonitate. Auertente autem te facies. i. respectum misericordie. turbabunt etc. Ite alibi in psalmis. Oculi omnium in te sperant o maria. et tu das escam illorum in tempore opportuno. Apis tu manu tuam et imple oia animas benedictione. Ipa etiam dat iumentis suis. i. illi que suorum deferunt onera madorum. escam ipsorum. fenum scilicet carnis filij sui. quoniam scilicet per gratiam matris digni existunt sacra promissione. Quod figuratum est in hoc quod filium natum posuit in psepio. Quasi di. boui et asino. id est his que designant per bouem et asinum. que sunt animalia laboriosa et onerosa. diceret inquam. Educate ecce refectio vestra. Ipa etiam dat pullis cornuorum. i. imitatoribus penitentium. que designant per cornus. fideliter inuocantibus eam.

De ipsa etiam que est foris mulier dicitur puerb. i. fine. De nocte surrexit. Iamque prompta et sedulal. deditque pradam domesticis suis. et cibaria ancillis suis. De nocte surgere. est in presentis vite caligine auxilium impedere. Domestici marie sunt. que illi obsequijs se totos impendunt. quibus dat triplicem pradam. Pradam in seipis. quoniam scilicet rapiens a diabolo

# Cause quare marie seruiēdū

De theophilo

quos ipse diabolus prius rapuerat eos restituit sibi ipsis. sicut patet in theophilo. Peccator enim sic dicit augustinus se non possidet. ergo nihil. Item quoniam per gratiam eius subiiciuntur carnes spiritui in se ipsis. Dat etiam predam iuxta se. dāns gratiam conuertendi alios ab illecebris mundanis. et reducendi ad viam veritatis. Tercia predam dat eis super se. impetrans eis a filio gratiam rapiendi regnum celorum. quod verum patet. Matth. vi. **¶** Aliter de nocte surrexit et. Quo fructu. scilicet triplici. Primus quod quidam rapit ab hoste. id est diabolo. sic ibi glo. Unde. Preda. Secunda quod raptos ab hoste incorporat ecclesie. Unde. Dedit domesticos. id est angelis et fidelibus. quibus eos vnit quos diabolo tollit. Tercius quod eosdem imo et omnes fideles reficit multipliciter. Unde. Et cibaria ancillis suis.

**¶** Preda multiplex.

Prima preda fuit primi hominis actus. qui rape voluit diuinitatem. sicut dicit glo. ibi. Que non rapui tunc exolvebam.

Secunda preda serpentis. id est diaboli. qui rapuit hominem raptorem. Unde et ei dicitur. Isa. xliiij. Ne quod predaris. nonne et ipse predaberis.

Tercia hominis terrena rapiens. Job. xij. Abundant tabernacula predonum.

Quarta christi hominis. qui descendens ad inferos rapuit a diabolo primum hominem. quem diabolus rapuerat. Ephe. iij. Captiuam duxit captiuitatem.

Quinta hominis homines rapiens. sic facit predatores. Isa. ix. Exultate victores capta preda et.

Sexta spiritus dei. qui rapit spiritum hominis. Unde actum. viij. Spiritus domini rapuit philippum.

Sequitur. Et cibaria pluraliter ancillis suis. Nec autem sunt cibaria quibus ipsa reficit seruos et ancillas suas. suis precibus meritis et exemplis.

Gratia. qua nutrit animam et saginat. Unde Sap. xvi. dicit de iustis. Omnium nutriti gratie tue deseruebant.

Fides. ex qua iustus vivit. Abacuc. ij.

Spes. qua pascit et pascit familiam suam odoribus paradisi. Unde et maria dicit. Flores mei fructus odoris et honestatis et honoris.

De cibaria

Caritas. quod dicitur panis omnium electamentum in se habens et. Sap. xvi. Que omnibus omnia facta est et.

Bona opatio. Unde Joh. vi. Opamini non cibum qui perit.

Caro virginalis. quam sumimus in sacramento filij. quia caro christi et caro marie una caro. Unde. i. Chori. vi. Erunt duo. id est christus et maria in carne una. **¶** Virginis. Ideo dicit ipsa. Qui edunt me adhuc esuriunt. quia quod eius dulcedinem gustauerit. adhuc plus de ea desiderat expiri. Vel aliter. Ipsa est enim cibus et potus imitatoribus se. id est. Iba sua et opa. Verba. Unde dicit. Qui audit me non confundetur. Opa. Unde. Qui operantur in me non peccabunt. Imitatio operum duplex est. Vel exemplo eius bene operari. et bene edere. Vel exemplo eius in se extingueret prius concupiscentias. et hoc est bibere. Ideo dicit. Qui edunt me. id est. mea conuersationem sibi incorporant. Adhuc esuriunt. quia non parit fastidium sed desiderium. Conuersatio enim sancta cuiuscumque qui trahit in exemplum cibus est reficiens et nutritus spiritualiter. Unde Job. in fine dictum est petro. Pasce. Iuxta exemplum sancti. Et ideo multo fortius conuersatio beate virginis pascit. cum ipsa sit panis in se habens omnem electamentum. Sap. xvi.

Magni peccatores. Unde beatus. xi. Humiles exaltati sunt. et deuorauerunt inclitos. id est incorporauerunt sibi et ecclesie.

Verbum dei. Mat. iij. Non in solo pane vivit homo. sed in omni verbo quod procedit de ore dei.

Et nota quod pascit iste qui nos pascit maria. omnino contrariis est illi quo filios suos paucunt primi parentes. De quo dicit in psalmo. Saturati sunt. scilicet adā et eua. Filij. id est. ad nocumētum filiorum. quia sentit adhuc ples quod commiserunt parentes. Patres enim nostri comederunt vineam acerbam. Hier. xxxi. et Ezech. xviij. et adhuc dentes filiorum obstupefecit et. Super illud Job. iij. Nunc enim dormiens silebit. dicit glosa. Si adā nulla peccati putredo corrupisset. nullos ex se haberet filios precesset. Et dimiserunt reliquias suas paruulis suis. Iste reliquias sunt fames. sitis. mors et humilis. Sap. iij. Et iniquos omnes filij qui nascuntur testes sunt nequie aduersus parentes in interrogatione sua. Moraliter intelligit illud de malis operibus peccatorum. quod scilicet opera filij eorum sunt. et in iudicio testificabuntur quod patres eorum iuste debeant condemnari.

Supradicta ergo cibaria vel fercula dat beata virgo ancillis suis. id est humilibus eidem.

Jo. xxvij

d 3

## Liber .II. Particula .I.

seruientibus. Quere ppetates ancille Titulo de appellatōib⁹ marie. Ancille ergo  
z seruiat beate virgini q talib⁹ cibarijs desiderat enutrirī. Et nota q his ancillis  
dant cibaria q ad incipiētes. vt possint crescere. Eisdē alligat hostis. Job. xl. quo  
ad pficiētes. qbus diabol⁹ alligat et vincit. Ipe etiā mittunt ad pdicandū. puer.  
ix. quo ad pfectos. Ecōtrario p nolētib⁹ ei seruire videt ipa dicere Isa. lxxv. Ecce  
serui mei comedēt. et vos esuriēt. Ecce serui mei bibēt. et vos sitiētis. Ecce serui  
mei letabunt. et vos pfundemī. Ecce serui mei laudabūt p exultatōe cordis. z vos  
clamabitis p dolore cordis. et p ptritōe spirit⁹ vlulabitis. et interficiet vos chri/  
stus filius meus.

**U**icesima septima. Quia cū sit mater sapientie q est fili⁹ dei. in lege filij miseri  
corditer instruit seruos suos. Un de ea dicit Sap. vij. L Amicos dei z pphē/  
ras. i. sapiētes L constituit. Ipa etiā dicit eccl. xxiij. L Adhuc doctrinā qsi pphetiā  
effundā. et relinqū illā querētib⁹ sapientiā. Adhuc doctrinā scz paup⁹ ratis hūili/  
tatis et castitatis. quasi pphetiā. i. in signū futuri. Doctrinā istā effudit ipa abū/  
dātius. qn ordines sunt instituti ad honorē eius. Ubi lucet doctrina vginitatis p  
votū castitatis cōtra luxuriā. paup⁹ ratis p abrenūciatōem ppetatis ptra auariciā.  
hūilitatis p votū obedientie cōtra supbiā. Et hoc est triduū in deserto religionis.  
Exo. iij. Itē triduū dñice sepulture. in q hō cōsepelit chris̄to. p qd repat trinitas  
mentis. z venit ad triduū remuneratōis. Effudit autē doctrinā qsi pphetiā. i. q  
p pdicitur casus mūdi. et glia regni. Jobel. ij. Prophebatūt filij vestri z filie vre.  
intrādo religionē. ptenendo mundū. anhelādo ad regnū. Itē Zacha. iij. Audi iesu  
sacerdos magne. tu z amici tui q habitāt corā te. qz viri portēdētes sunt. Iesus il  
le sacerdos magn⁹ chris̄tū signat. q se obrulit p nobis in cruce. amici ei⁹ omnes  
sancti. q sunt viri portēdētes. portētū enī est signū. Sequitur. L Et relinqū illā q  
rentibus sapientiā. Querētibus. i. dicit nō inueniētib⁹. i. illis q sunt in studio qren/  
di. nō in psumptōe habēdi. Jaco. iij. De⁹ supbis resistit. L Sapiētiā. i. nō mūdi. scz  
dei. quā describit Jaco. iij. Sapiētiā q defursum est zc. V Alter. L Adhuc doctri/  
nā. i. i. noticiā figuraz. qz reuelat p grām suā cui vult. qn vult. z qntū vult. qsi pro/  
phetiā. i. sine falsitate z cū omni veritate. Si qdem qz prima bibit de fonte eter/  
ne sapiētie. reuelare p̄t cui vult archana secretor⁹ dei. Ipa est enī rebecca. q de hy/  
dzia sua potauit helyzer z camelos. Gene. xxv. ij. Seruias ergo deuote ma/  
tri sapiētie. z cibabit te pane vite z intellect⁹. et aq sapie salutaris porabit te. Quā  
scz sapiētiā nō apphēdent hoīes stulti. z cui obuiabūt hoīes sensati. Eccl. xv.

Petrus  
damian⁹

**U**icesima octaua. Quia si recesserit a te ppiciatio ei⁹ ppter pctā tua. q cito per/  
nitueris reuertet ad te. Un dicit cū filio Zach. i. Cōuertimī ad me z ego con/  
uertar ad vos. Un etiā desiderās cōuersionē nram ad se et filiū suū. dicit cū filio  
ale peccatrici Lati. vi. L Reuerrere reuerrere sunamitis zc. vt intueamur te. respec/  
ctu misericordie. Exēplū qd narrat petr⁹ damian⁹ quō ppiciatio ei⁹ reuerfa ē ad  
qsdā fratres q seruitiū eius intermiserāt. Quere infra. iij. particla. ca. xviij. de nō  
intermittēdo seruitio eius.

**U**icesima nona. Quia sal⁹ nostra in manu illi⁹ est. vt ei dicere multo veri⁹ vale/  
amus nos christiani q dixerint egiptij ioseph Gen. xlvij. Sal⁹ nra in manu  
tua est. respiciat nos tantū dñā nra. et leti seruiem⁹ regi filio ei⁹. Ipa enī se p̄t fi/  
gurari p ioseph. q interpretatur augmentū vt accrescēs. quia ei accrenit gratia fecū/  
ditatis super gratiam vginitatis. Ideo Ecclesiastici. xvi. dicitur de ea. Gratia  
super grām zc. Ipa est enī causa salut⁹ gener⁹ hūani. z qdam rō et plemētū post  
filiū suū oīm que facta sunt et q futura sunt.

**U**icesima. Quia seruēdo ei acqruunt dies grē z glie. Unde dicit seruo suo p/  
uerb. ix. Per me mltiplicabunt dies tui. z addent tibi anni vite. Un etiā de  
seruis suis et filijs dicit. Dies pleni inuenient in eis. Prouer. iij. L Ogītudo die/  
rū in dextera ei⁹. i. quib⁹ remunerat seruientes ei et caritate. L z in sinistra illi⁹ diui/  
tie et glia. Diuitijs enī et glia mūdāna forte remunerant aliq seruientes ei. cū sine  
indigni retributōe eterna. Unde dictū est nabuchodonosor q vindictā dñi exercu

## Cause quare marie seruicdū

erat in tū Ezech. xix. sub alijs p̄bis. Quia seruisti mihi i tiro dabo tibi egiptū.  
Nullū enī bonum irremuneratū.

**R**icesimā prima. Quia post filiū dñā est vniuersē creature. Un̄ z dñā interpretat.  
z ideo ip̄i tanq̄ dñe seruicdū. Ideo videt ei dixisse tota brā trinitas illd̄ ysa.  
xlv. Labor egipti. z negotiatio ethiopie. z sabaum. Viri sublimē ad te trāsibūt.  
et tui erūt. Per omēs istos signat marie potestas sup iustos q̄s p̄tegīt. z sup pec  
catores q̄s cōuertit. Labor egipti. p̄ctōres laborātes in vicijis mūdi. Hierem. ix.  
Ut inīq̄ agerēt laborauerūt. Egiptus tenebre v̄l meror. Tenebre. qz amor mūdi  
errecat. Un̄ thobias errecat? ē stercozibz hirundinū. Virūdines sancti sunt. qz tē  
poralia reputāt stercoza. cū ap̄lo ad Phil. iij. vt christū lucrificiāt. Quibz scz ster  
cozibz errecant amatores mūdi. Veror. Prouer. xij. Extrema gaudij lux? oc  
cupat. Negociatio ethiopie. Hoc cōuertit auaris. q̄ aīas suas habēt venales. Ec  
clesiastici. x. Ethiope. p̄pter nigredinē. quia est? auaricie denigrat eos et erurit.  
Sabaum. vel sabbā captiua. hi sūt supbi. q̄s rex supbie captiuat. Job. xli. Viri  
sublimē anteq̄ p̄uenterēt et tui erūt. Serui scz et tributarij. singul' diebz faciētes seruitiū  
tū. et soluentes q̄si tributariā pensionē. Sequit̄ i autoritate ysaie. xlv. Post te.  
quasi adoleſcētile post reginā. ancille post dñam. Ambulabūt. de virtute in virtu  
tē. donec videant deū deoz in syon. Uncti manicis p̄gent. Necesse est ei seruis  
marie vincas habere man? manicis p̄ceptorū dei. ne excedant eas ad illicita. Et  
te adorabūt. req̄s deprecabunt. petētes respectū misericordie tue et dicētes. Tū in  
te est de? verus zc.

**R**icesimā secūda. Quia q̄ diligit et honorat matrē domini. secure p̄t a p̄re z fi  
lio ei? petere misericordiā. Un̄ ps. dicit patri v̄l filio. Dñe dilexi decorē do  
mus tue. q̄ cōsistit in virtutibz et donis gratiarū. et p̄uilegijs meritorū. Domus  
ista beata virgo. Un̄. Sapiēcia edificauit sibi domū. Prouer. ix. Et locū habita  
tōis gl̄ie tue. i. filij tui. qz gl̄ia patris filius sapiēs. Prouer. x. Loc? iste vter? vir  
ginalis. Et bene dicit locū habitatiōis gl̄ie tue. i. vter? virginalē vbi glorioſe ha  
bitasti. et quē inhabitādo glorioſum effecisti. Cassiodor? de dño. Glorioſum effi  
ciē. q̄quid inhabitare dignat. Et subiūgit ps. Ergo ne p̄das cū impijs de? ani  
mam meam zc.

**R**icesimā tertia. Quia p̄ incarnatiōem verbi q̄ in ea facta est redit peccatrix aīa  
ad ecclie vnitatē. Un̄ Diere. xxi. Reuertere ego isrl'. reuertere ad cūitates  
mal istas. Usq̄ q̄ olīcijs dissoluerz filia vaga? Quia creauit dñs nouū sup terrā.  
Mulier circūdabit virū.

**R**icesimā quarta. Quia p̄ mariā et christū quē p̄ mariā habuim? q̄quid p̄di  
deramus p̄ adam z euā. nobis est restitūtū. Beat? berū. Vehemēter nob vir  
yn? et vna mlier nocuerūt. sed p̄ vnam mlierē et vnū virū omnia nobis restaurāt  
nō sine magno fenore gratiarū. Non enī sicut delictū ita et donū. excedit enī dāni  
estimatiōem bñficij magnitudo. Sufficere q̄dem poterat christ? qz sufficiētia no  
stra ex deo est. sed nō erat bonū hominē esse solū. Congruū magis erat vt repatiōi  
eorū neuter seruis deesset. qz corruptiōni neuter defuerat. Ideo dicit eccl. xxv. ij.  
Duo cōtra duo. vnū cōtra vnū. Dagister richard? de sc̄to victore. Per marie  
puerperiū recepit gen? humanū qd̄ in p̄mo p̄nte amiserat. et deiecit? est ille q̄ p̄  
mū parentē deiecerat. z erectus ille q̄ p̄us deiectus fuerat. z recupauit honorem  
quē amiserat. z ablatū est p̄ filiū ei? opprobriū nostrū. z delerū improperiū nostrū.  
Quale improperiū? Illd̄ de q̄ legit. Nō cū in honore esset nō intellexit. cōparat?  
est iumentis insipientibz et similis fact? est illis. Factus est enī homo ad imaginē  
z similitudinē dei. grandis honor. Sed nō intellexit. Ideoqz desperit. Despecta  
vero atqz reiecta similitudinē dei. trāsfigurauit se ad similitudinē iumentū. Ecce qua  
le dedec? Iuxta magnitudinē honoris. magnitudo dedecoris. Un̄ opprobriū et  
improperiū. Et iō iuste opprobria exprobratiū ceciderūt sup eū. Ideo i p̄sona ge  
nerz hūani clamat p̄pha ad dñm. Aufer a me opprobriū z p̄ceptū. Et exaudit? est.

Cassio  
dorus

Berū

Dagi  
ster Ri  
chard?  
de sc̄to  
victore

## Libeꝛ .ii. Particula .i.

quando deus formauit se ad illā q̄ hō transformauerat se similitudinē hūanā q̄ a se reiecerat diuinā. Et deus factus est quasi vnus ex nobis ppter suā hūanitatē. Et qd dicitur erat p ironiā de adā. ecce adā factus est q̄si vnus ex nobis sciēs bonū et malū. possunt et sentētia iā dicere pater et spūs sanctus de adā secūdo scz christo hōie. Et ecce adā secūdus factus est q̄si vnus ex nobis. sciēs bonū et malū ppter suā diuinitatem.

**R**icesima quinta. Quia ex partu et conceptu eius accreuit hūane nature progatiua et dignitas mirabilis. Et eo scz qd filius dei mundū redēptur⁹ nō assūpsit angelicā naturā sed hūanam in ea et ex ea. **Deb. ij.** Ausc̄s angelos apphēdit. s; semen abrae apphēdit. Et si fuerat pfigurat⁹ **Gen. xxvij.** vbi sic legit. Vocauit isaac iacob. et bñdixit. pcepitq; ei dicens. Noli accipe coniūge de genere chanaan. s; psciscere in mesopotamiā syrie ad domū bathuel patris matris tue. et accipe tibi vxorē de filiabus laban auunculi tui. Et sunt vba dei patris ad filiū carnē sūpturū. Chanaan sicut dicitur interpretat possidēs domū. et sūt angelos q̄ in celesti domo sp̄s sūt dñs. De quorū genere noluit deus pater vt filius sibi copularet vxorē. i. assumeret naturā. Mesopotamiā interpretat eleuata. Syria sublimis. Hec est hūana natura eleuata et facta sublimis. ex q̄ eam assumpsit sibi filius dei. S; nō ad quācūq; sed ad domū bathuel mittit. i. ad beatissimā virginē. Bathuel enī virgo dei. v. castus do interpretat. Quia si pūlegiū beatē virginī seruabat. Et ibi accepit vxorē de filiabus laban. q̄ interpretat candidatio. i. de purissimis et mūdissimis sāguib; beatē virginis carne. sicut dicit damascenus. Et de virginē voluit nasci. ad denotādū qd ecclesiam virginē sibi virginī copularet. **ij. Choz. xi.** Despōdi vos vni viro virginē castā exhibere christo. Et ex maxima dignitas accreuit hūane nature. q̄ antea vilis erat. et clamabat ad dñm **Tren. i.** Vide dñe et p̄sidera. quoniā facta sum vilis. S; post incarnationē dicit christo. Tū gl̄ia assumpsisti me. et facta sum gl̄iosa. sicut innobilis mulier sublimat⁹ cū a viro nobili in m̄imoniū assumit. Et hoc est qd omne pccm p incarnationē saluatoris gūus est q̄ ante. Sicut ignominiosus ē viro nobili vilis agere q̄ innobilis. Siq̄de hūana natura p eam fuerat sathane pedib; substrata. sed modo p mariā sup angelos est exaltata. Et quā p eā diabolus traxerat in iteritū. mō p mariā angelorū pcedit meritū. Et qd p eā facta est ignominiosa. p mariā p angelis facta est gl̄iosa. Intrauerat enī p eā mors in mūdū. **Sap. ij.** S; pempta ē mors p marie puerperitū. Unū fili⁹ dicit **Ps. i. si.** Mors ero mors tua et. **Ite** hoc m̄imoniū supdictū signū ē p m̄imoniū bēstie et assueri. Assuer⁹ q̄ interpretatur bēstia. christ⁹ ē. Bēstia abscondita v. exaltata. Hec est natura hūana pus a deo abscondita p peccatū ade et cue. Sed ineffabiliter exaltata q̄ a christo assūpra. Unū petr⁹ cayphas. Paritari noluit vbi patris alti⁹. nubere nō potuit caro glorioſi⁹. Nō etiā p matrimoniiū vehemēter magnificat⁹ ē. Qd admirās iob. vij. dicit dñs. Quid est hō qd magnificas eū et. Et ps. Quid est hō qd memores ei⁹. S; p eo filiū incarnādo. Nā antea videbat pater oblit⁹ hōis. Unde in psona antiq̄ dicebat dauid. Usq; qd dñe obliuisceris mei finē. vsq; qd auertis faciē tuā a me. i. filiū tuū. Ideo orabat. **Memeto nři dñe in bñplacito populi tui. i. in filio.** Visita nos i saluari tuo. Hoc est in codē filio.

**R**icesima sexta. Quia volēs nos obtinere victoriā vt pueniam⁹ ad coronā. sciēs qd nō coronabit nisi qd legitime certauerit. **ij. Thim. ij.** pcurat forte bella et tēptatōes amatorib⁹ suis. et ipos qñq; pmittit tribulari. Sed facit cū tēptatione puentū vt valeāt sustinere. i. **Choz. x.** et eis tēptatē submistrat. vt sic pueniāt ad coronā. Nā ipa est qd pccib⁹ suis meritis et exēplis dat lassō tēptatē. et his qd nō sūt. s; fm suā reputatōem. i. hūilib; s; fortitudinē et robur mltiplicat. **Isa. xl.** Idcirco de ipa p̄t intelligi illud **Sap. x.** Certamē forte dedit illi. i. amatori suo vt viceret. et coronā acq̄reret qd solis victorib; tēptationū pmissa est. Let sciret ip̄ expientia qd nūc omniū potēti⁹ ē sapiētia. i. maria. qd emphatice dicit sapiētia.

**R**icesima septima. Quia qd seruīūt ei in p̄senti. gl̄iosissimā illi⁹ faciē visuri sūt in futuro. Unū iob. xxij. dicit de maria. **Placabilis ei erit.** scz seruo suo et viderit scz ip̄ seru⁹. **L** faciē eius in iubilō. **Apocal. xxij.** Seruiet ei et videbūt faciē

Damasce  
nus

Petrus  
cayphas

## Marie mēbra seruiērūt nobis

eius. Sap. vi. **I**n vīs suis ostēdet se illis hilariter. Et hec ostētio in p̄senti p̄ g̃tā  
am est et fidē. Ambula g̃ vias eius q̃ sunt hūilitas. puritas. pietas. paup̄tas. obedē  
tia. et h̄mōi. et obuiabit tibi in futuro q̃si mater honorificata. Eccl. xv. De hu  
iusmodi vīs dicit puer. iij. **U**ie ei? vīe pulcre. i. mūde ab omni pctō. Let oēs se  
mire illi? pacifice. Quia summū ei? studiū est filio suo pacificare pctōres. Quere  
de vīs ei? Rogāda est igit̃ assidue vt doceat nos vias suas. et faciat ābulare i semi  
tis suis. Isa. ij. Quas q̃ in p̄senti tenuerit. reginā in suo decore videbūt ocli eius.  
Isa. xxij. Et qui imitatur eā erūt ex pte illi? Sap. ij. Videt ei ip̄a dicere filio. si  
cut fili? patri. Jobā. xvij. Volo fili vt vbi ego sum illic sit et mīster me? Rogāda ē  
aūt maria vt velit. qz si vult necesse ē fieri. sicut dicit aug? de domino.

Aug?

**R**icesima octaua. Quia glorioſo fructu vētris sui remunerabit fūictes suos.  
Unde depingit̃ in imaginibz suis filiū tenēs q̃si ad dandū illū seruitozibz su  
is. cui ip̄a sit pagatrix opariorū. Uñ. Filij merces fruct? ventris. Quē fructū ip̄a  
pmendās vt p ip̄o habēdo seruiat ei auidi? dicit puer. vij. Delior est fruct? me?  
auro et lapide p̄cioſo. et genimina mea argēto electo. Propter qd̃ q̃si assidue dice  
dū ē ei. **B**ndict? fruct? vētris tui. Dere enī valde pmēdata et laudata n̄ padula  
tōez s; p veritatē. libet dare solēt illi q̃rū res ē pmēdatazibz suis. sic d̃ bono vino  
et h̄mōi. S; p̄chdoloꝝ ples seruos habet ven? sordidissima. q̃s maria purissima.

**R**icesima nona. Quia seruoꝝ suoz aīas de corpibz exēites p̄tegit ab incur  
su aeriaz potestati. q̃bus est terribil? vt castroz acies ordiata. sicut sepe legi  
in miraculis ei? Fugiūt enī q̃ oderūt nos a facie ei? et ip̄a exurgēte in adiutoriaz  
nostrz dissipant inimici sui et nostri. Custodit enī exēplo filij aīas seruoꝝ suoz. et d̃  
manu peccatoꝝ libabit eos. Uñ sap. x. Eos q̃ se amāt a doloribz pfuabit. Ibi  
dem. Custodiuit illū ab inimicis rē. Prouer. iij. Ne dimittas eā et custodiet te. dili  
ge eā et fuabit te. vt sup. xxiij.

**O**ladzagesima. Quia glificabit in futuro seruiētes sibi. et honorificātes se in  
p̄feti. Uñ dicit cū filio. i. Regū. ij. Quicūq; honorificauerit me glificabo eū.  
q̃ autē pmēnūt me erūt innobiles. Ip̄a enī est mlier g̃tiosa. q̃ inuenit g̃tā et glo  
riā. nō solū sibi. sed et nobis. qz g̃raz et glām exemplo filij dabit dñā n̄rā. De his  
autē q̃ cōtemnūt seruitiū ei? nolētes ip̄am orare vl? collaudare. videt ei fili? dice  
re illud hiere. vij. Noli orare p p̄plo isto. nec assumes p eis laudē et oratōez. et non  
obſistas mihi. qz nō exaudiat te. Qd̃ signū est in hoc q̃ salomō nō exaudiuit matrē  
suam orantē p adoniā. iij. Regū. ij.

## Incipit secūda particula secūdi libri

in qua agit̃ quōd maria de singulis mēbris suis et sensibz nobis seruiuit in filio dī  
et suo. et adhuc nō cessat nobis benefacere ex eis dē.

**P**refatio in particulā secūda

### Designata causa multiplici qua

**A**re m̄ri creator? fūire d̄beat rōnal? creat̄a. hō videlicet et angel? restat  
affligre vñ et quō et a q̃bz et q̃libz eidē fūiedū. Maria siq̃dē vt dictū ē  
lignū vite ē his q̃ velut manu duplici amore et fūitio app̄bēderit eā.  
Et sic arbor secūda nesciēs steril? pmanere. vniuers? et singul? ramis suis et frōdibz  
possidētibz se f̄ddit fructū. sic maria toti m̄do et marie fūis et sp̄calibz suis. vniuers?  
et singul? mēbrz suis tulit et reddidit fructū vite. sic q̃si p̄libādo iferi? ostēdem?. Et  
p g̃raz fluētā q̃ iugiter haurit d̃ fōtibz saluator? et amic? suis refūdere nūq; cessat.  
referūt et ip̄i fructū vite. cui? gustu d̄sideriū ip̄oz satiabit inetnū. Et p̄pt̄ h̄ videt ip̄a  
q̃si p̄mari cū filio ysa. penl. his q̃ sibi fūire negligūt i p̄feti. Ecce serui mei come  
dēt et vos esuriet. et cetera m̄lta. Debem? igit̃ et nos singul? marie mēbrz fūitiū ali  
qd̃ speciale. vt ad locū vnde erūt flumīa reuertāt vt itez fluāt. Eccl. i. Ad h̄ autē  
Fo. xxx.

## Liber .II. Particula .II.

primo necesse ē vt singula mēbra nra a peccati cōtagio pseruem⁹. ⁊ ipi⁹ obsequijs eadē mācipem⁹ ipam exorātes iugit⁹ ⁊ deuote. vt et mēbra nra p grāz suā a peccato coercent i pñti. ⁊ grām submīstrās bñ opandi. ea glificet i futuro. Sed iā videamus ptenui saltē p̄gustatōe quō mēbra marie seruiērūt nobis i paruulo. q̄ natus ē nobis fm hūanitatē. ⁊ i filio dei q̄ dat⁹ ē nob fm diuinitatē. Indagem⁹ p̄terea quō iugiter nobis seruit indignissimis ⁊ ingris. licz id cape mēs hūana. licet id lingua hoīs q̄ntūcūq; sit eloq̄ns nō sufficiat enarrare. Tale enī scrutiniū valde necessariū est ad hūiliādos nos. cū etiā hō iustissim⁹ respōdere ei nō valeat saltem vnum p mille. Job. ix.

**D**ic iā ipse scriptor ostēdere sub breuiloq̄o quō d corde mēbris ⁊ sensib⁹ brē marie. sal⁹ humani gener⁹ et redēptio pcesserūt. ⁊ adhuc pdeūt incessanter.

**D**e corde seruiuit nobis maria ¶ Capitulū primū.  
Ih̄dē ex corde brē ignis pcesserūt fides ⁊ sensus. p q̄ duo initiata ē salus mūdi. ⁊ ipm cor ei⁹ p oib⁹ creatur⁹ dignū inuētū est exēte de corde paterno. pmo suscipe vnigenitū dei. qñ. s. cor p̄ris eructauit p̄bñ bonuz. qd de sinu patris egrediēs. in sinū m̄ris ḡtis se recepit. ¶ Itē i corde ipi⁹ ⁊ vtero misericordia et p̄tas sibi obuiāuerūt. cū diuina iusticia paci porrigeret osculū salutare. Itē cor illius dulce ⁊ amātiissimū pl⁹ q̄ dici possit amaricatū ē filio crucifixo. ⁊ aīe ei⁹ total' alue⁹ p passionē replet⁹ ē torrēte passiōis. Que videlicz aīa tūc vulnerabat ob iniq̄tates nras. ⁊ atterebat suo mō p̄p̄t scelera nra. Dolores siq̄dē nros ⁊ filij. ⁊ languores nros ⁊ vnigeniti. tūc ipa portauit i intīme pietat⁹ viscerib⁹. ¶ Hā tunc fuit oīs plaga tristitia cordis ei⁹. Eccl. xxxv. Caritate autē erimīa qua vulnerabat vnigenitū suū dedit p scelerib⁹ nris. ⁊ fructū vteri sui p p̄ctis animaz nraz. ¶ Dichē vi. Tūc adimpletū est illud qd de p̄ma muliere p̄dixerat deus in figura marie q̄si loq̄ns de sc̄do adam. Gen. ij. Non est bonū hoīem esse solū. faciam⁹ ei adiutoriū simile sibi. Nolebat siquidē deus pater si liceat ita loqui. solius filij morte saluari gen⁹ humanū ⁊ diabolū p̄demnari. s; disposuerat in manu femie tradere sēsaram. Iud. v. Et q̄ vna m̄l'r hebreaz fusionē faceret i domo nabuchodonosor. Iudith. xij. De hac matia habuisti sup cā. xxvij. Qd autē p̄dixerat ysa. xliij. i p̄sōa christi. Torcular calcui solus. et de gentib⁹ non est vir mecū. sic intelligendū est ⁊ secure potest sic exponi. Uez est dñe q̄ nō est vir tecū. s; vna m̄l'r altat tibi crucifixo. que quascūq; plagas. quecūq; vulnera. quoscūq; dolores sent⁹ ⁊ suscipis in tuo corpe cōpatiēdo suscipis in viscerib⁹ cordis sui. Et sic dira lancea pforat latus tuū. sic eius aīaz p̄trāsēit dolor tuoz gladij vniuersi. Sic igit p̄z q̄ntū hec mulier coopata sit ad salutē mundi. Hā filio ponente animā p salute mūdi. mater ⁊ si nō posuit p mundo animam. exposuit tamē. et qd potuit fecit. Nec ipa defuit martirio corpe porali. s; ei defuit martiriū corpale. Cum sit autē valde cōpatiēns ex eodem corde nob compatī dolentib⁹ et afflictis. ⁊ maxime si nos iuenerit p̄dolentes ei et cōpatiētes sup dolorib⁹ qui p̄transierūt ipi⁹ animā filio patiente. sic dictū est sup.

**D**e corpore seruiuit nobis maria ¶ Capitulū ij.  
De terra corpis eius creauit altissim⁹ medicinā carnis ⁊ anime nre scz christū hoīem. Eccl. xxxvij. Qui languores nros tulit in suo corpe sup lignū. et dolores nros ipse portauit id ē asportauit. peccata scz que sunt cause dolor. Christ⁹ enī sic quedā glo. diē. sup. vij. ad heb. non traxit ex matre feruorē vulner⁹. s; materriā medicamēti. ¶ Itē de corpis ei⁹ suba ḡginali sumus assumpsit pontifex hostiā sue carnis. quā in ara crucis p mundi salute eleuatis in cruce manib⁹ sacrificiū obtulit vespertinū. cui⁹ suauissim⁹ odor delinīuit iracundiā p̄ris. ¶ Itē corpus ei⁹ terra est euilath. de qua exortū est aurū poptimū scz caro christi. et cui⁹ p̄cio imp̄ciabili omēs iusti locupletati sunt et redēpti. Gen. ij. q̄re libro. vij. titulo de terra ¶ Pascimur etiā et potamur carne ei⁹ et sanguie i filij sacro. qz caro christi ⁊ caro marie sicut caro m̄ris et filij vna caro ē. Gen. ij. Erūt duo in carne vna. Ioh. i.

## Marie mēbra seruiērūt nobis

scz maria. Propter hec quattuor et multa alia p̄dixerat b̄t̄is thobias ciuitati sacre hierusalē sub figura marie. q̄si loq̄ns de fidelib⁹ vniuersis. **T**errā tuā. i. cor-  
pus virgineū in sanctificatōe habebūt. et nomē magnū inuocabūt in te. **V**aledi-  
cti erūt q̄ p̄tēperint te. et cōdemnabūt q̄ blasphemauerint te. et beati omnes qui  
dilexerint te. **I**

**A** De auditu seruiuit nobis maria. **Capitulū iij.**  
Auditu simplici ad nr̄am salutē suscepit nūciū gabriel. scz **A**ue maria gratia  
plena. Et ab auditu ip̄i? initiū sumpsit repatio nr̄a. vt intraret remediū vnde  
morbo irrepserat. et eisdē vestigijs seq̄ret vita mortē. lux tenebras. vitat̄ antidotū  
serpentis antiq̄ mendaciū venenatū. et vite ianua fieret audit⁹ p̄ quem intrauerat  
mors in mūdū. Per auditū etiā marie nr̄o auditui gaudiū et leticia p̄mittūt. **I**tez  
p̄ mariā exaudit dñs paupes spiritu. **U**n̄ dicimus christo. **P**repatōez cordis eo-  
rū. i. humiliū laudiuir aur̄ tua. i. beata virgo. quia ea mediāte paupes exaudis.  
sicut hō audit mediāte aure sua. **D**e hac materia inuenies paulo infra. p̄icla. iij.  
ca. v. q̄ marie debem⁹ obedientiā.

**O** De oculis seruiuit nobis maria. **Capitulū iij.**  
Oculi marie colubini et misicordes p̄ abūdantia lacrimaz fuerūt velut piscine  
in cēbon filio patiēte. vt sic q̄si quadruplici irriguo qd̄ manauit de christi cor-  
pe. videlicz sudoris et flet⁹. aq̄ et sanguinis. adiunctis lacrimis b̄tē virginis q̄si q̄n-  
to loco. tolleretur squaliditas animaz. **I**sti etiā oculi respiciūt paupes spiritu. et  
sūt illis velut flāma ignis. **A**poē. i. illuminās et calefaciēs. et terres et erures. **D**ec  
enī quattuor facit flāma. **I**lluminat enī gl̄iosa ego suos amatores ad cognitōez ve-  
ri et eos inflāmat ad dilectōem boni. aduersarios eoz exterrēt ab eis dura p̄mita-  
tōe. et icorepros erunt gehēnali p̄flagratōe. **L**ege miracula eius. **I**te oculi dñi su-  
per iustos. oculi dñe sup̄ pctōres et iustos. sicut oculi bone matris sup̄ puez ne cadat.  
vel si ceciderit vt eū releuet. **U**n̄ dicit seruienti suo. **I**n via hac q̄ gradieris firma-  
bo sup̄ te oculos meos. **S**is ergo hūilis vt te respiciāt oculi marie. **N**ā de vehe-  
mentib⁹ legit⁹. q̄ omne sublimē ip̄e videt. **J**ob. xli.

**N** De naso seruiuit nobis maria. **Capitulū v.**  
Nasus ei⁹. id ē discretio nobis est turris libani. q̄ respicit cōtra damascū. q̄ in-  
terptat sanguinē bibens. et figurat diabolū. q̄ sinit iugiter nr̄az sanguinē aīa-  
rū in quo vita eaz. **D**iscretio autē b̄tē virginis p̄sentēs diaboli maliciā velut feto-  
rē quendā. p̄ nobis iugiter respicit cōtra ip̄m. et p̄ nobis viriliter se ei opponit ve-  
lut qdā turris. et p̄uolō castitat̄ cādore q̄ signat in libano p̄terit carnalē p̄cupi-  
scentiā velut caput serpentis. **N**asus etiā iste nobis ē via sp̄s. i. gr̄e dei. q̄ meritis ei⁹  
et p̄cibus nobis dat. et mīstrat spei respirationē peccatorib⁹ desperat̄. **D**iniste-  
rio etiā hui⁹ nasi purgant vicia mētis nr̄e. sicut p̄ nasum humores caput. et suis  
amicis tribuit gr̄am discernēdi inter aromata et fetores. q̄b⁹ designant frutes et  
vicia. **D**ultra alia inuenies libro. v. titulo. viij. de naso.

**L** De labijs seruiuit nobis maria. **Capitulū vi.**  
Labia ip̄ius p̄pabilia sano distillāt p̄pter dulcedinē mellisluā. in q̄b⁹ sp̄s sanct⁹  
singulorū carismatū diffudit abūdantiā. filio dei et suo diuini federis et hūani  
dulcia oscula p̄pinarūt. **H**abito enī respectu ad illd̄ r̄sum. **E**cce ancilla dñi fiat  
mibi s̄m p̄bū tuū. dictū ē ei i ps̄. **D**iffusa ē gr̄a i labijs tuis etc. **Q**uod sic exponit.  
**S**gr̄a collectiue. i. vniuersitas gr̄az. **D**iffusa ē. i. n̄ solū fusa p̄ te. s̄ diffusa. i. toti  
mūdo abūdāter distributa p̄ tel. **I**n labijs tuis. **I**st̄ ē in r̄siōe tua q̄ deo trinitati cō-  
ciliat⁹ ē mūd⁹. p̄uersi p̄ hoīes ad deū p̄uersi. et q̄ p̄ fordescebāt a pctis mundati.  
**S**eq̄. **P**ropterea b̄ndixit te de⁹. **I**nō sin. **S**tra q̄ p̄palia. s̄ dextra q̄ dat̄ eterna. **U**n̄  
seq̄. **L**ieternū. i. b̄ndictōe ducēte ad eternitātē. **P**ara. iij. **L**ogitudo diez i dextra ei⁹

**O** De ore seruiuit nobis maria. **Capitulū viij.**  
Ore p̄gineo cui⁹ odor p̄pabilis ē odorū malorū. (nā p̄cibus suis aromata spi-  
ritib⁹ attrahit homines ad cultū filij. sicut malorū odor gustū allicit ad edē-  
dum). pro nobis allegat et bonum loquit̄ in cōspectu dei. qm̄ nostra ē aduocata.  
**Fo. xxx.**

## Liber .II. Partícula .II.

In nobis etiā cū sit q̄si os dñi. **D**iere. xv. p̄ciosum sepat a vili. aīaz. s. a pctō z di-  
lectōe mūdi. **O**s Ierīal suū. līpā lapuit sapiētie. lq̄ ē fili⁹ dei attrahēde. **H** ē ad se tra-  
hēde. qm̄ virginitatē vouit. **N**ā p̄ votū istō adamauit eā vnigenit⁹ dei. **I**te Laperu-  
it os. līpā intellect⁹. **L**apīe. līpā hauriēde p̄ studiū. **O**s. līpā affect⁹. **L**apīe. līpā attrahēde p̄ desi-  
deriū. **D**e p̄mo dī. **A**pī os tuū z īplebo illō. **D**e scōdo. **O**s meū apui z attraxi spī-  
ritū. i. i. intelligētiā spiritalē. **S**ic autē impleta sapiētiā duplici i medio p̄mitiue ec-  
clesie apuit os suū. **N**ā ap̄loz m̄grā facta est. q̄ nostri postea m̄grī faci sūt. z ascē-  
dente dño īpos nouū docuit testamētū. qd̄ ad docēdos nos īp̄dē aplī p̄sc̄pserūt.

**D**e dentib⁹ seruīuit nobis maria **Capitulū viij.**

**D**entes ei⁹ eburnei mastīcarūt vt pie credīt puulo filio q̄ dat⁹ est nob̄ cibū suū.  
put est mos nutric⁹. **S**es⁹ autē ei⁹ z studīositas. q̄ duo signī i dentib⁹. **S**ib⁹ īpī  
mastīcarūt attruerūt ruminauerūt. z aīe sue incorpauerūt. veluti virētes herbas  
diuinaz sentētiāz sc̄pturaz. **N**obis etiā oñdit m̄lta ambigua diuīe sapiētie studē-  
tibus in s̄bis īpī⁹ et gestis. **U**n̄ et īpā p̄mittit **Ecc̄i. xxiij.** **A**dhuc doctrinā q̄si p̄-  
phetiā effundā. **Q**uere supra partīclā p̄ma. causa. xxvij.

**D**e lingua seruīuit nobis maria **Capitulū ix.**

**L**ingua ei⁹ eucharis q̄ calām⁹ erat scribe velociter scribēt⁹. scz spūssctī. **I**p̄so  
scriba mouēte calāmū. eructauit illō s̄bū bonū mellīsuū z suauē. **E**cce ancilla  
dñi fiat mibi fm̄ s̄bū tuū. **I**n s̄ autē s̄bo nectareo intantuz exbilarauit de salute  
nostra sollicitū regē celi. q̄ q̄si fac⁹ īmemor īniurie p̄moꝝ pentū. a sede regali sta-  
tī descēderet. velut deposito diademate glie. z celos dirīpēs exilīret eodē momē-  
to d̄ sinu pat̄no i v̄tez s̄ginalē. vociferās illō pabo. viij. **D**elīcie mee esse cū fili⁹  
hominū. **I**n isto etiā s̄bo fuit nobis lingua ei⁹ lingua curatōis. lingua mitīgatō-  
nis. lingua mīscordīe. **Ecc̄i. xxvi.** **N**ā respōdēs hūilī et obediēter. curauit egri-  
tudīnē r̄nsōis eue. **L**ingua enī eue diabolo sub dubio r̄ndent⁹. et gustū ligni ve-  
riti viro suo suadent⁹. z peccatū suū serpēti attribuēt⁹. totā p̄geniē ex se nasciturā  
letaliter vulnerauit. padīsi portā cūct⁹ obserauit. z dei iracūdiā ad vindictā puoca-  
uit. **S**ed lingua marie infirma curauit. clausa patefecit. z irā dñi delīniuit.

**D**e gutture seruīuit nobis maria **Capitulū x.**

**G**uttur ei⁹ qd̄ vīno optimo p̄pabile est. i. s̄ba q̄ p̄cedūt de gutture. more vīni  
dolores releuāt afflictoꝝ. z mētes eoꝝ alienāt a sensu carnali. suauiter pūgunt  
z stimulat bñfacere pīgritātes ad currēdū viā. viā mādatoꝝ dei. amādū z orādū.  
**S**apida s̄o sunt christo p̄ deuotōem in p̄cib⁹. z pūgūt cor ei⁹ vt inde miser⁹ elici-  
ant mīscordīā. z sic īp̄m inebriāt. vt euz faciāt obliuīsci delictoꝝ n̄oꝝ.

**D**e collo seruīuit nobis maria **Capitulū xi.**

**C**ollū eius. īpā videlicet que dīcīt collū ecclīe. christo capiti aureo corp⁹ suū iun-  
git. qd̄ est ecclīa. z s̄ dupliciter. **N**ā christū genuit deū et hominē q̄ est nostꝝ  
capit vt noster fieret emanuel. et q̄ntū in se est nos peccādo dīstīctos ab eo. suis  
oratioib⁹ eidē itēz recōiungit. **I**te. **S**icuti p̄ collū interior aer emittit. exterior s̄o  
intus attrahit. sic p̄ īpām deuotio n̄ra deo p̄sentat. z ab īpō nobis mīscordīa re-  
donat. **I**te. **S**icuti salīua ab īpō capite mediāte collo in corp⁹ traīcīt. sic p̄ īpām  
bñano generi a deo trinitate gratia impetrat. **I**tem. **S**icut collo mediāte descen-  
dit in corpus q̄cquid ei est necessariū. cibi. potus. potatōes. medicīne. z h̄mōi. sic  
p̄ īpām descendit ad nos fili⁹ dei q̄ vera est medicīna. cui⁹ caro et sanguis s̄e abo-  
et potus. qz p̄ mariā panē angeloꝝ māducauit hō in sacramento altaris. **I**tem  
collo s̄ba p̄ferūt. **E**t maria bonū p̄ nob̄ lo q̄t i cōspectu dī. qm̄ n̄ra ē aduocata. nec  
fraudare eā vult aut p̄ vnigenit⁹ suus volūtate labioꝝ suoꝝ.

**D**e brachijs seruīuit nobis maria **Capitulū xij.**

**A** brachijs ei⁹ et humer⁹ trāslatus ē fili⁹ in egiptū. z reuect⁹ in terrā īsr̄l. **I**n  
q̄ signatū est q̄ p̄ īpām habituri essent deū q̄ p̄us idolis seruiebāt. z ex dono  
ei⁹ tandē in regno īsr̄l cōspecturi essent regē in suo decore oculi beatoꝝ. i. **P**etri. i.  
**I**n quem desiderāt angeli p̄spicere.

**D**e manibus seruīuit nobis maria **Capitulū xij.**

## Marie mēbra seruierūt nobis

**M**en<sup>o</sup> ei<sup>o</sup> tornatiles. auree. plene iacinct<sup>o</sup>. nob mēbra nutrierūt vnigeniti dei. q<sup>o</sup> d<sup>o</sup>us velut herbis medicinalib<sup>o</sup> i mortariolo passiōis hūillime p<sup>o</sup>trit<sup>o</sup> multipli<sup>o</sup> ceter tribulatōnū pistill<sup>o</sup>. et distēperat<sup>o</sup> liq<sup>o</sup>re sanguis. n<sup>o</sup>ris lāguorib<sup>o</sup> et peccat<sup>o</sup> cōfer<sup>o</sup> tra est p<sup>o</sup>perēs medicina. Qui videlicet languores p<sup>o</sup>petēter sanari neq<sup>o</sup>bāt nisi sola passiōe vnigeniti dei. Tornatiles aut<sup>o</sup> describūt man<sup>o</sup> iste. nā sicut ars tornature p<sup>o</sup>mp<sup>o</sup>tior est alijs artib<sup>o</sup> celerit<sup>o</sup> opando. sic maria velocior ceter<sup>o</sup> sanct<sup>o</sup> oib<sup>o</sup> mis<sup>o</sup> seris subueniēdo. vt dicere de ip<sup>o</sup>is miseris videat<sup>o</sup> cū filio ill<sup>o</sup> d<sup>o</sup> Isaac. lxx. Anq<sup>o</sup> clā<sup>o</sup> mēt ad me. exaudia eos. Dicūt etiā he man<sup>o</sup> auree p<sup>o</sup>pter sapiētia. q<sup>o</sup> signat<sup>o</sup> in au<sup>o</sup> ro. nā tā subtiliter misericordiā miser<sup>o</sup> impēdit q<sup>o</sup> diuine iusticie sigillū nūq<sup>o</sup> frāgit. In auro etiā caritas notat<sup>o</sup>. nā ex mera caritate oīno indignis misereri et bñfacere p<sup>o</sup>probat<sup>o</sup>. Dicunt et plene iacinct<sup>o</sup>. Plene. nā q<sup>o</sup>ntū in se est dat oib<sup>o</sup> affluenter. cū sit sūme diues. summe etiā liberal<sup>o</sup>. Quere lib<sup>o</sup>. iij. titulo. xxiij. d<sup>o</sup> misericordia et lar<sup>o</sup> gitate ip<sup>o</sup>i. Jacincti sunt lapides coloris etherci. q<sup>o</sup> d<sup>o</sup>q<sup>o</sup> boni facit celesti reful<sup>o</sup> get intēdē. et de fonte pcedit eterne sapiē. Hāz etiā iacinct<sup>o</sup> g<sup>o</sup>tiā impetrādī. nāz q<sup>o</sup> d<sup>o</sup>q<sup>o</sup> d<sup>o</sup> placet ei dare facillime orādo impetrat ab vnigenito suo. q<sup>o</sup> nō soluz dat ei s<sup>o</sup>m q<sup>o</sup> petir. s<sup>o</sup> etiā ipaz incitat ad petēdū. Ad q<sup>o</sup> d<sup>o</sup> figurādū dixisse legūt salomō ma<sup>o</sup> tri sue. iij. Reg. ij. Pete m<sup>o</sup> m<sup>o</sup>. neq<sup>o</sup>z enī fas ē vt auertā faciē tuā. Hoc idē legūt sub figura ista dixisse assuer<sup>o</sup>. q<sup>o</sup> christū d<sup>o</sup>figt. hester q<sup>o</sup> figurat mariā. Hester. vij. Que est petitio tua hester. et q<sup>o</sup> d<sup>o</sup> vis fieri. etiā si dimidiā regni mei partē petier<sup>o</sup>. ipetrab<sup>o</sup>. Ad quē illa rōdit. Si inueni grām in ocul<sup>o</sup> tuis. da mihi pplm meū p q<sup>o</sup> obsecro. Ecce quō postulat maria p seruientib<sup>o</sup> suis. Jacinct<sup>o</sup> etiā in sereno clar<sup>o</sup>. in obscu<sup>o</sup> ro et nubilo apparet obscur<sup>o</sup>. Nā illuminati p grāz de ipa digne sentiūt. et ei fuit et amore. tenebrosi infidelitate et vicijs. honorē et fuitiū ip<sup>o</sup>i pūpēdūt. Cū sit gl<sup>o</sup> beralissima et abūdās ex dono filij oī carismate spiritali. manū suā sp apit iopi. et extēdit palmas ad paupes. Nā ipa ē cisterna bethleē iuxta portā. volēs oēs q<sup>o</sup> trā<sup>o</sup> seūt satiare. Un clamare nō cessat. Trāsīte ad me oēs. et a generatōib<sup>o</sup> meis implem<sup>o</sup>. De vberibus seruīūt nobis maria Capitulū xiiij. Lxx.

**S**acris vberibus misit lac dei filio. quo pastus est ipse sol<sup>o</sup>. nec puer aliū inde bibit. Un ipse gloriat<sup>o</sup> dicēs Cant. v. L. Bibi vinū meū cū lacte meo vir<sup>o</sup> ginali. q<sup>o</sup> d<sup>o</sup> totū fuit meū. Et p<sup>o</sup>pter s<sup>o</sup> ipse designat<sup>o</sup> p moysen Ero. ij. q<sup>o</sup> nulli<sup>o</sup> alteri<sup>o</sup> us mlieris p<sup>o</sup>terq<sup>o</sup>z matris p<sup>o</sup>pe māmās voluit sugere. sicut dicūt. Et s<sup>o</sup> aut glorio<sup>o</sup> so lacte nutrit<sup>o</sup> est et coagulat<sup>o</sup> ille sanguis. et cui<sup>o</sup> effusioē nostre redēptōis est p<sup>o</sup> ciū p<sup>o</sup>solutū. et in hoc sanguine p<sup>o</sup>tinē vitā fidelū animaz. Leuiti. xviij. Propterea sanguis iste dñic<sup>o</sup> bibi<sup>o</sup> in altari. Irē ad eius vbera dictauit dei fili<sup>o</sup> fed<sup>o</sup> n<sup>o</sup>re salu<sup>o</sup> tis. et ipoz rēp<sup>o</sup>sentatio christo exhibita ipm exhilarat nostr<sup>o</sup> iniquitatib<sup>o</sup> cōtristatū. Isa. vi. Delectabit<sup>o</sup> infans ab vberē. Nutrit etiā nos vberē duplici m<sup>o</sup> misericor<sup>o</sup> die. q<sup>o</sup> sunt castitas carnis. et benignitas cordis. et ista vbera tāq<sup>o</sup>z puerulū petimus ad sugendū. q<sup>o</sup>n dicim<sup>o</sup> ei. Virgo singular<sup>o</sup> inter omnes mētis nos culpis solutos mites fac et castos. Flora singula sba. Ad honorē istoz vberū sua p<sup>o</sup>mēdatōe fili<sup>o</sup> nos inuitat Cāti. iij. vbi dicūt. Quā pulcre sunt māmē tue soror mea spōsa. Jī. quanta reuerētia et honore extollēde. et quanta dilectōe sunt amplectēde. vt corde et ore de ipis christo dicat<sup>o</sup>. Beata vbera q<sup>o</sup> suxisti. Luc. xi. Libro. v. titulo. xviij. d<sup>o</sup> vberib<sup>o</sup> marie nuenies alia infinita.

**D**e ventre seruīūt nobis maria Capitulū xv. Enter ei<sup>o</sup> eburne<sup>o</sup> distinc<sup>o</sup> saphiris. quē creator su<sup>o</sup> sibi pstruxerat pausato rūi speciale. Unde. Qui creauit me regēuit in tabernaclo meo. quē ver<sup>o</sup> salo<sup>o</sup> mon sibi thronū pauperat. et soluz eburneū grande. quē spūssctūs sibi sacrauerat sanctuariū singulare. hospitij palatinū fac<sup>o</sup> ē sūmo regi. q<sup>o</sup> a regalib<sup>o</sup> sedib<sup>o</sup> veniēs ibi p<sup>o</sup>mā sibi māfione int<sup>o</sup> filios hoīm p<sup>o</sup>legit. Ibi p<sup>o</sup>terea decorē iduit. et stola cādī da se coopuit. i. mūdissima hūanitate. cui<sup>o</sup> d<sup>o</sup>cor imunitas a pctō. S<sup>o</sup>ra etiā h<sup>o</sup> ho<sup>o</sup> spitij hospitāt mō fideles aīe i palacio celesti. cū oēs ātea lectulos sternerēt i obscur<sup>o</sup> ris inferni. Job. xviij. In tenebr<sup>o</sup> stravi lectulū meū. Quere lib<sup>o</sup>. v. ti. xx. de ventre marie multo plura.

So. xxi.

## Liber .II. Particula .II.

De umbilico seruiuit nobis maria ¶ Capitulum xvi.

**U**mbilic⁹ ei⁹ crater tornatilis. q̄ nunq̄ pocul⁹ dicat indigere. Ipa videlic⁹ q̄ dicitur umbilicus ecclesie. Quia sic umbilic⁹ i medio toti⁹ corp⁹. sic ipa i medio eccle. q̄ corp⁹ ē fili⁹ sui. oib⁹ q̄ntū in se est para bñfacere. lacte v̄gineo. qd̄ habebat in se p̄petates vini. potauit filiū z inebriauit. q̄re dicit crater. vt nostrorū peccaminū ipm faceret obliuisci. Sicut autē crater tornatilis si liq̄re plen⁹ sit aliq̄ tactu leuissim⁹ fudit ipm liq̄re. sic plēa gr̄a refudit gr̄a q̄tēs tāgit pia p̄ce. Nūq̄ autē pocul⁹ indiget umbilic⁹ iste. cū sit gr̄a plēa. z sp̄ hauriat aq̄s i gaudio de fōtib⁹ saluator⁹.

De lumbis seruiuit nobis maria ¶ Capitulum xvii.

**L**umbi eius q̄s accinxit v̄tute fortitudis vouens v̄ginitatē. z forniciter i se strī gens fluxū carnaliū voluptatū. ipaz concupiscibile reddiderūt i oculis dei. sic illi p̄dictū fuerat. concupiscet rex decorē tuū. i. v̄ginitatē. Per hāc autē concupiscētia cōiūctus est ei rex eternus. carnē v̄gineā assumēs ex ea. in q̄ z passus est. Et p̄ fide incarnatōis. z v̄tutē passiois renascimur i baptismo. regni celest⁹ fili⁹ z heredes.

De iūctura feminū seruit nobis maria ¶ Capitulum xviii.

**I**ūctura feminū eius q̄ videlic⁹ femina p̄pter p̄ciosissimā corā deo pulcritudine castitatis opant monilib⁹. Cā. vij. Nam sicut monile p̄nectit v̄trāq̄ p̄te capiti. sic femina ei⁹ p̄ v̄ginitatē iūctiter iūctē adheferūt. Nec inq̄m femina nobis exempla refundit sanctitatis z castimonie. Un et dicunt sicut monilia. quā si monētia liliū castitat⁹. Et hec monilia siue hāc iūcturā fabricauit celest⁹ artifex. id ē sp̄s sanctus. q̄n totū carnalē concupiscētie fomitē p̄ supuenientē rore celest⁹ v̄tie extinxit in ea. et v̄ginea femina sic cōiūctit.

De pedibus seruit nobis maria ¶ Capitulum xix.

**D**e pedib⁹ ei⁹ dici p̄t qd̄ de pedib⁹ fili⁹ dicat Apoca. i. Pedes ei⁹ siles auricalco. sicut i camino ardēti. Pedes br̄e virginis dici possunt caritati affect⁹. q̄b⁹ suos visitat amatores. q̄ cōmēdant hīca trib⁹. a sapiētia. q̄ i auro. a p̄senerātia que in ere. a vehemēti seruire eximie caritatis. que signat in camino ardēti. Que re libro. v. titulo. xxiij. de pedibus.

De gressibus seruit nobis maria ¶ Capitulum xx.

**G**ressus ei⁹ pulcri in calciamentis. id ē in exēplis sanctorū p̄cedentiū. domestici cos suos inuisere. et cōcomitari. z eorū necessitatib⁹ sp̄ esse p̄sto nunq̄ cessant. Unde dicit seruienti suo Isa. xliij. L. Seru⁹ me⁹ es tu. cū trāsieris p̄ aq̄s tecū ero. Iz appellat aq̄s tribulatiōes. L. et flumina. Iēptatiōnū et tribulatiōnū. nō operiet te. Doc est etiā qd̄ dicit Eccl. xxiij. L. In fluctib⁹ maris ambulauit. Iēti familiarib⁹ meis videlic⁹ tanq̄ nauis vt ipos eripem a naufragio petrorū. et ereptos deducere i portū volūtat⁹ corū. Ambulat etiā in fluctib⁹ maris. mestos p̄solādo. et tristes letificādo. Sequitur. Et in omni terra steri. i. inuocātib⁹ me sp̄ p̄sto fui. Nā in omni loco vbiq̄ terraz mater misericordie refugū est miserorū.

De statura seruiuit nobis maria ¶ Capitulum xxi.

**S**tatura ipi⁹ assimilata ē palme. Cā. vij. Statura marie manifestata ē i tēpore dñice passiois. Nā cū oēs apli vacillarēt a fide. ipa imobilitē p̄seuerauit in fide. Et hec ipi⁹ statura opat palme. i. dñice crucis arbori triūphali. q̄ p̄ rectitudine p̄seueratiōis sue collata est ei hec gr̄a. vt nois eius deuota inf̄secatio sicut si gnū crucis dñice malignos sp̄s terreat z expellat. Bñs berni. sup illd̄ Cā. vi. terribil⁹ vt castrozū acies ordiata. Nō sic timēt hostes visibiles quālibet castrozū acie ordinatā. sicut aerie p̄tates marie vocabulū patrociniū et exēplū. fluūt z p̄unt sicut cera a facie ignis vbiq̄q̄ inuenerint hui⁹ nois crebrā recordatiōem. deuotiōis inuocationē. sollicitā imitationē.

Berni.

De petitōe qua maria p̄ hmoi seruitijs ab ipa nobis impēsis petit cū filio suo mercedem suam a nobis. ¶ Capitulum xxij.

**P**ropter hmoi seruitia que nobis impendit de singulis mēbris suis gl̄iosa p̄go. videtur p̄pterea petere cū filio suo mercedē suā a nobis Zacha. xi. dicens. Si bonum videt in oculis vestris afferte mercedē meam. si non. q̄escite. vt saltem

# Seruiendū est marie de corde

malū p bono. vñ odiū p dilectōe mea mihi nō repēdat. Cuiusmodi autē seruitia debem⁹ ei ex corde ⁊ ore ⁊ sensib⁹ vniuersis. vñ qles esse debeāt q̄ digne seruire vo lūt regine celesti assignabim⁹ infra. put ip̄a que est pincerna gfe ppinabit.

## Incipit terciā particula secūdi libri

in qua agitur quō debem⁹ seruire marie de corde.

**¶** Ante oīa debemus fidē vīrgini gloriose. **¶** Capitulū primū.

### Debemus igitur beate vīrgini fi

**D**e signifierā ⁊ tutū omniū. quā ip̄a pmit⁹ req̄rit a nobis. vt sanctifi catam in matrē vtero credamus firmiter. ⁊ h̄ cito vt pie credit post q̄ carni eius aīa est infusa. iuxta illō psalmi. **L**adiuuabit eā de⁹ ma ne diluculo. **¶** Per mane significat principū vite ei⁹ in vtero matrē. et p diluculū ablatis siue discussio originaliū tenebrarū. **¶** Vel p mane amorio di crarū tenebrarū. ⁊ p diluculū ⁊ tutū claritas. que tūc infuse sunt ei. **¶** Hoc autē adiu roziū sola beata trinitas q̄ creauit eā eidē potuit exhibere. nā ip̄a speciale ē opus dei. **¶** Credam⁹ etiā q̄ nata est tota sancta. **¶** Un̄ natiuitas eius ortui sideris opat⁹. **¶** **A**ueri. cxiij. **¶** Quē stella ex iacob ⁊c. **¶** Credam⁹ insup q̄ imaculatā ⁊ sine peccato vitā duxit in mūdo. p̄uata a sapia dei. q̄ nō intrat in aīaz maliciolā. nec habitat ī corpe subdito vicijs ⁊ peccatis. **¶** Ip̄am enī velut pupillā oculi semp ab omni noci uo deus trinitas custodiuit. **¶** Un̄ dicit de ea. **¶** Nocte ac die seruo eā. **¶** Indignatio nō est mihi. **¶** **I**sa. lxxij. **¶** Credam⁹ etiā q̄ ginitatē extitit p̄miceria. q̄ sine corruptiōe facta est fecūda. sine guamie guida. sine dolore puerpa. q̄ sola ⁊ ego ⁊ mater. q̄ vir go ⁊ mater dei. q̄ nulla alia. q̄ illi soli h̄ p̄uilegiū debebat. **¶** **¶** Itē q̄ peccare nō po tuit ex q̄ deū pcepit. **¶** Quere libro. iij. d̄ p̄uilegijs ei⁹. p̄rogatiua septima. **¶** Et sic cre denda sunt cetera oīa q̄ de ip̄a credit ⁊ p̄dicat ecclia catholica. q̄b̄ tot⁹ respersus est liber iste. **¶** Sentiendū est etiā de rāta dñā in bonitate cordis. sic de dño d̄. **¶** Sap. i. q̄ est illa oīa q̄ de ip̄a nō intelligunt venerari ⁊ pie credere. **¶** Nā infinita sunt cir ca brām vīrginē q̄ excedūt intellectū hūanū. **¶** Un̄ ⁊ tot or̄te sunt hereses circa puer perū ei⁹. in eoz scz cordib⁹ q̄ hūana siue naturali rōe et sensu p̄po. sup̄ciliose vo luerūt discutere. ⁊ inuestigare qd sup̄ hōiem est. **¶** **¶** **I**sa. liij. ⁊ dicēte. **¶** Genera tōem ei⁹ q̄s enarrabit ei⁹. i. marie. quō scz ip̄a enī genuit q̄ se fecit. iuxta illō. **¶** **H**o natus est ī ea. **¶** Ip̄e incarnatōez. **¶** **L** ⁊ ip̄e fundauit eā. **¶** Ip̄e creatōem.

**¶** Confidentia debemus marie. **¶** Capitulū ij.

**D**ebemus etiā sapiēter p̄fidere de bonitate ei⁹ si dilexerim⁹ ip̄am ⁊ seruiem⁹ ei. iuxta illō ps. **¶** **P**onite corda v̄ra in ⁊tute ei⁹ ⁊c. **¶** Inō in ⁊tute p̄pa. q̄ male dictus hō q̄ p̄fidit in hōie. se scz vñ alio. **¶** **V**iere. cxiij. **¶** Nā ip̄a est q̄ p̄cib⁹ suis meritis ⁊ exēplis dat lassō virtutē. **¶** **I**sa. xl. **¶** Let his q̄ nō sunt. **¶** **I**sm̄ p̄pam reputatōez. i. h̄e hūilib⁹ fortitudinē et robur mltiplicat. **¶** Et ip̄a suggerēs hāc p̄fidentia de seipsa dicit **¶** In me oīs spes vite et ⁊tut⁹. **¶** Sicut etiā dicit **¶** Aug. de dño sup illō ps. **¶** **V**i bi adherere deo bonū ē ⁊c. **¶** **P**eminē p̄mittit de⁹ cadere q̄ ei adhereat vero amore. **¶** **¶** Itē illō. **¶** Projice te ī deū. ⁊ h̄ sapiēter. q̄ nō est adeo crudel vt se subtrahat ⁊ te ca dere p̄mittat. sic dici ⁊ credi p̄t de brā maria testimonio eoz q̄ sepe expti sunt.

**¶** Spem debemus marie. **¶** Capitulū iij.

**D**ebem⁹ etiā sperare in ea. qm̄ mater est sancte spei. **¶** Quere hāc autoritatē lib. vi. titulo. i. q̄ maria dicit mater. **¶** Itē sic ⁊c de filio d̄ puer. cxiij. **¶** **¶** **Q**ui sperat ī dño subleuabit. **¶** Sic dici p̄t de matre. **¶** **¶** **Q**ui sperat in dñā subleuabit. **¶** i. sursū leua bitur. in p̄senti supra carnē mundū et diabolū p gratiā. et sursū leuabit p glori am in futuro.

**¶** Caritatem ⁊ dilectionē debemus marie. **¶** Capitulū iij.

**D**ebemus etiā beate marie caritatē ⁊ dilectionē. vt vir catholic⁹ dicere valeat de maria illud qd dicit de sapiētia **¶** Sap. viij. **¶** **S**up salutē et spēs dilexi eam. **¶** **¶** **F**o. cxiij.

Aug⁹

## Liber .II. Particula .III.

et pposui p luce habere illā. qm̄ inextinguibile est lumē illi⁹. venerūt mibi oīa bo-  
na pariter cū illa. ⁊ innumerabil' honestas p man⁹ illi⁹. Sic exponet Sup salu-  
tē. Icorpis. et spēm. cuiuslibet rei tpalis. Quia sicut dicit puer. viij. Preciosior est  
cūctis opib⁹. ⁊ omnia q̄ desiderāt nō valent ei cōparari. Itē Sap. viij. Nō cōpa-  
rari illi lapidē p̄ciosum. qm̄ oē aurū in cōparatōe illi⁹ arena ē exigua. Itē puerb. iij.  
Melior ē acq̄sicio ei⁹ negociatōe argēti ⁊ auri ⁊c. Dilexi eā. Inā oīs istoz tpaliuz  
acq̄sicio deficit homini i necessitate extrēa. S; brā virgo nec i vitā nec in mor-  
te deest amatorib⁹ suis. imo put frequēter legi in miracul' suis. ipoz aīas de cor-  
pibus exētes benigne suscipit ⁊ ptegit ab incurſu malignoz spiritūū. Un de sa-  
piētia. et cōgrue p̄t intelligi de maria. dicit Sap. x. Eos q̄ se amāt a dolorib⁹ cōser-  
uabit. Itē de b̄tectu sumit illd respōsoriū qd canit de beata gēine. Sup salutē  
⁊ omne pulcritudinē dilecta es a dño ⁊c. Vel electa es a dño. Sup salutē. Ienim  
Electa est a dño. Iam dei fili⁹ potuisset carnem assumpsisse q̄ nec infirmitati nec  
morti foret obnoxia. Sed Sup illā salutē. hāc elegit infirmitatē. vt de brā gēine  
electa ⁊ dilecta sumeret carnē infirmā. Quā etiā sup oēs pulcritudinē elegit. Quia  
licet multe filie cōgregauerint diuitias. ipa supgressa est vnīuersas. Quā sic pulcrā  
fecit spūscū. vt sup filias oēs speciosa esset plenitudine ḡraz. Sequit. Et p-  
posui p luce habere illā. Quere libro. viij. ti. xi. q̄ ipa dicit lux. Sequit. Qm̄ inextinguibile est lumē illi⁹. Iquo scz lumē ipa suos illuminat amatores ⁊ imitatores. di-  
cens cū filio Job. viij. Qui sequit me nō ambulat i tenebris. s; habebit lumē vi-  
te. Iqd est inextinguibile. Sequitur. Venerūt mibi oīa bona pariter cū illa. I ⁊ b̄ p-  
cipue intelligēdū est de bonis ḡuitis. q̄ hā bona sunt. Venerūt. scz a deo bono  
rū omniū largitore. q̄ quicqd boni dat creatur' suis. p manus m̄is gēinis vult  
trāsire. Un sequit. Et innumerabil' honestas p man⁹ illi⁹. I hā ipa aperiēte ma-  
nū suā implent oīa bñdictōe. i. bona datōe. Propter hoc studēdū esset cognitioni  
marie. Hā qui eā cognosceret eā diligeret. ⁊ amator ei⁹ ipa mediāte omne bonuz  
necessariū i p̄senti p̄cipet a filio. ⁊ vitā eternā i futuro. cui⁹ arra sūt grē ⁊ frutes.  
Itē diligēda est maria. qz diligit diligētes se. Un dicit cū filio pab. viij. Ego dilige-  
tes me diligo. vt amator ei⁹ de ea dicere valeat illd Sap. viij. Nāc amauit et exq̄  
sui a iuuetute mea. ⁊ q̄sui spōsam eā mibi assumere. ⁊ amator facit sum forme il-  
lius. Nāc amauit Icorde. ⁊ exq̄sui. i. et toto me q̄sui studēdo i septur' q̄ de ea lo-  
quunt. inuestigādo diligēter magnalia ei⁹. de ea meditādo. ipam iugiter exorādo.  
ad ei⁹ honozē opando. vt honeste ei deseruiā. a meretricijs voluptatibus meipm  
sollicite obseruādo. Et q̄sui spōsam mibi eā assumere. i. illā amore casto fructu-  
oso ⁊ indiuiduo mibi copulari. ⁊ talis dilectio spiritual' est. nō carnalis. Et ama-  
tor factus sum forme illi⁹. i. illius formosissime. cui dicit spōsus Cant. iij. To-  
ta pulcra es amica mea. et macula nō est in te.

Quid sit  
exquire

Itē de dilectōe ei⁹ cōgrue p̄t exponi illud qd de sapiētia dicit Sap. viij. I Preposui  
illā. Iid ē marie dilectōe. I regnis ⁊ sedib⁹. i. potētis ⁊ dignitatib⁹. h̄ est. ppter eam  
p̄tēpsi quicqd in mūdo est gl̄ie honoris ⁊ diuitiaz. sicut mlti ad lram fecisse legū-  
tur. p ei⁹ amore nihil oīa reputātes vt ipam lucrifacerēt. ad Phil. iij. Oīa detrimē-  
tū feci ⁊c. Nec solū omnia delectabilia cōtemnere sufficit aut relinq̄re p amore ei⁹.  
sed et pumelias. molestias. iniurias ⁊ h̄mōi. p ipa patiēter sustinere. Quia sic di-  
cit puer. viij. Qui negligit damnū ppter amicū. i. christū. et ppter talem amicā q̄  
lis est marial' iustus est. Sequit. Nec cōparauit illi lapidē p̄ciosum. i. quēlibz sa-  
ctū. Iqm̄ omne aux in cōparatōe ei⁹ arena est exigua. i. oīs sanctus respectu marie  
arena est respectu auri. Et tanq̄ lutū estimabit argētū in cōspectu ei⁹. i. mūdi sa-  
piētes et eloq̄ntes respectu sapiētie ⁊ eloq̄ntie ei⁹. Ipa est enī illa p̄ciosa margari-  
ta Matth. xij. p q̄ omnia q̄ habēt vēdenda sunt vt emat. i. oīa emolimēta vite p̄-  
sentis cōtemnēda vt ei seruiat.

Itē Alia causa. Si q̄s obligat⁹ essz mltis debitis. ⁊ haberet vnā peciā terre q̄ sine  
cultura sine seminatōe in vno anno tātā fructus afferret coplā. q̄ posset de fructu il-  
lo soluere totū debitū. ⁊ sp̄ viuere de residuo. multū diligeret peciā illā terre. Tale

## Berniēdū est marie de corde

fructū paulit nobis maria. q̄ ē terra n̄ra. i. nobis data. quo scz fructu redēpti sum⁹  
ab obligatōe gehēne. ⁊ de q̄ vinere abūdāter possum⁹ ieternū. Propt̄ h̄ d̄r Deute.  
viij. **B**ndicas dño deo tuo p̄ terra optima quā dedit tibi. **D**ultū ḡ debem⁹ dūli  
gere mariā q̄ tal' terra est. ⁊ fructū ei⁹. nec eā cambire p̄ alia voluptate.

**I**te dilectio christi ⁊ ipsius marie vnica est. nō tñ puata. sola. nō solitaria. p̄cipata. **F**  
nec diuisa. cōmūis. ⁊ singularis. cūctoz singula. et singuloz tota. **N**ec p̄cipatōe  
decrescēs. nec vsu deficiēs. nec tpe veterascēs. antiq̄ et noua. affectu desiderabil'. ex  
pietia dulc'. fructu etna. iocūditate plēa. efficiēs ⁊ satiās. nec vnq̄ fastidiū generās.

**I**te in principio cāricoꝝ distinguūt tres cause q̄re adolescētule ⁊ diligāt ⁊ diligere de  
beant brām ⁊ ginē. vbi sic legiū. **Q**uia meliora sunt vbera tua vino fragrātia vn/  
guēt' optimis. **O**leū effusum nomē tuū. ideo adolescētule dilexerūt te nimis. **I**n  
hac ⁊ boꝝ serie sub hac distinctōe quia. tres colligunt clausule q̄b' tres cause red/  
dunt. p̄pter q̄s ab adolescētulis brā virgo plurimū diligat. ⁊ he due dictōes quia  
⁊ ideo. sese respiciūt. **P**ossunt autē esse ⁊ ba filij ad matrē. possunt esse ⁊ ba angelo/  
rū ad ⁊ ginē. q̄ vidētes adolescētulas assistētes ⁊ gini dicūt ad eā. **I**deo. **I**stela do/  
lescētule dilexerūt te nimis. i. plurimū. **Q**uia meliora sunt vbera tua vino. q̄ vbera  
tua fragrātia sunt vnguēt' optimis. q̄ oleū effusū ē nomē tuū. **A**dolescētule ve  
ro dicunt fideles aīe. **N**ouelle p̄ grām. nō vetule p̄ culpā. **N**ō senio steriles. sed do  
nis fecūde spūalibus. **F**ortes. nō vt an⁹ debiles. **N**ō curue statuētes oculos suos  
declinare in terrā. **S**ed p̄ celeste desiderij recte ⁊ ad celos erecte. **A**īe iste pie deuo  
tōis obsequio brē virgini sp̄ assistūt diligētes eā. et diligētes i ea has dilectōis cau  
sas potissimas. videlicet. **Q**uia meliora sunt vbera ei⁹ vino. **M**elioris enī potētioris  
⁊ utilioris efficacie sunt vbera brē ⁊ ginis q̄s vinū. **N**ā vinū inebriare p̄t hoīez vt  
p̄teritarū sit inemoro offensaꝝ. ⁊ sit facil' ad p̄donādū. et larg⁹ ad donādū. **U**bera  
vero brē virginitis deuū q̄si iebriare potuerūt. **N**ā postq̄s de m̄ris vberib' lac bibit.  
ac si cū lactis dulcedie dulcedinē potasset misericordie. piecit ab ocul' suis pctā n̄ra  
post tergū. ⁊ fact⁹ est larg⁹ ad dandā veniā peccatoꝝ. larg⁹ ad dādā grām ⁊ opeꝝ  
iusticiā. **I**deo q̄q̄s brām virgine diligūt iunēculi. q̄ eius vbera fragrātia sūt vn/  
guētis optimis. **N**ā in vberib' ei⁹ fragrat odor sugēt' vbera. q̄ delibut' vnguētis  
optimis cū plenitudie caritativit' et medicinaliū grāꝝ. venit ad sponsam leprosaꝝ.  
ecclesiam scz v'l aīaz peccatrice vt eā ab omī lepra sanaret. quā sacro sibi cōiugio co  
pularer. **I**deo quoq̄s ab adolescētul' brā virgo merito diligūt. **Q**uia oleū effusum est  
nomē ei⁹. **N**ā sicut oleū omne liq̄re supnatat. sic nomē ei⁹ ⁊ inuocatio noīs eius.  
omniū sanctorū noīa ⁊ inuocatōes noīm superexcellit ⁊ supat. in efficacia subuētōis  
⁊ obtentu diuine gratie. ⁊ demonū fuga.

**I**te de dilectōe marie paulo post subdit canē. i. **M**emores vbez tuoz sup vinū re/  
cti diligūt te. **Q**uia enī sup⁹ dixerāt angeli ad brāz ⁊ ginē. **I**deo adolescētule di/  
lexerūt te nimis. q̄ meliora sunt vbera tua vino. ne in sc̄is aīab' q̄s adolescētū  
las vocabāt nomē feminini gener' aliq̄d infirmitat' innueret. eandē sententiā repli  
cāt. et easdē aīas q̄s vocauerāt adolescētulas. rectos vocāt. q̄si viriles. nō effemina  
tos. **R**ectos. nō senectute viciosa curuatos. **E**t dicūt. **R**ecti diligūt te. memores  
vbez tuoz sup vinū. **A**c si dicāt. **I**deo diligūt te. q̄ i memoria sua fixū gerūt. q̄  
meliora sunt vbera tua sup vinū. sicut in p̄missis est expositū.

**I**te diligēda est maria. ⁊ sp̄alit' honorāda. q̄ ipa mediāte forma diuīa sp̄ote vēit ad  
homīnē sp̄ote deformatū. grā ḡtis ad grē ingratū. medicina nō rogata. vltro vēit  
ad egrotū. virt⁹ ad infirmū. sapiētia ad fatuū. sanctificatio ad imūdiū. v̄itas ad mē  
dacē. pietas ad im̄ficordē. par ad rebellē. misericordia ad impiū. caritas ad inimi  
cū. iusticia ad iniustū. nō vt eū fm iusticiā suā indicaret ⁊ dānaret. s̄ vt eū nō sua i  
iusticia iustificaret. et fm se formaret. ⁊ formatū fm se. tādē gl̄ificaret in se. **A**d id  
enī forma dei venit in carnē. vt sibi p̄ in spiritu. post etiā i carne illos p̄formaret  
q̄s p̄scūit ⁊ p̄destinavit de⁹ pater p̄formes fieri imāgis filij sui. ad Ro. viij. **D**ec ḡ  
forma tā formosa et pietate sola se vniuit materie tā informi. nec mō informi s̄ et  
deformate. nec deformate quidē ex vlla necessitate. sed ex sola pprie volūtat' vo/  
Fo. xxxij e

## Liber .II. Particula .III.

luntaria pueritate.

**I**te diligēda est maria. qz p ipam facti sum⁹ de nihilo aliqd. noni de vetustis. ⁊ d dā **R**  
natis ⁊ mortuis beati ⁊ eterni. Et ppter h̄ opat ipa aurore. q̄ p̄surgēs oib⁹ reb⁹ red/  
dit colores. p̄prios. qz om̄ia de nocte q̄si vni⁹ coloris sunt. sic ⁊ i ortu mariemē/  
liozari inceperunt om̄ia.

**I**te diligēda est. qz p partū ipi⁹. Liberavit. Idē⁹ pater. Paupem a potēte. i. hoīem a di/  
aboli p̄ate. Un̄ de christo dicit ps. **L**iberavit. Iul' b̄it dñs. Paupere a potēte. i. a/  
diabolo. Qui cū in sui natura potēs sit. vñ Job vltimo. nō est p̄as sup terrā q̄ ei/  
valeat p̄pari. p̄tōr facit cū potētiōrē. qz facit vt potētia ei⁹ habeat effectū. Nisi ei/  
hō incuruet se nō potest diabol⁹ ascendere. Job. viij. **S**i fili⁹ vos liberauerit vere/  
liberi eritis. **L** Paupem. Idico et talē paupem cui nō erat adiutor. Iulius. qz nec hō/  
nec angel⁹ nec lex nec libez arbitriū potat cū liberare. nisi leo d̄ tribu iuda. **A**poē.  
v. **E**cce. in fine. **R**espiciēs erā ad adiutorii hoīm. ⁊ nō erat. Et nota qz paup ē pec/  
cator. qz spoliat⁹ ḡuitis et vulnerat⁹ in naturalib⁹. **P**otēs est aut peccatū. qz rex.  
Un̄ ad Ro. vi. **N**ō regnet p̄c̄m in v̄ro mortali corpe. **A**b h̄ potēte hic paup libe/  
rat a dño. qm̄ ei infundit volūtas penitēdi. **J**ō clamare ei debes. **I**ngiter. **L**ibera/  
me de sanguib⁹ de⁹ deus salut⁹ mee ⁊c. **V**ere tal' paup. qz carēs suffragiis ecclie.

**O**bedientiā debem⁹ marie. **C**apitulū v.

**I**tem marie debem⁹ obediētiā. Un̄ ipa p̄mittit ecclī. xxij. **Q**ui audit me n̄ **A**  
p̄fundet. **I**glosa. **A**udit. i. obedit. **Q**ui audit me. i. q̄ studet p̄pe informatōi  
p̄ auditū verborū meoz. ⁊ eoz inuestigatōem. **N**ō p̄fundet. **I**p̄ auditū verbi asperi.  
**M**atth. xxv. **I**te maledicti in ignē eternū. ⁊c. **U**l' **Q**ui audit me. hic oñdit fructus  
imitatū. **I**ba marie. **N**ō p̄fundet. **C**ōfusio stultoz est. **V**erba sapie nō habēt p̄su/  
sionē. **S**apiēs enī nō penitebit. **V**erba aut sapiētiē sunt. **I**ba marie. q̄ os suū ape/  
ruit sapiētiē. **P**rouer. i. fine. **Q**uere libro. iij. titulo. xxi. de p̄bis ei⁹. **U**el **Q**ui au/  
dit me. in paup vociferāte v̄l p̄dicatore docēt. **N**ō p̄fundet. i. nō patiet repulsa⁹  
(q̄d est magna p̄fusio sapiētiē) qm̄ aliqd petierit i noīe filij mei. scz q̄d p̄tineat ad sa/  
lutē. **U**el nō p̄fundet. **I** mala p̄fusio. q̄ soli impij p̄fundet in iudicio filij mei. quia  
astabo p̄ eo. **O**bediētib⁹ enī matri dicitur⁹ est fili⁹. **V**enite b̄ndicti p̄ris mei. possi/  
dete paratū vob regnū ⁊c. **M**atth. xxv. **U**el qui audit me. i. dnote auscultat ser/  
uitiū meū. **U**el q̄ audit me. i. add̄scit p̄silio meo. de q̄ dicit **E**cclī. xxi. **C**onsiliū  
ei⁹ q̄si fons vite p̄manet. i. q̄si fons viū⁹ semp scaturiēs. Et nota qz p̄ncipaliter in  
duob⁹ locis inuenim⁹ qz maria obediētiā cōsilijs suis petit exhiberi. scz ecclī. xxij.  
vbi dicit. **T**rāsire ad me oēs ⁊c. Et **J**oh. ij. vbi dicit m̄l̄r. **O**ia q̄cūqz dixerit vo/  
bis facite. Et subiūgit paulo post q̄ vtilitate dicēs. **Q**ui audit me non p̄fundet.  
Et nota qz in hac auctoritate **Q**ui audit me ⁊c. p̄mittit ipa trib⁹ generib⁹ hoīm **B**  
retributōem. **D**e uote audiētib⁹. **I**ba sua. **U**l' **Q**ui audit me nō p̄fundet. **E**t imi/  
tatib⁹ eius gl̄iosa exēpla. **U**l' **E**t qui opant in me. i. p̄pter me. **U**el in me. i. a/  
ad exēplū mei. **N**ō peccabūt. **U**el q̄ opant in me. **I**rañs sup fundamētū opera/  
mea accipiētes in exēplū. **I**te p̄dicatib⁹ ei⁹ excelsa p̄mia. **U**l' **E**t q̄ elucidāt me vi/  
tā eternā habebūt. **P**rimis p̄mittit p̄miū liberās a pena. **U**l' **N**ō p̄fundet. **S**e/  
cūdis p̄miū iustificās a culpa. **U**l' **N**ō peccabūt. **T**ercijs p̄miū eternitatē i gl̄ia.  
**U**l' **V**itā eternā habebūt. **P**rop̄ h̄ etiā dīc puer. viij. **B**ñs hō q̄ audit me ⁊c.

De con  
silijs ma  
rie

**O**ra qz m̄l̄ra sunt p̄silia marie q̄b⁹ p̄silit nobis aīaz salutē. **U**l' dicit parab. **E**  
viij. **D**eū est p̄siliū et equitas ⁊c. **I**pa est enī rebecca q̄ dixit filio suo iacob  
**G**en. xxvij. **F**ili mi add̄scite p̄silijs meis ⁊c. Et nota qz rebecca iacob q̄ it̄p̄rat lu/  
ctator v̄l supplātor appellauit filiū suū. nō esau. qz soli luctatores ⁊ supplanta/  
tores viciozū filij marie sunt digni hereditate ipi⁹. et soli tales possunt vocare ma/  
riam matrē suam.

**M**ultiplex marie consiliū.

**P**rimū vt faciam⁹ penitētiā. q̄ notat in p̄paratōe hedoz. q̄s sibi iussit afferri a filio  
suo. **Q**ui sic add̄scit b̄ndictōez ysaac p̄ris sui. obediēdo scz p̄silijs matris sue.  
**S**ecundū vt fugiamus diabolū volentē occidere nos. qui signat p̄ esau. sicut esau

## Beruiēdū est marie de corde

ille volebat occidere iacob.

**T**ercū vt cito reuertamur ad dñm si recesserimus ab eo p peccatū. **Uñ** neemie. ij. Rex et regina dixerūt neemie. Quādo reuerteris. et vsq; ad qđ tēpus erit iter tuū.

Tanq; si diceret ei. Festina reuerti.

**Q**uartū vt obediam? sacerdoti et diuino nūcio. sicut ipa gabrieli dicēs. Ecce ancilla domini fiat mihi fm verbū tuum.

**Q**uintū vt fugiam? strepitū mūdi et diligam? vitā solitariā. sicut ipa i cella orabat qñ angelus ingressus est ad eā. sicut dicit bris berū.

Berū.

Multi  
plet cōsi  
liū ma  
rie

**S**extū vt qñ laudamur terreamur magis q; exultem? et cogitem? vtrū digne vel indigne. sicut ipa cogitabat qualis esset illa saluatio.

**S**eptimū vt pstanter psumam? qlibet in statu sue pfectiōis. sicut ipa post votū vgi nitatis pstanter respōdit. Quō fiet istud qm virū nō cognosco.

**O**ctauū vt quilibet suā voluntatē diuine volūtatī pformet. sicut ipa fecit respōdēs. Ecce ancilla dñi. cuius est velle qđ vult dominus ei?

**N**onū vt qlibz spretz terrenis appetat celestia. **Uñ** de pcepto dñi ascendit in mōta/ na cū festinatōne.

**D**ecimū vt nobiliores et maiores etiā minoribz se seruiāt et ministrēt. sicut ipa mi/ nistravit elizabēth.

**Uñ** decimū vt mulieres pulcre et nobiles nō cōtemnāt viros suos. sicut vāsthi assue rū. sicut ipa fabro nō cōtempnit despōsari. qñis esset de pgenie regali.

**D**ebem? ergo obedire pñijs suis. et accedere ad vocatē nos. **Ad** heb. xij. **Uñ** **E** dete ne recusētis loqñtē. **Et** h̄ duplici de causa. **Propter** reuerētiā ei? qz regi na ē. **Et** ppter piculū nostz q inter dēdēs et malos hoies habitam? et vinum? i peccat. **Qui** enī iust? est ad illā dz pfugere. vt dicere possit illō **Cañ. ij.** Sub ym bra illi? quā dīderauerā sedi rē. **Ut** impleat illō **Dichee. iij. l.** Sedebit vir sub/ ter vineā suā. i. secur? erit p auxiliū vginis. **Si** pctor? debz ad eā pfugere. qz ipa est ciuitas refugij. **Quere** retro pñclā pma. cā. xxx. **Volentibz** enī ei obedire dictu ra est aliqñ illud parab. i. **Desperistis** omne cōsiliū meū rē. ego qz in interitu ve/ stro ridebo. **Qñ** cōsiliū meū. i. cōsiliū meū quod est omne bonū.

**R**euerentiā debem? marie **Capitulū vi.**

**I**tem debem? ei reuerētiā. ne videlicz corā oculis ei? aliqd indecēs. cogita/ re. desiderare. pñtēre. aut facere audeam? ne illos misericordes oclōs qui nō possunt respicere ad iniquitatē auertat a nobis. **I**deo ab acuc. i. dz filio et mri. **Dñi** di sunt oclī tui ne videas malū. et respicere ad iniquitatē nō poterz. **Eccl. xlij.** **Nō** p terit illā oīs cogitat? et nō abscondit se ab ea vll? sermo. **Ad** heb. iij. **Dia** nuda et ap ta sunt ocul? ei? rē. **Itē.** **I**deo de ipa q de est fortz mlier dz puer. in fi. **Cōsidera** uit senitas. i. i. secretas cogitatōes pñtētiā. **Dom? sue.** i. familie sue. **Cauēdum** igit ne corā ea etiā cogitem? necdū faciam? turpia. notia. vl iniq. **Peruerse** enim cogitatōes sepant ab ea et a filio ei? **Sap. i.** **Et** nota q dicit puerse. i. penit? auer se a deo. qles sunt cogitatōes infidelij. hesitantiū. simulantiū. pñtētiōsoz. supboz. in/ uidoz. auaroz. q impediūt aduētū grē. et fugant a corde grā iā receptā. **Iō** etiā diē ipa puerb. viij. **Erudit?** intersū cogitatōibz. **Eruditis.** i. discretz. disponens et dirigens eas. **Sed** aufert se a cogitatōibz q sunt sine intellectu. **Sap. i.** q int? nō legūt mala q int? latēt. s; tñ supicialiter ea q cogitāt considerāt.

**T**imorē debem? marie **Capitulū vij.**

**I**tem debem? ei timorē. **Nō** enī de mirissima ei? hūilitate ita psumendū est. **Qñ** et sūme dignitati ei? timor et reuerētiā debeant. **Et** si enī ipa est q de se di xerit. ecce ancilla dñi rē. nōne eadē ē q regē glie et dñm maiestatz sic legit allocu ta **Luc. ij.** **Fili** qd fecisti nobis sic. **Ipa** etenī ē speciale sanctuariū dñi. de quo ipe dicit **Leui. xvi.** **Custodite** sabbata mea. et pauete ad sanctuariū meū rē. **Eodem** pte. **Unusq; s; mīez** suā et pñm suū timeat. **Sic** enī de filio dz. **Ecce** oculi dñi sup meruētes eū. **Sic** dicit pter de matre. **Ecce.** **Quasi** diceret. **In** apto est q loci dñe. i. respect? misericordie. **Et** dicit pluraliter **Locli.** ppter mltiplicē effectū mise

## Liber .II. Particula .III.

ricordie ei? **S**up metuentes eā .i. sup humiles q̄ timent et cauēt offendere eā. Sed qz timor solus sine spe nō est bonus. ideo sequit̄. **E**t in eis q̄ sperāt sup misericordia ei? **S**ed ad quid timendū et sperādū sit d̄ ea. subdit. **U**t eruat a morte culpę p̄sentis et pene eternelais eorū. Non solū corpa a pena p̄sentis. Lz vt alat eos in fame. Verbi dei. **A**mos. viij. **U**ell in fame .i. in tēpore famis eterne. sicut p̄ mittit et cōminat ysa. lxxv. **E**cce serui mei comedent. et vos esuriētis et. **I**tem eccl. xxxiij. **O**culi dñi ad timētes eū. p̄ector potētie et. **D**icam⁹ et nos **O**culi dñe ad timētes eā. p̄ectric potētie. firmamentū vtutis. regimē ardoris. et vmbra culū meridiani. dep̄catio offēsiōis. et adiutorii casus. exaltās animā. et illuminās oculos. dans sanitatē. et vitā. et b̄ndictionē. **D**ia b̄nficia ista et alia mltro plā impēdit ip̄a timētib⁹ eā. **S**ic expone. **E**t nota vñdecī bōa q̄ exēplo filiū fac ip̄a timētib⁹ se. **B**

**Grego.**

**P**rotegit enī eos potēter ab omī aduersitate. vt sup particula. i. causa. xxxiij. **U**el p̄ regis potētia quā dedit eis ad bene agendū. et ad declinādū a malo. **Q**uia sicut dicit gregori⁹. **E**ro bonū p̄ditur qd̄ a largiēte nō custodiū. **U**el p̄tegit eos cōtra potētia malignorū spiritū.

**F**irmamentū vtutis. quia dat firmamentū vtutib⁹ quas suis oratōib⁹ impetrat eis a filio. et cōfirmat eis ip̄as vtutes.

**R**egimen ardoris. quia misericorditer in nobis refrigerat cōcupiscētiās quas diabólica suggestio inflāmat.

**U**mbra culū meridiani. .i. refugiu cōtra estū p̄secutiōis vtentis et seruētis. sicut sol in meridie seruet et vrit. **U**el contra incentiua libidinis. **P**cat.

**D**ep̄catio offēsiōis. qz dep̄cabil̄ ē sup offēsiōe p̄ctōz. **U**l qz p̄ offēsiōe hoīm filiū d̄.

**E**t adiutorii casus. qz timētib⁹ se p̄cauet a casu. .i. ne cadāt i p̄ctū vl̄ infernum. **E**t etiā erigit eos si forte ceciderint. **U**nde orat eā ecclia. **S**uccurre cadenti surgere qui curat populo.

**E**xaltās animā. timētis se a terrenis que facit cōtemnere. ad celestia que facit appetere. quia de stercore elenat pauperē spiritu. .i. humilē. vt sedeat cū principib⁹. .i. angelis et sanctis. et solū glorie teneat.

**E**t illuminās oculos. im̄er. intellectū. .i. et affectū. ad p̄gredū et diligendū deū. se. et p̄xim.

**D**ans sanitatem. conscientie.

**E**t vitam. gratie.

**E**t benedictionē. glorie. **E**t nota q̄ hec omnia fuerat filius matri quādo cōcepit ip̄m. **Q**uere ibi. **S**piritus sanct⁹ supueniet in te.

**H**umiliatōne debemus marie. **C**apitulū viij.

**I**tem debemus ei humiliationem. vt humiliemur sub potenti manu eius. vt nos exaltet in tēpore visitatiōis. qd̄ innuim⁹ cū flexis genib⁹ et expansis manib⁹ adoram⁹ corā memoria eius. **F**lexio genuū signū humilitatis. expansio manū opa largitatis. **A**d lram enī quoties salutam⁹ eam vel trāsīm⁹ ante ei⁹ tēpla vel imagines siue altaria. debemus genu flectere. caput nudare. et hūiliari corā ea sicut serui corā domina. sicut adolescētule corā regina. **I**deo dicit ethebert⁹ abbas. **C**reatoris matrē oīs creatura magnificet. et eius regie maiestati se inclinēt celū et terra et omnes q̄ habitāt in eis. **A**ecmie. viij. dicit de iudeis. **I**ncuruati sunt. et adorauerūt dñm p̄ni in terrā. **S**ic enī factū ē ibi dño. sic debz fieri dñe. .i. marie.

**E**thert⁹  
abbas.

**M**editationē debemus marie. **C**apitulū ix.

**I**tem de maria debem⁹ assidue cogitare et meditari. qz cor ei⁹ assidue meditatur et cogitat de nostra pace et salute. **U**n dicit cū filio **D**iere. xxxix. **E**go cogito cogitatōes pacis et. **I**pa est enī p̄nceps illa de qua dicit **I**sa. xxxij. **P**riniceps ea q̄ sunt digna p̄ncipe cogitabit. **I**scz cogitatōes pacis et nō afflictōis. **D**e cogitatōe enī ei⁹ qua cogitat nobis bonū dicit **E**cc. xxxij. **A** mari abūdat cogitatio eius. et p̄siliū eius in abisso magna. **A** mari enī. .i. sup mare **A**būdat cogitatio eius. quia cogitat nobis bona. qz nō potest a sensu hūano p̄phēdi. sicut nec mare potest exhauriri. **E**t p̄siliū eius. quo saluti hūane p̄uidet. in abisso magna. qz inuestigari nō potest. **Q**uis enī inuestiget efficacā verbi ip̄ius quo p̄uidit iūmis

## Beruiedū est marie de corde

salubriter. qñ omnū medicinā s̄bo pcepit mirabiliter. **Aliter.** **L** mari abūdat co-  
 gitatio ei⁹ .i. que est de ea vlt quā habem⁹ meritis ei⁹ Labūdat .i. in nobis mare pe-  
 nitentie. Let consiliū ei⁹ i abisso magna. .i. pfundū est. ⁊ de pfundo caritat⁹ pueni-  
 ens cōsiliū eius. **Uell.** cōsiliū ei⁹ in abisso magna .i. in magnitudine et mltitudine  
 peccatorū nō restat nisi refugere ad ipam. **Duplex** aut cōsiliū dat ipa peccatorib⁹.  
 Unū eccl̄. xxiij. **Trāsite** ad me oēs rē. Aliud **Joh. ij.** Oīa quecūq⁹ dixerit vobis  
 filius meus facite. Ideo dicit p̄tōrib⁹ **Diere. xxiij.** In nouissimo intelliget⁹ cōsi-  
 liū ei⁹. quod mō despicietis. **Parab. i.** **Desperistis** oīe cōsiliū meū .i. cōsiliū meū  
 qd est omne bonū. i. plenū omni bono. **Dicit ḡ. L** mari .i. pl⁹ qd mare labūdat co-  
 gitatio eius. **Quia** sicut impossibile est hūano sensui cogitare vlt dīnūerare gut-  
 ras maris vlt bibere totū mare. sic impossibile ē ⁊ lōge amplius hūano cape intel-  
 lectu. caritatē. pietatē. hūilitatē. ⁊ cetera q̄ p̄tinent ad mariā. **Uel. L** mari abūdat  
 cogitatio ei⁹ .i. de ei⁹ bonitate. i. pl⁹ qd mare. **Facili⁹** enī posset mare exhauriri. qd  
 marie bonitas p̄fecte cogitari. **Cogitatio** enī ei⁹ .i. que ē de ea. maior. melior. et  
 excelior est oīi cogitatōe. **Quis** enī sufficiat cogitare pfunditatē hūilitatis eius.  
 q̄ cū dei mater annūciat rīdet. **Ecce** ancilla dñi. **Quis** p̄phēdere valeat excellen-  
 tiā caritatis ei⁹. cū a filio increpat dicēte. **Quid** mihi ⁊ tibi ē mlier. **Et** tamē defe-  
 ctū vini miserās ⁊ verecūdie mltroz p̄tens cōsulit eis. **Qdēq⁹** dixerit vobis  
 facite. **Quis** estimare possit imensitatē pietatis ei⁹ cū filiū crucifigi vider. nec reda-  
 mat. sciens passionē filiū humani gener⁹ salutē opari. **Debem⁹** igit ⁊ nos qñtuz  
 p̄mittit humana fragilitas. frēqñter ⁊ assidue de illa cogitare. ⁊ in cogitatu nro p-  
 tractare de his q̄ ad ei⁹ p̄tinent gl̄iam et honorē. **Sap. vi.** Cogitare de illa sensus  
 est cōsummat⁹. et q̄ vigilauerit p̄pter illam cito erit securus. **Eccl̄. xxi.** **Cogi-**  
 tat⁹ illi⁹ auferet somnū. peccati scz. **Trē eccl̄. xliij.** **In** sermōe ei⁹ .i. ipa p nob orā-  
 tel siluit vent⁹ .i. cessauit diabolica rēptatio. **L** cogitatōe sua qñ scz fideliter ⁊ de  
 uote cogitam⁹ de ea. **L** placauit abissum .i. cor p̄tōris pfundū et temptatōib⁹ ob-  
 tenebratū. **Parab. iij.** **In** oīb⁹ vijs tuis cogita illū. s. deū. ⁊ ipē diriget gressus tu-  
 os. i. reget opa. **Hoc** idē potest dici de m̄re. **Thob. iij.** **Oīb⁹** dieb⁹ vite tue deū in  
 mente habe. **supple. ⁊** matrē ei⁹. **Let** caue ne aliqñdo peccato cōsentias. **Quasi** di.  
**Per** talē recogitatōem facile poteris cauere a peccato.

**Ugem** memoriā debem⁹ marie. **Capitulū. v.**

Frater  
 werric⁹

**D**ebemus etiā marie iugē memoriā. **Un** ipa dicit **Eccl̄. xxiij.** **L** Deoria mea  
 in generatōe seculoz. **De** hac memoria dicit **Eccl̄. xlii.** **In** omni ore quasi  
 mel indulcorabit⁹ ei⁹ mēoria. **In** ps. **Memoria** abūdātie suauitat⁹ tue eructabūt.  
**Dic** ergo. **Memoria** mea i generatōe seculoz. .i. in hoīb⁹ q̄ p generatōnē sibi suc-  
 cedūt ⁊ tñ sunt seculoz. **qz** pmanebunt in eternū q̄ debito mō mei memoriā ha-  
 bēt. **Ideo** dicit ei⁹ **ysa. xvi.** **Homē** tuū ⁊ mēoriale tuū in desiderio anie. **Osee vlti.**  
**Memoriale** ei⁹ sicut vinū libani. i. mirabiliter delectās. suauiter inebriās. ⁊ virgi-  
 nes germinās. **Zacha. ix.** **Quia** liban⁹ interpretatur cādor. et designat virginitatez.  
**Uel** sic. **In** generatōe secl̄oz. .i. hoīm quoz vna est generatio tamē duplex secu-  
 lū fm stat⁹ merēdi ⁊ accipiēdi. **Quasi** di. **In** memoria habebor a sanct⁹ q̄ pmane-  
 bunt in vtroq⁹ secl̄o. **Si** enī mēoria iusti cū laudib⁹. puer. ⁊ qñto mag⁹ memoria  
 virginis p quā nob christ⁹ factus ē iusticia. i. **Chof. i.** **Uell** seculoz. **Idic** p̄t du-  
 plicē statū. exilij scz ⁊ libertat⁹. **Iustū** enī est vt iugiter habeam⁹ mēoria ei⁹. **Un**  
 dicit. **iij. sapl.** **Immortal** est memoria ei⁹ .i. caste generatōnis. vlt marie. q̄ exēplo  
 sue virginitat⁹ in alijs generat castitatē. ⁊ q̄ salua castitate genuit saluatore. **Quia**  
 apud deū nota est. **qz** nō est nisi esset pulcra valde. **Amic⁹** enī nō libeter memora-  
 tur amice sue nisi sit pulcra valde in ocul⁹ suis. **Quonia** apd deū. **q̄** est immortal ⁊  
 nihil obliuiscit⁹. **Nota** est. **In**oticia approbatōis. **Let** apud hoīes. **Pulcra** generatio  
 pprie est generatio sanctoz vlt marie ⁊ ceteraz virginū.

**Ugem** mentis intuitū debemus marie. **Capitulū. vi.**

**D**ebemus etiā nostre mentis intuitū iugiter ad eā dirigere. ⁊ ad ipam intue-  
 dā spūales oculos attollere. **Unde** eccl̄. iij. **Qui** intuet illā. i. sapiētiā. vlt  
 Fo. xxxv. e 3

## Liber .II. Particula .III.

christū in cruce. vel ipam mariā linteus lingua oculo fidei et vere dilectionis. ut ad eā iugiter stillet oculi? sui sui. Job. xvi. **L** Permanebit cōfides in die iudicii. ut etiam dicere possim? illud. i. **D**ach. Dñā nostra ad te sunt oculi nostri ne peamus. **I**te illud. ij. **P**aral. xx. **E**ū ignorem? qd agere debeam? solum residui habem? ut oculos nostros dirigam? ad te. **I**tem ut de ea dicam? **P**rovidebā dñam i conspectu meo semp. **N**ota q intellectus et affectus noster duo sunt oculi qbz filiū et matrē debem? pariter intueri. sicut acies oculorū corporaliū ad idē pariter dirigūt. **S**ed multi oculi sinistri. i. intellectū vertūt ad celum p studiū. et dextrū. i. affectū vertūt ad terrā. **H**i sunt qui sedus inēit cū naas. i. diabolo. i. **R**egū. xi. qui eis eruit oculos dextros a capite. i. christo.

**C**ongratulationē debemus marie **C**apitulū xij.

**Q**uia cor ei? exultat de nostra emendatōe. et cor nostrū congratulari ei debet de gratia quā inuenit apud deū. et de ceteris bonis q data sunt ei. ideo desighatur p sara. que dicit **G**en. xxi. **R**isum fecit mihi dñs. et qcumq audierit corridebit mihi. **R**isum enī fecit dñs marie in pceptōe saluatoris. cū ei et in ea nobis arripit. **U**el cū tam ei q nobis dedit ridēdi et gaudēdi materiā. **U**n et in partu eius dixit angel? ad pastores. **A**nnūcio vobis gaudiū magnū **L**u. ij. **E**cce. li. **L**etatiū est cor meū i illa. et ambulauit pes me? i. i. affect? **L**iter rectū. **S**cilicet mādatorū dei. **E**cce fruct? h? gaudiū. **I**te etiā dicit brūs **A**nseim? q assidue rogāda ē maria. ut et p?gulatione bñtudinīs eius semp sit apd nos. et ppassio miserie nrē semp sit apud eā.

**A**nseim?

**C**ompassionē debemus marie **C**apitulū xij.

**D**ebemus etiā ei de corde ppassionē. et tam matrī qz filio p dolere et compati. **Q**uia et christi passio et marie cōpassio cui? animā filij gladius ptransiuit. a nobis erigunt ppassionis affectū. **Q**uia si ppatimur. et conregnabim? ij. **T**hi. ij. **E**t si fuerim? socij passionū. erim? et p solationū. ij. ad **E**bo. i. **S**ic etiā honorat a nobis filius si cōpassi fuerim? matrī. **U**nde ecce. v. ij. **H**onora p rem tuū. **S**cilicet deum. **L**z gemit? matris tue. **S**cilicet marie. **N**e obliuiscaris.

**C**unq obliuisci debem? mariā. **C**apitulū xij.

**D**ebemus etiā nūqz ipam obliuioi tradere. quia ipa nunq obliuiscit sui memores. **U**n dicit ysa. xlix. **F**undā obliuisci p mlier. **L**z libro. iij. ti. xij. **T** q maria dilexit memorit. **U**nde psal. **S**i nō meminero tui. **S**cilicet cū amore. **L**et si nō pposuero tui hierlm. i. o tu maria in pncipio leticie mee. i. si nō est mihi pcpua de te et in te leticia post filiū tuū. **O**bliuioi dē dextera mea. **I**te obliuiscat me. **L**ia lra. **L**dextera mea. i. vita eterna. de q dicit **L**an. ij. et. viij. **D**extera illi? amplexabitur me. **E**t interponit cōditōem quā necesse est impleri. ut obli? hierusalē. id ē vite eterne. **E**t beate marie dē obliuioi apud deū. **L**et lingua mea adhereat faucibus meis. i. mutus fīa a laude dei. si intermiserō laudes tuas. et si nō fuerit apud te et de te laus mea in ecclia magna.

**G**emitū fletū et suspiriū debemus marie. **C**apitulū xv.

**I**pam cū fletu et gemitu debem? suspirare. **U**n dicūt fideles aīe. **F**leuim? dum recordaremur syon. i. marie. **I**te canit ei ecclia. **A**d te suspiram? gemētes et fientes. **E**mit? enī et fletus efficaci? christo supplicat et marie. qz sba cōposita. **U**nde **B**aruch. iij. **A**īa in angustis et spūs anrī clamat ad te. **G**rego. sup illō **J**ob. xl. de vehemoth. **F**undā multiplicabit ad te pces aut loqitur tibi mollia? **G**rego. **U**eracit ozare est amarus i pūctōe gemit? et nō pposita sba resonare.

**G**rego.

**G**rego.

**D**esideriū debem? marie **C**apitulū xvi.

**D**esideriū cordis etiā debem? marie. quia nobis desiderat omne bonū dicens cū aplo. **T**estis est enī mihi deus. **P**hil. i. **U**tei dicere valeat seru? eius. **D**ñā ante te omne desiderū meū. **I**te illud **I**sa. xxvi. **L**āia mea desiderauit te in nocte. **I**psent? vite. **L**ōcupiscētia ei illi? sicut dicit d? sapia. sap. vi. **L**educit ad regnū ppetuū. **P**reoccupat etiā eos q se pcupiscūt. ut illis se pōzē ostendat. sic ibi dem dicit. **I**deo etiā inuitat ad se pcupiscētes se. ecce. xxiij. dices. **T**ransite ad me omnes qui pcupiscitis me. et a generatōibz meis implemī. **I**stud inuenies expor

## ¶ Seruicdū est marie de corde

sūtū in primo sermone de natiuitate ei⁹ libro. xij. particula. vij.

**E**uge seruiciū debemus marie. ¶ Capitulū xvij.  
¶ Ex toto corde debem⁹ nos seruicio illi⁹ astrigere. Eccl. vi. Audi fili mi lau-  
re cordis. ⁊ accipe cōsiliū intellect⁹. I. qd̄ confert purū intellectū sine errore.  
Linijce. q̄si volūari⁹. Lpedē tuū. I. affectū. Lin. ⁊ pedes illi⁹. I. particularia ei seruicia  
marie. de q̄b⁹ agit in β loco. q̄si qdā cōpedes sunt. tenētes seruos illi⁹ in statu iusti-  
cie ne currāt ad illicita. ⁊ ne acidier⁹. I. ne gūiter et rediōse feras. sed cū hilaritate  
impleas p̄cepta sapiētie et marie. Lin. vincul⁹ eius. ¶ Itē ibidē de sapia et maria. ¶ In  
omni aīo tuo accede ad illā. I. omnes cogitatōes et desideria in illā cōuerte. Let in  
omni virtute tua p̄serua. I. corde et ope serua. L. vias ei⁹. I. p̄cepta ⁊ exēpla p̄ q̄ ve-  
nim⁹ ad ipam. et ipa ad nos. ¶ Itē ibidē. ¶ Inuestiga illā. I. orādo. studendo. pitiores  
interrogādo. ad ei⁹ laudē opando. Let manifestab⁹ tibi. ⁊ cetera mlt̄a. ¶ Et tandem  
subiungit. Decor enim vire est in illa. in p̄senti p̄ ḡtiā. in futuro p̄ gl̄iam. ⁊ vincu-  
la illi⁹. I. exēpla ⁊ seruicia q̄b⁹ ligamur ne discurrām⁹ p̄ cāpos licētie. L. alligatura  
salutaris. I. q̄ extrahit a pctō. et trahit ad salutē eternā.

**E**uge ⁊ q̄tidianū seruiciū debem⁹ marie. ¶ Capitulū xvij.  
¶ Seruiciū eius ⁊ laudes nūq̄s debem⁹ intermittere. ¶ In pab. iij. L. Arripe illā. I.  
I. sapiētiā vel mariā ad seruicdū ei. ⁊ exaltabit te. I. a terrenis ad celestia. Let  
gl̄ificaber⁹ ab ea cū eā fuer⁹ amplexat⁹. Dabit capiti tuo augmēta gr̄az. ⁊ corona  
inclita preget te. Arripe illā. I. ad te cape. ¶ Uell arripe. I. cito ⁊ q̄si violēter. sicut res  
diu desiderata q̄si cū violētia et qdā ipetu solet apphēdi. ¶ Uell arripe. I. sic auis no-  
bilis p̄dā nobilissimā ⁊ elcā suauissimā. ¶ Iō enī fili⁹ matrē subleuauit ad celum.  
vt nos ad se traheret. ¶ Sequē. ¶ Et exaltabit te. I. ab imo viciōz ad alta stutū. a tra-  
ad celū. ⁊ gl̄ificaber⁹ ab ea cū eā fuer⁹ amplexat⁹. q̄si re amatā. L. amplexat⁹. I. quasi  
scz duob⁹ brachijs amoe et seruicio. ¶ Sequē. ¶ Dabit capiti tuo. I. menti. q̄ ē caput  
aīe. L. augmēta gr̄az. I. spū alii⁹ corpaliū ⁊ tēporaliū. ⁊ corona inclita. I. ex rosas carita-  
tis ⁊ patiētie. et lilij castitatis. gemie. et violis hūilitatis. et t̄pantiel. preget te. I. q̄ p  
hāc triplicē stutē p̄tegit hō ab insultib⁹ viciōz ⁊ demonū. ¶ Ibidē. ¶ Ne dimittas  
eā. ⁊ custodiet te. dilige eā ⁊ seruabit te. ¶ Ne dimittas eā. q̄si addorsando eā p̄pter  
meretricias voluptates. ¶ Uell. ¶ Ne dimittas eā. I. ne effuges eam peccādo mortu-  
liter. q̄ nō recedit a seruo suo. nisi p̄pter mortale peccatū. ¶ Ipa est enī apis. Eccl. xi.  
quā fugat fece peccati. ¶ Et custodiet te. I. a violētia diaboli. ¶ Dilige eā ⁊ seruabit te.  
I. a peccato ⁊ hostiū opp̄sione. ¶ Itē pab. xvij. ¶ Qui seruat ficiū. I. mariā. q̄ dicit sic⁹  
p̄pter dulcedinē fructus sui. L. medet fructus ei⁹. ⁊ qui custos est dñi sui gl̄ifica-  
bitur. I. dicam⁹ dñe sue. ¶ Itē eccl. xij. ¶ Noli recedere a muliere sensata quā sor-  
titus es in timore dñi. I. Mulier sensata brā virgo. habens sensum dñi in regēda  
familia ecclie. ¶ Aqua discedit. q̄ seruiciū illi⁹ p̄ negligentia intermittit. ¶ Uel q̄cun-  
q̄ dimissa castimonia. sequit⁹ meretricias voluptates. ¶ Uel generalit. quicūq̄ mor-  
taliter peccat. Quā sortit⁹ es. I. ex dono gr̄e dei specialit ipam diligēs et ei seruies  
Lin timore dñi. I. cū reuerētia hūilitate ⁊ deuotiōe.

**I**tē Eccl. iij. ¶ Ne festines recedere a facie eius. neq̄s p̄maneat in ope malo. ¶ Ne fe-  
stines recedere a facie ei⁹. I. a bñplacito. ¶ Nunq̄s enī deus vlt ipa maria deserit ho-  
minē nisi prius ab ipō hoīe deserat. ¶ Semp enī mater ⁊ fili⁹ primi sunt in accessu.  
sed vltimi in recessu. sicut dicit br̄s dyonisi⁹. ¶ Itē a facie ei⁹. ¶ Ante facie christi ⁊  
marie sunt qui eis seruiūt ⁊ ministrāt. sicut dicit raphael thob. vij. ¶ A facie eoz rece-  
dere festinant. qui ab eoz seruicio ⁊ bñplacito resiliūt. sicut recidiuātes. ¶ O. si for-  
te peccādo recesseris. statim reuerrere p̄ penitētiā. Quia sicut dicit br̄s ciprianus.  
Vicinā innocentie festinata correctio. ¶ Propter hoc enī mater et fili⁹ clamāt aīe  
peccatrici. ¶ Anti. vi. ¶ Reuerrere reuerrere sunamitis rē. vt intueamur te. ¶ Et β est  
quod sequit⁹. ¶ Neq̄s p̄maneat in opere malo. I. sicut quidā qui nolūt conuerti do-  
nec sensuerint. quibus dicitur Ecclesiasticā. v. ¶ Ne tardes cōuerti ad dominū. ⁊ ne  
differas de die in diem. subito enim veniet ira eius. et i tempore vindicte disper-  
det te.

Dyonisi⁹

Lipā⁹

## Liber .II. Particula .III.

Petr<sup>o</sup> da  
mianus

**I**te ad continuandū et deuotissime celebrandū seruitiū b<sup>e</sup>te virginis. valet illud exēplū **D** qd narrat petr<sup>o</sup> damianus de quibusdā religiosīs. q<sup>ui</sup> ad suggestionē cuiusdā pueri fratris dicacis et accurate eloq<sup>ue</sup>ntie dimiserāt seruitiū b<sup>e</sup>te virginis. Et statim dimisso seruitio eius. omni modā infortunia ceperūt insurgere p<sup>ro</sup>tra fratres illos. incendia. dep<sup>re</sup>datōes. strages hoīm. mortalitas aīaliū. et h<sup>u</sup>moī. ita q<sup>uod</sup> de vita desperarēt fratres illi. et tederet eos vinere. Quācūq<sup>ue</sup> autē ad cōsiliū dic<sup>ti</sup> petri reinceperūt fratres illi seruitiū marie. cessauit ab eis dicta quassatio. et m<sup>u</sup>lta deiceps pace et p<sup>er</sup>sp<sup>er</sup>itate gauisi sunt fratres illi. toto corde de cetero marie seruiētes.

Aug<sup>o</sup>.

Grego.

**I**ntentionē cordis debem<sup>us</sup> seruitio marie **Capitulū xix.**  
**T**em debem<sup>us</sup> seruitio ei<sup>us</sup> ex toto corde intēdere. **Uñ ps.** Psallite sapiēter. **Blo. ibi.** Inspiciēter psallit. q<sup>ui</sup> nō intelligit qd psallit. **Ite ibi.** Intēde voci ora  
tōnis mee. **Blo.** Intendentē deus intendit. **Aug<sup>o</sup>.** Illud verset in corde qd p<sup>er</sup>fert  
in orōe. Unde dic<sup>ti</sup>. iij. palip. xxv. Obsecrauit manasses intēte. et exaudir<sup>e</sup> ē. **Ob**  
secra et tu intēte matrē et filiū. vt mercar<sup>e</sup> exaudiri. Et nota q<sup>uod</sup> dic<sup>ti</sup>. intēde voci ora  
tōis mee. **Uñ** orōis est desideriū cordis. qd clamat in aure matr<sup>is</sup> et filij. Sicut  
enī nō intelligit q<sup>ui</sup> p<sup>er</sup> strepitu labiozū sine voce formata. sic nec oratio sine voce d<sup>e</sup>  
siderij. **Uñ Grego<sup>ri</sup>.** Quid pdest strepit<sup>us</sup> labioz<sup>um</sup>. vbi mutū est cor. Non loquit<sup>ur</sup>  
autē deo aīa nisi p<sup>er</sup> desideria. Et q<sup>u</sup>nto p<sup>ro</sup>fundi<sup>us</sup> et spiritali<sup>us</sup> est desideriū. tanto vor  
altior est. et alti<sup>us</sup> clamat ante deū. Nō est ei<sup>us</sup> q<sup>ui</sup> tam alte clamat voce exteriori q<sup>uod</sup> vor  
ei<sup>us</sup> audiat vsq<sup>ue</sup> ad miliariū. **Uñ** desiderij tā alte clamat. q<sup>uod</sup> audiat vsq<sup>ue</sup> i celū. **Uñ**  
exod. xiiij. dic<sup>ti</sup> moysi. Quid clamas ad me. Bene autē clamat. q<sup>ui</sup> se potest dicere.  
De p<sup>ro</sup>fundis clamaui ad te dñe zc. Et hoc est q<sup>uod</sup> de p<sup>ro</sup>fundo cordis exit desideriū.  
Hoc desideriū se audire ostendūt mater et fili<sup>us</sup>. cū q<sup>ui</sup>libet dicat ysa. lxx. Ante q<sup>uam</sup> cla  
mēt ad me. Isono vocaliter audiat eos. **Ite** dic<sup>ti</sup> possit vtriq<sup>ue</sup> de deuote clamātibus  
l<sup>et</sup> p<sup>re</sup>paratōem cordis eoz<sup>um</sup>. i. deuote clamātū laudiniuit auris tua. De illis autē q<sup>ui</sup>  
indeuote orāt v<sup>el</sup> celebrāt seruitiū m<sup>at</sup>ris et filij. licz m<sup>u</sup>lta de ore p<sup>er</sup>ferāt. et maximas  
modulatōes faciāt. dic<sup>ti</sup> mater cū filio **Isa. xxix.** Popul<sup>us</sup> hic labijs me honorat. cor  
autē eoz<sup>um</sup> lōge est a me. Nec tāles vocāt mater et filius. clericos v<sup>el</sup> canonicos. aut  
moniales aut monachos. sed populares et villanos.

Facile cō  
cedat qd  
p<sup>er</sup> ea peti<sup>t</sup>

**Ite.** Quia cor marie leui oratiūcla dūmō deuota sit flectit ad pietatē. cū ipa sit valde **B**  
p<sup>ro</sup>pariēs. et sup<sup>er</sup> afflictos pia gestās viscera. nec exēplo ioseph gen. xlv. diu se vale  
at cōtinere deuote et fideliter exorata. et cor nost<sup>rum</sup> cū p<sup>er</sup> ea vel noīe eius postulat ho  
nestum aliqd. facillime debet concedere qd rogatur.

### Incipit quarta particula secūdi libri

in q<sup>uod</sup> agitur de particularib<sup>us</sup> seruitijs q<sup>ui</sup> gloriose virgini debem<sup>us</sup> de singulis mēbris  
et sensibus nostris.

**U**so de seruitijs que marie debe  
mus ex corde. videndū est de illis q<sup>ui</sup> debem<sup>us</sup> ei ex mēbris et sensibus.

**D**e vultu et capite debemus seruire marie **Capitulū primū.**  
**D**ebem<sup>us</sup> enī ei de capite et vultu adorationē. demissionē. et inclinatioē. **Uñ**  
ysa. in fine videt ipa dicere cū filio. Veniet omnis caro vt adoret coram fa  
cie mea. Videtur etiā de illa dicere filio seruus eius. Adorabo ad templū  
sanctum tuū. **Item** ysaie. xlix. videtur ei fili<sup>us</sup> p<sup>ro</sup>mittere. Vultu in terram demisso  
adorabūt te. Siquidē ex quo ad eam inclinati sunt celi. et rex celestis ad eā descen  
dit humiliatus. quod innuebat angel<sup>us</sup> dicens. domin<sup>us</sup> tecū. bene debemus nos  
miseri visa ei<sup>us</sup> imagine vel audito noīe inclinari ad eā. **Ipsam** enim adorātes filiū  
eius adoram<sup>us</sup> in ipa et cū ipa. **Uñ ps.** Adorate dominū in aula sancta eius. Aula  
domini imo regale palaciū beata virgo. **Istud** ad l<sup>et</sup>ram fecerunt tres magi. in di  
uersorio matrē cū filio adorātes. qd factū est palaciū regale cū in eo rex summus

# Marie seruiāt mēbra nostra

Barlaam  
am et Jo  
saphat

natus est. **Ite psal.** Adorate scabellū pedū eius. quoniam sanctū est.  
Debemus enī inclinare imaginibz suis transeūtes ante eas. intendentes adorare  
eam sedēte in throno ad dexterā filij. qz sic dicit in libro barlaam et iosaphat. **Reue-**  
**rētia** imāgis ad exēplar trāsīt ipi? imāgis. **Ipa** ē enī illa porta **Eze.** xvi. ad cui?  
ostij ppl's terre adorāt i sabbat. **Hā** sabbatū special' dies ē b're v'gis. **Sz** nora qz  
cū porta sit hūilis. ostij porte qd christ' ē. hūile est. quia nō nisi p humilitatē ad  
matrē vel filiū peruenitur.

**De oculis** debemus seruire marie. **Capitulum ij.**

**De oculis interioribz.** i. mentis intuitu. vt supra particula. iij. cap. xi.

**De oculis exterioribus**

- Ad exemplū eius a vanitate eos auertere. ipam exorātes. **Auerte o domina oculos**  
**meos** ne videant vanitatem.
- Ex parte illi? ad se reclamātes misericorditer respicere. iuxta illud ecclī. iij. **Oculos**  
**tuos** ne trāsueras a paupe. et cōsolinā paupis ne defraudes. **Thob.** iij. **Ne auer**  
**tas** faciē tuā ab illo paupe. ita enī fiet vt nec a te auertat facies dñi. v' l' ipi? marie.
- Ad ipi? fuitiū reuerēter vigilare. **In**est enī brā maria vigilijs suis. et mltoties vi  
sa est in ordie cisterij dedisse celestē pitātiā his q vigilāter et deuote celebrauerant  
seruitiū eius. **Sapic.** vi. **Qui** vigilauerit ppter illā rē. **Qui** de luce vigilauerit rē.  
**Quere** supra particula pma. causa. vij. **Tres et flētes rē.**
- Ipa**z cū fletu et gemitu exorare. **Un** canūt ei fideles ecclīe. **Ad** te suspiram? gemē  
**Im**agines ei? reuerēter īspicere. ad mēoriā ipi? cordibz nris art? īpimendam.
- Sup**dicts enī modis oculos nros seruitijs ei? mācipādo. secure poterim? ei dicere.  
**Illos** tuos misericordes oculos ad nos cōuerte. **Et** talibz diē ipa cū filio illō **Jo**  
**hā.** xvi. **Videbo** vos et gaudebit cor vestz. et gaudiū vestz nemo tollet a vobis.

**De auditu** debem? seruire marie. **Capitulum iij.**

**Brego.**

- Ad honorē eius et gliaz auditū nostrū ad queqz obnoxia obmurare. **Brego.** **San**  
**cti** grauiter tolerāt quicqd nō sonat id quod amāt. **Ecclī.** xxvij. **Sepi** aures tuas  
spīnis. et noli audire linguā nequā.
- Quicqd** honesti d' ea dicat grāter audire. qdqd inhonesti nullo mō auscultare. imo  
cum omni asperitate dicētes ea redarguere. **Iuxta** illō ps. **Detrahētem** secreto pri  
mo suo hunc psequabar.
- Jo** diē ipa ecclī. xxij. **Qui** audit me nō cōfideat. **Quere** sup p'icla. iij. cap. v. qz marie d'  
bem? obediētiā. **Maria** siqdē aur' dī ē. **Un** dicit christo. **L'** **Preparōz** cordis eoz. i. i.  
paupe. **Laudinūt** aur' tua. i. i. maria. q mediāte paupes exaudis. sic hō audit medi  
**De olfatu** debem? seruire marie. **Cap. iij.** **Lante** aure sua.
- Pro** honore mris et filij odores meretricios abhorrere et fugere. de qbz diē salomo  
nica mlier puer. vij. **Aspersi** cubile meū mirra aloē et cīnamomo. **Ista** diē meretricis  
vt odore puocer stultū ad lutiā. **Sed** hūc odore sedē fetor. **Un** ysa. iij. **Erit** p  
suauī odore fetor. **Nota** qz tres species aromaticas noīat. duas amaras. et vnam  
dulcē. ad designandū qz in luxuria plus est amaritudis qz delectatōis. **Una** ama  
ritudo p'inet ad p'sens. secunda ad futurū.
- Odore** boni exempli et efficacis doctrine ad ipam adamādā quos poterim? attra  
here ad currendū in odore vnguentozū ipius. vt cortina cortinā trahat. **Exo.** xxvi.  
et. xxxvi. **Et** q audit dicat veni. **Apocal.** in fine.

**De gustu** debemus seruire marie. **Capitulum v.**

- Bustu** nostrū vt ei dignius seruāim? a cibi et potus intēperatiā refrenare. **Quia** nō  
est speciosa laus in ore gulosi sine ebriosi.
- Necessaria** victui modeste sumere. **Quia** sapiētiā dei vel gratia marie hō inueni  
tur in terra. i. i. in aīa vel corpore. l. suauiter viuentiū. **Job.** xxvij.
- De** his que apponunt in mensa aliqd qd p ipa paupī tribuat ventri subtrahere.
- In** parca dicta vigilias eius et sabbata ieiunare.
- In** sollētijs eius pauperibus pro ea largi? erogare. **Et** talibz ouenit fruct? glorio  
sissimi v'etris ei? qui i sacramēto nostra est refectio. et in futuro nostra erit fructio.

**Jo.** xxxvij.

## Liber .II. Particula .III.

**De humeris debemus seruire marie.**

**Capitulum vi.**

**Pro** ei<sup>9</sup> honore et dilectione fraterne infirmitat<sup>9</sup> onera misericorditer supportare. et p<sup>o</sup>dera tribulationu<sup>9</sup> p<sup>o</sup>sentiu<sup>9</sup> patienter sustinere. **Un** gene. xlii. d<sup>r</sup> de ysachar. q<sup>u</sup> inter p<sup>o</sup>rat merces. **U**idit requie<sup>9</sup> .i. maria. i. q<sup>u</sup> christ<sup>9</sup> noue<sup>9</sup> m<sup>o</sup>rib<sup>9</sup> requieuit. sic ipa<sup>9</sup> dicit. q<sup>u</sup> creauit me requieuit in tabernaculo meo etc. **Q**uod esset bona. et terra. .i. ipam eade<sup>9</sup> maria q<sup>u</sup> e<sup>9</sup> terra fluens lacte et melle. **Q**uod optima. et supposuit humer<sup>9</sup> ad portandu<sup>9</sup> onera supradicta.

**I**te ecci. vi. dicit de sapientia. et potest intelligi de maria. **S**ubijce humer<sup>9</sup> tuum. et porta illa. **E**st. actus tuos suppone magisterio ei<sup>9</sup>. **S**ubijce .i. p<sup>o</sup> h<sup>u</sup>ilitate. **P**orta .i. p<sup>o</sup> fortitudinem. **S**ubijce .i. p<sup>o</sup> obedientia. **P**orta .i. p<sup>o</sup> patientia. **E**t ne acidier<sup>9</sup> in vinculo ei<sup>9</sup> .i. ne grauiter et tediose feras. sed cu<sup>9</sup> hilaritate imple p<sup>o</sup>cepta sapientie et marie. **D**icit aut<sup>9</sup> acidia ab aceto aceto. **U**n<sup>o</sup> homo acid<sup>9</sup> .i. sine igne caritatis. que leuiter fert oia. **E**t de talib<sup>9</sup> d<sup>r</sup>. **I**n siti mea potauerunt me aceto.

**De manib<sup>9</sup> siue de tactu debem<sup>9</sup> seruire marie**

**Cap. vii.**

**Ad** ei<sup>9</sup> honore manus ab om<sup>n</sup>i tactu polluto et ope illicito sedulo p<sup>o</sup>seruare. vt fm puritate manu<sup>9</sup> nostraru<sup>9</sup> retribuatur nobis.

**E**as ad paupes p<sup>o</sup> posse extendere. **Un**o ecci. xiiij. **S**cdm vires tuas exporriges da paup<sup>9</sup>. vt ex<sup>o</sup>plo ei<sup>9</sup> manu<sup>9</sup> tua aperias inopi. et palmas extendas ad paupes.

**Ad** ipam orada<sup>9</sup> puras man<sup>9</sup> leuare. i. **A**bimo. ij. **T**reno. iij. **L**euem<sup>9</sup> corda n<sup>ra</sup>. .i. affectos n<sup>ra</sup>s. cu<sup>9</sup> manib<sup>9</sup> .i. bonis opib<sup>9</sup>. **Q**uod no<sup>n</sup> p<sup>o</sup>t fieri nisi manus nostre ligate sint p<sup>o</sup>ceptis d<sup>n</sup>icis. q<sup>u</sup> sunt q<sup>u</sup>si manice ferree. ne extendant ad illicita. **Un** ps. **A**d al ligandos reges eoz. .i. iustos se regentes in p<sup>o</sup>pedib<sup>9</sup>. et nobiles eoz in manic<sup>9</sup> ferreis. **I**te d<sup>r</sup> ecci. vi. **N**e acidier<sup>9</sup> in vinculo ei<sup>9</sup>. .i. sapientie vel marie. vt sup.

**O**ratoria eius altaria et imagines ornare et instruere.

**I**n festis ei<sup>9</sup> et sabbatis honesta lumina p<sup>o</sup>parare. vt nom<sup>e</sup> suu<sup>9</sup> q<sup>u</sup>od est illuminatrix interpretetur in nobis.

**V**estimenta munda et honesta ad ministrandu<sup>9</sup> ei om<sup>n</sup>i diligetia p<sup>o</sup>parare. **Un** et in miraculis ei<sup>9</sup> legi<sup>9</sup> q<sup>u</sup>o beato bono claromonten. epo. et b<sup>o</sup> hildefonso vestimenta pulcherrima attulerit de paradiso filij. in q<sup>u</sup>ib<sup>9</sup> ministraret i specialib<sup>9</sup> festis eius. et q<sup>u</sup>ibus indui nulli alij liceret.

**Q**uicqd ad ipi<sup>9</sup> laude<sup>9</sup> vl<sup>9</sup> gl<sup>o</sup>iaz p<sup>o</sup>tinere nouerim<sup>9</sup> d<sup>n</sup>i t<sup>o</sup>pus h<sup>o</sup>m<sup>9</sup> om<sup>n</sup>i instatia operari. **I**pa eni<sup>9</sup> d<sup>r</sup> se esse vite. **Un**. **E**go q<sup>u</sup>si vit<sup>9</sup>. i. q<sup>u</sup> seru<sup>9</sup> requirit. no<sup>n</sup> d<sup>n</sup>m. **Un** dicit d<sup>r</sup> oparijs suis ecci. xxiij. **Q**ui opant i me no<sup>n</sup> peccabunt. **S**unt aut<sup>9</sup> i ista vite tot p<sup>o</sup>pagines q<sup>u</sup> frutes. **Q**ui imitat<sup>9</sup> h<sup>u</sup>ilitate opant i p<sup>o</sup>pagine h<sup>u</sup>ilitat<sup>9</sup>. q<sup>u</sup> pietate i p<sup>o</sup>pagie misericordie. et sic de alijs. **E**t io<sup>9</sup> forte cu<sup>9</sup> ipa sit pagatrix oparioz. dicitur<sup>9</sup> e<sup>9</sup> ei fili<sup>9</sup> i iudicio ill<sup>9</sup> matt. xxi. **V**oca oparios et redde illis. q<sup>u</sup>si n<sup>o</sup> alijs. **M**ercede. **I**te etia<sup>9</sup> d<sup>r</sup> ecci. vi. volenti h<sup>o</sup>re mercede. **Q**uasi is q<sup>u</sup> arat et q<sup>u</sup> semiat accede ad illa. **A**d q<sup>u</sup>reda. .i. cu<sup>9</sup> studio et labore et cu<sup>9</sup> spe p<sup>o</sup>ciendi v<sup>9</sup> reficiat<sup>9</sup> et viuas. **Un**. i. **C**ho. ix. **D**ebz i spe q<sup>u</sup> arat arare. **E**t nota q<sup>u</sup> q<sup>u</sup> arat et semiat. p<sup>o</sup>mo extirpat ab agro spinas et nocua. et euerfa tra semiat seme suu<sup>9</sup>. sic q<sup>u</sup> doctrina sapie vl<sup>9</sup> g<sup>o</sup>raz marie cupit excipere. p<sup>o</sup>mo d<sup>r</sup> tra cordis sui diligetia inq<sup>u</sup>sitoe euertere. et genimia vicioz extirpare. et tuc deide poterit seme diuine doctrine. vl<sup>9</sup> g<sup>o</sup>raz marie recipere. et tandem fructu<sup>9</sup> v<sup>9</sup>utuu<sup>9</sup> et gl<sup>o</sup>ie merere. **I**te d<sup>r</sup> hier. iij. **N**ouate vob<sup>9</sup> nonale. **S**z q<sup>u</sup> q<sup>u</sup>da statim voluit m<sup>o</sup>ducare fructu<sup>9</sup> seminis sui. d<sup>r</sup> q<sup>u</sup>bo **I**sa. xxiij. repant<sup>9</sup> an<sup>9</sup> maturitate aut<sup>9</sup>ini cu<sup>9</sup> aspererit videt. statim vt manu tenuerit duorabit ill<sup>9</sup>. subiugit. **E**t sustine. .i. patienter expecta. **L**bonos fruct<sup>9</sup> illi<sup>9</sup>. .i. etna bona q<sup>u</sup> illa p<sup>o</sup>mittit. et p<sup>o</sup> illa iueniunt. **I**ac. v. **P**atientes estote fratres vsq<sup>9</sup> ad aduentu<sup>9</sup> d<sup>n</sup>i. **E**cce agricola expectat p<sup>o</sup>ciosu<sup>9</sup> fructu<sup>9</sup> t<sup>o</sup>re. patienter ferens don<sup>9</sup> accipiat t<sup>o</sup>paneu<sup>9</sup> et serotinu<sup>9</sup> etc. **S**z ne que tedeat loga expectatio subdit. **I**n ope ei<sup>9</sup> illi<sup>9</sup> erigunt laborab. et cito edes d<sup>r</sup> generatib<sup>9</sup> illi<sup>9</sup>. **Q**uasi dicerz. **N**odie labor respectu fruct<sup>9</sup>.

**De brachijs debem<sup>9</sup> seruire marie.**

**Cap. viij.**

**De** brachijs. **D**ebemus eni<sup>9</sup> amore et seruicio quasi q<sup>u</sup>busda<sup>9</sup> duobus brachijs beat<sup>9</sup> ra virginem amplexari. vt p<sup>o</sup>miu<sup>9</sup> bonu<sup>9</sup> repositemus ab ea. **I**llud scilicet p<sup>o</sup>miu<sup>9</sup> de q<sup>u</sup> dicit puer. iij. **G**lorificaber<sup>9</sup> ab ea cu<sup>9</sup> ea fuer<sup>9</sup> aplexat<sup>9</sup>. **D**ebem<sup>9</sup> etia<sup>9</sup> p<sup>o</sup> honore ei<sup>9</sup>

## Marie seruiāt mēbra nostra

recōciliari inimicis nostris. Que videlicet recōciliatio designat in amplexu mutuo et  
p̄tione brachioꝝ sicut dñs extēdit brachia ī cruce volēs oēs q̄ntū in se erat col-  
ligere in amplexu misericordie sue. Vel etiā exēplo ei⁹ pugnare cōtra triplicē ini-  
micū. Un̄ eccl̄. viij. Propugnato cū brachijs. Alia lra dicit. Propurga te cū bra-  
chijs. elemosinā dādo p̄p̄ijs brachijs acquisitā. Quasi dicat. Propter purgatōem  
tuā da elemosinā de p̄po labore acq̄sitā. Un̄ eccl̄. viij. Datū brachioꝝ tuoꝝ ⁊ sa-  
crificiū sanctificatōis offeres dño initia sanctorū. et paup̄i porrige manū tuā ⁊ p̄-  
ficiat p̄p̄iciario ⁊ b̄ndictio tua. gr̄a dat⁹ in p̄spectu oīs viuentis. Sic cōstrue. Da  
tū brachij tui. i. acq̄sitū labore p̄po. Et sacrificiū sanctificatōis. i. q̄ sanctificeris.  
offeres dño. i. m̄istr̄ dñi p̄pter ip̄m. Initia sanctorū. i. initiatōes sanctificatōis.  
q̄ sunt decime. p̄mitie. datū. sacrificia. Et dicit Initia. Iq̄z h̄mōi munera nō faciūt  
sanctificatōem. s̄z initiāt. Et paup̄i porrige manū tuā. elemosinā dādo. cōsolādo.  
corripiedo. ⁊ p̄ficiat p̄p̄iciario. i. peccatorū remissio. ⁊ b̄ndictio tua. p̄passiue. i.  
gratiaz collatio. ⁊ actiue elemosine datio. Lgr̄a. i. p̄pter gr̄am dat⁹. i. datōis tue.  
In cōspectu oīs viuentis. Iquod fiet in futuro quādo gratia fiet gl̄ia. et sic p̄ficietur  
b̄ndictio et p̄p̄iciario.

**De vberib⁹ sine māmillis debem⁹ seruire marie. Cap. ix.**

- De māmillis. Simplicib⁹ doctrine simplicis lac infundere. Un̄. Qui elucidat me  
vitā eternā habebūt. Dd̄ vtilissime sit. q̄n̄ ostendit simplicib⁹ vita ei⁹. Item. Quia  
māmille fidel̄ aīe sunt p̄passio et p̄gulationio. ad honorē ei⁹ debem⁹ implere illd̄ ad  
Rom̄. xij. Gaudere cū gaudētib⁹. flere cū flētib⁹. Vel etiā p̄gaudere ei⁹ et p̄pati. vbi  
supra. p̄ticta. iij. ca. viij. et. viij. Vel p̄ amore ei⁹ afflicti p̄siliū ⁊ auxiliū impēdere. q̄  
sunt duo vbera viri iusti q̄b⁹ d̄z lactare minores. U meli⁹. vbera fidel̄ aīe sunt gr̄-  
tudo ⁊ hūilitas. q̄bus maxime marie gr̄ia detinet nobiscū. iuxta illd̄ cant̄. i. In  
ter vbera mea p̄morabit⁹. Eo enī ip̄o q̄ multiplicib⁹ marie b̄nificijs nos indignos  
p̄ hūilitatē cognoscim⁹. ⁊ p̄ gratitudinē gr̄as agere nō cessam⁹. ip̄am nobiscū inse-  
pabiliter et delectabiliter detinem⁹. q̄z delicie ei⁹ esse cū filijs hoīm. Parab. viij.  
Ecōrrario nihil magis fugat eā ⁊ filiū suū q̄ supbia et ingratitudo.

**De lumbis debemus seruire marie. Capitulū x.**

- Ut eidem digne m̄istr̄ exēplo illi⁹ puer. in fine. lumbos p̄ continētiā accingere.  
⁊ p̄ operationē bonā brachiū roborare.

**De genibus debem⁹ seruire marie. Capitulū xi.**

- Ante ei⁹ altaria sine ei⁹ imagines ⁊ cū recitat nomē ei⁹ genua flectere. Quia ip̄a dicit  
cū filio. Isa. xlv. Tibi curuabit⁹ omne genu. Baruch. ii. Anima que tristis est sup  
magnitudinem mali. et incedit curua in infimis. ⁊ oculi deficiētes. ⁊ aīa esuriēs da-  
būt gl̄iam deo scilicet ⁊ matri ei⁹.

**De pedib⁹ debemus seruire marie. Capitulū xij.**

- Ante oīa p̄ eius honore pedes nostros ab omni via mala p̄hibere.
- Memorias eius cū deuotōe frequētare. vt dicere valeam⁹. Gr̄ates erāt pedes no-  
stri ī arijs tuis hierlm̄. i. o tu maria. Un̄ int̄ cetera legi dicit̄ theophilo. se mltū  
diligere gen⁹ christiāoꝝ. marie eos q̄ recta fide ⁊ pura p̄scia currūt ad tēplūz suū.  
Et nota currūt. In q̄ notat seruoꝝ deuotōis. Nō ei⁹ cū cōsidia q̄reda ē. s̄z cū seruoꝝe.
- Seruos ei⁹ ad honorē ei⁹ ⁊ gl̄iam misericorditer visitare.
- Seruitiū ei⁹ stādo solēnizare. Un̄ legunt aliq̄bus accidisse p̄clara miracula. Pi-  
stice autē potest intelligi. vt si digne voluer⁹ matrē et filiū honorare. terrā habeas  
sub pedib⁹. t̄palia bona ⁊ terrena desideria suppeditādo. ⁊ carnales affect⁹ vilipen-  
dēdo et p̄culcādo. vt sis mulier illa q̄ describit̄ lunā habēs sub pedib⁹. i. oīa muta-  
bilia. Apocal. viij. Aliter enī nō poter⁹ vestiri sole in p̄senti. nec habere coronā stella-  
rū. xij. ī futuro. Sursum gerigar⁹ celestia appetēdo. ⁊ hec ē statio spiritual̄.
- Ut eidē digne seruiat oēs carnales spurcicias ⁊ cenulētos affect⁹ abdicare. Quia si  
cur d̄z sap. viij. Nihil inq̄natū icurrit in illā. Nō ei⁹ habitat gr̄a illi⁹ ī corpe sub di-  
to peccat⁹. Sap. i. Nec inuenit⁹ ī terra suauiter vinētū. Job. xxxij. Et abyssus di-  
cit. nō est in me. ⁊ mare loq̄t. nō est mecū. Ibidem.

So. xxxij.

## Liber .II. Particula .V.

**I**ncipit quinta particula secūdi libri  
in q̄ ostendit quō marie sit seruiendū de ore et labijs.

**I**tem de ore nostro debemus vī-  
gini gloriose multiplex seruitiū. Laudatōez. Superexaltatōez. Oratōez.  
Confessionē. Benedictōem. Inuestigatōem. Elucidatōez. Predicatōez.  
Magnificationē. Cantatōez. Gratiaz actionē. Salutationē. Solēni-  
zationē.

**L**audatōem debem⁹ marie ¶ Capitulū primū.  
Laudationē. ¶ Ut sicut de filio dicit. Laudatōez dñi loquet os meū. sic ⁊ de  
matre dicat. Laudatōem dñe loq̄tur os meū. ⁊ bñdicat oīs caro noi scō ei⁹.  
Ipa enī dicit cū filio i p̄s. Sacrificiū laudis honorificabit me. et illic .i. i. laude  
mea est. Iter. ad eternā laudē sine fine māsura. De qua dicit. In secula seclōz lau-  
dabūt te. illi. s. q̄ habitāt in domo tua dñe. Quo. scz itinere p̄plet. ostēdam illi. i. i.  
laudatōi meol salutare dei. i. i. filiū dei ⁊ meū. vcl salutare dei. i. i. meipam. Ipa enī  
est ex q̄ et p̄ quā sanct⁹ iacob iā mortu. prim⁹ vitā sperabat eternā dicēs. Bēn. xlii.  
Salutare tuū expectabo dñe. Per eā enī ipe deus rex noster ante seclā disposuit  
opari salutē in medio terre. Sic exponit br̄s bern. locū istū. Itē br̄s ber. Nō ē  
dubiū ⁊c. Quere sup̄ p̄ticta p̄ma. causa. ij. Itē de collaudāda maria maxime i solē-  
nitatib⁹ suis et sabbatis. curialiter dicit q̄dam p̄fayce. In festiuo x̄ginis die colle-  
temur. ex q̄ lumē lumis ortū p̄fitemur. Et vt oīs criminis carie mūdēmur. oda n̄rī  
carmis ipam veneremur. Nec est digna laudib⁹. q̄ n̄ris criminib⁹ cōtulit remedia.  
Collaudem⁹ igit. dñi nobis cōcedit. ipam cū leticia. Quia x̄o q̄cqd scriptū est in  
libro p̄tinet ad laudē ⁊ gl̄iam ei⁹. ideo breuiter p̄rāsum⁹. Dicit etiā beda. Q. ex-  
orāda est iugiter clemētia saluatoris. vt beate m̄ris ei⁹ memoriā cōgruis officijs  
nos dignos faciat venerari.

Bern.

Beda

**S**uperexaltatōem debem⁹ marie ¶ Capitulū ij.  
Superexaltationem. ¶ Ut sup̄ omēs sanctos post filiū p̄ modulo n̄ro exaltem⁹  
eā. fm q̄ nobis p̄cipit de filio daniel. iij. Laudate et superexaltate eū in seclā.  
Eccl. xliij. Bñdicētes dñm. dicam⁹ dñam. exaltate illā q̄ntū potestis. exaltate. i. i.  
extra oīa et sup̄ oīa altā p̄dicatē. Maior est ei⁹ oīi laude. i. i. maiori laude digna  
q̄ sit oīs laus angelica vcl hūana. Ibidē de filio. Dicam⁹ de matre. Glorificate  
dominā q̄ntū cūq̄ potueritis. Iq̄d maxime sit q̄ntēs de ipa sc̄pture sacre exponunt  
vt gl̄iosior ostendat. Lūpualetur adhuc ⁊ admirabil⁹ magnificētia ei⁹. Itē in p̄s.  
Laudate eū. dicam⁹ eā. fm mltitudinē magnitudis ei⁹. Eccl. xviij. Quis inue-  
stigabit magnalia ei⁹. i. i. potētiā. Lūpualetur autē magnitudis eius q̄s enūciabit. aut  
q̄s adijciēt enarrare misericordiā ei⁹. Sicut enī incōpabiliter pl⁹ honoris et gl̄ie  
exhibitiū est ei ab ipso creatore q̄s oīb⁹ alijs creatur⁹. sic ab vniuersa creatura pl⁹ ho-  
norificētie et deuorōis exhibēdū est ei q̄s quilibet ali⁹ pure creature.

**O**rationē debemus marie ¶ Capitulū iij.  
Orationē. Debem⁹ enī marie sacrificiū deuote oratōis. vt dicat de matre si  
cut de filio dicit. Isa. lxiij. Qui remiscimini dñe. ne taceat⁹. ⁊ ne detis silentiū  
ei. Itē. i. ad Thessa. i. fine. L. Sine intermissiōe orate. Qd̄ intelligendū est sicut di-  
cit beda. aut de q̄tidianis horis iuxta ritū eccl̄ie. Un. Benedicā dñm in oīi tpe.  
Aut qz q̄cqd iust⁹ facit fm honorē dei et marie ad orōez referē. Ideo etiā canit ec-  
clesia. Oīs hō omni hora ipam ora. ⁊ iplora ei⁹ patrociniā. Assidue siq̄dē exoran-  
da est maria a nobis. qz assidue exorat p nobis. Nec est enī frat̄i amatrix ⁊ po-  
puli israel. i. i. christianoꝝ videntū deū p fidē. Nec est que mltū orat p populo ⁊  
p vniuersa ciuitate sancta hierusalem. i. i. eccl̄ia militāte. sicut legi⁹ de hieremia. ij.  
Bacha. xv. Ipa ei⁹ est bersabee. i. pure⁹ satietat⁹. q̄ pepit christū. i. sufficiētiā oīm.  
q̄ p̄cib⁹ suis impetrat a x̄o dauid. i. deo patre. filijs suis. i. imitatorib⁹ regnū isrl̄.  
id ē visiōis eterne. sicut legi⁹. iij. Regū. i. q̄ illa bersabee ipetranit salomōi filio suo

Beda

# Marie seruamus ore ⁊ labiis

**Berū**

regni. Et hoc est qđ docet bñs berū. **C**uplātes inuenire grāz. qđam inuentrices grē mariā. que qđ sp̄ iuenit frustrare n̄ poterit. exaudiet ei p̄ sua reuerētia. **Deb. v.**  
**I**te. **M**aria os nostrū. qđ assidue p nobis filiū interpellat. **Un̄ Apoē. xij. Terra. i. i.**  
maria lapuit os suū. i. ad filiū exorādū. p mliere. i. fideli aia. quā serps. i. diabolus infestabat. Et ip̄a est qđ pmo legīt in nouo testam̄to p hoīe exorasse dicēs. **Fili. vi**  
nū nō habet. **Joh. ij.** Itē rogāda est assidue mater mīfīcordie. vt mīfīcordie opera nobis mīserī mīfīcorditer exhibeat. vt videlicz frāgat esuriētī panē suū. **Qđ sit.**  
qñ p̄ticulariter distribuit grām cor hoīs p̄fortāre. **Ut egenos vagosqz inducat in domū suā. i. p̄ditiū.** **Ut nudos opiat vestimentis virtutū. qđ carne vestiuit filiū dei.**  
**Ut dimittat eos qđ p̄fracti sunt liberos. ⁊ onera p̄ctōz dīstrūpat. et cetera in hūc modum. Isaie. lviij.**

**I**te in letania sanctorū tribz nōibz interpellam⁹ mariā vt oret p nobis. **Que sūt. Sā**  
**cta maria ora p nob. Sācta dei genitrix ora p nobis. Sācta ego virginū ora p nobis.**  
Et h̄ s̄ tria vicia qđ p̄cipaliter nos īfestāt. i. supbiā. auariā. luxuriā. **M**aria interpretat stella maris. qđ videlicz stella modica est ⁊ lucida. Et maria modica ē p humilitatē. lucida p exēplū. **E**cce medicina s̄ supbiā. qđ se magna estimat. ⁊ īn teri⁹ obscurat ⁊ execat. **R**ogāda est assidue maria vt nomē suū interpretet in nobis qđ est illuminatrix. **B**enitrix solet esse filijs pia ⁊ mīfīcoris. **E**cce medicina s̄ auariā. que spoliat aut fraudulēter aut manifeste. que ip̄am dei imaginē. i. filiū. p per cunia crucifigit. **I**n h̄ noīe ego virginū notat duplex mūdicia. carnis scilicet ac sp̄ ritus. cōtra affectū ⁊ actū luxurie. Et ita in his tribz appellatōibz insinuat qđ qñtū cūqz qlibet morbo peccati maculat⁹ fuerit qđ. in brā egine p̄t lauacrū inuenire.

**D**icāt ḡ beate virgini supbi. **S**icut ⁊ es stella maris modica et lucida. tolle a me ī stationē et nubē supbie. **I**ncorābilis enī odit supbiā. que īestimabiliter humili tatē dilexit. **S**ilz auariā cū sit mater pietatis. et luxuriā cū prima emiserit virginitatis votum.

**D**icāt ei auar⁹. **S**icut ⁊ es mater pietatis. tolle a me duriciā auaricie. et da teneri tatem mīfīcordie.

**D**icāt ei luxuriosus. **S**icut ⁊ es virgo virginū. extingue ī me p̄cupiscētiā carnis. ⁊ fac mūdū ⁊ pudicū. Et h̄ ē qđ oram⁹ eā. **H**os culpis solutos mītes fac ⁊ castos. Et vitam p̄sta purā rē.

**Anselm⁹**

**I**te maria designata est p templū salomonis. de qđ dicit dñs. **ij. palip. vij.** **O**culi mei erunt ap̄t. et aures mee erūt erecte ad orōem ei⁹ qđ in loco isto orauerit. elegi enī ⁊ sanctificāni locū istū. **I**te orare debem⁹ assidue mariā exēplo bñi anselmi dicēs ad eā. **O**bscuro te o maria p grām qua dñs voluit esse tecū. et te voluit esse secū. vt ppter eandē ip̄am grām mīfīcordiā tuā et grām faciās esse mecū. **F**ac vt amor tui semp sit mecū. et respectus pietatis tue qđ diu ego subsisto sp̄ sit mecū. **F**ac vt p̄g tulatione bñitudinis tue semp sit mecū. et p̄passio mīserie mee qñtū mihi expedit semp sit tecū. **S**icut enī o bñissima oīs a te auersus ⁊ a te despectus necesse est vt itereat. ita ad te oīs cōuersus ⁊ a te respectus īpossibile est vt p̄eat. **D**e maria enī p̄t intel ligi illud ps̄. **A**uertēte te faciē tuā. i. respectū mīfīcordie. turbabūt rē. **I**te ip̄a ē sol. a cui⁹ respectu soluit glacies. i. geliciū cordis p̄ctōris. **I**te ps̄. **A**uertisti faci em tuā a me. ⁊ fac⁹ sum p̄turbat⁹. **Joh. xij.** **C**ur faciē tuā abscondis rē. **Isa. lxiiij.** **A**bscondisti faciē tuā a nobis. ⁊ allististi nos ī manu iniquitatis nr̄e.

**I**te. **Q**uia maria facile impetrat qđqđ petit a filio. **I**deo ī figura ei⁹ dictū ē **J**udith vij. **O**ra p nobis. qđ mulier sancta es ⁊ timēs deū. **S**ilz ī figura ei⁹ dictū ē **h**ester. xv. **I**nuoca dñm. et loq̄re p nobis regi. ⁊ libera nos de morte. **I**p̄a ei detinet irā dei ne statim vindicet in nos. **Un̄ dicit Cañ. iij.** **T**enui eū nec dimittā rē. **G**ratiositas autē ei⁹ ad ipetrādū figurata est **h**ester. vij. vbi dicit assuer⁹ **h**ester. **Q**ue ē petitio tua **h**ester vt det tibi. ⁊ qđ vis fieri. **E**tia si dimidiā regni mei p̄tē petieris impetrabis. **Q**uere expositōem libro. vi. titulo. xij. qđ maria regina. **L**oquerebat enim dñs anteqz maria nasceret dicēs **Isa.** **N**on est qđ p̄surgat et teneat me. **S**ed ip̄a facta est aduocata nostra. et allegat p nobis fidelitē corā filio suo. v̄trē ⁊ vbera.

**So. xxxij.**

## Libet .ii. Particula .v.

eide rep̄sētās. ⁊ ipe veluti piſſim⁹ infās dlectat ab vberē m̄ris ei rep̄ſcato. **Iſa. i.**

**I**mpetrat nobis maria

**B**ratia seu vinū cōpunctōis. qđ signatū est in nuptijs. **Joh. ij.**

**B**ratia recōciliatōis. sicut mlier thecures absalon fraticide. **Regū. iij.**

**B**ratia ablutōis peccatorū. signata. i. **Regū. xxv. p.** abigail. que p̄buit dauid ne interficeret nabal.

**D**electōem cirogphi diaboli. si gta p̄ hester. qđ lras aman fec̄ irritari. **Deſt. xvi. ⁊ vij.**

**C**onfessionē debem⁹ marie **Capitulū iij.**

**C**onfessionē. **I**pa enī videt dicere cū filio. **Mat. i. Lu. xij.** Qui me p̄fessus fuerit corā hoib⁹. cōfitebor ⁊ ego eū corā p̄re et filio meo.

**D**ebem⁹ enī corde credere. qz corde credit ad iusticiā. et ore p̄fiteri. qz h̄mōi p̄fessio fit ad salutē. ipam b̄ginitatē p̄micciā. sine corruptōe secundā. sine guamie grauē. dā. sine dolore puerpam. ⁊ cetera oīa qđ de ipa credit ⁊ asserit ecclia catholica.

**D**ebem⁹ etiā p̄fiteri partū ei⁹ virginē. vt sup̄ cā. **xxij.** et qđ nec p̄mā silez vīsa est nec habere seq̄ntē. et cetera h̄mōi. **A**d hec debem⁹ ab ea iugiter orādo vitā grē postulare cū ipa sit mater vite. qz vīnēs h̄vita nature. **L. iij. cā. h̄vita grē. Lipse. Inō ali⁹ L. p̄fitebis tibi. lo dñā ad salutē aīe sue et b̄nplacitū tuū. L. A mortuo enī. p̄ p̄ctm̄ mortu. lelq̄si nihil perit p̄fessio. Eccl. xij.**

**D**ebem⁹ igit p̄fiteri eā p̄fessōe laudis. vt cōfiteat nos p̄fessōe recognitiōis ⁊ p̄fectōnis. **C**hr̄st⁹ de reprobis dicit **Matth. vij.** Tūc p̄fitebor illis qz nunq̄ noui vos. **E**t hec est p̄fessio reprobatiōis. **E**t h̄ est qđ legat in penitētia theophili. qz p̄ qđ p̄mitteret ei se rogaturā p̄ eo. fecit eū p̄fiteri filiū suū verū deū ⁊ vez hominem et se natū p̄ salute mūdi. dicēs ei. **C**ōfiteri filiū meū. misericors enī est. et suscipiet las crimas penitentie tue.

**C**onfitenda etiā est sicut docemur p̄fiteri filio. **Eccl. xxv.** **C**ōfitemi illi in voce labi orū vestroz. in cātic labioz ⁊ cytharis. **S**ic expone. **C**ōfitemi ip̄cā ⁊ laudes. **Lil. i.** ad gl̄iam ⁊ laudē illi⁹. qz sicut dicit glo. sup̄. **xij.** **I**osue. p̄fessio p̄ctōis. ad laudem p̄tinet ignoscēt. **L**in voce labioz v̄roz. **L. i.** in p̄fessōe. laude. ⁊ p̄dicatōe **L**in cāticis labioz. **L. i.** in laudib⁹ qđ ex m̄rit b̄laritate p̄cedāt. **L. z cytharis. L. i.** mortificatōe carnis p̄ ieiunia ⁊ alia penitentialia exercitia. **U**n̄ dicit. **L. cythar. L. pluraliter. Et B** totū est. ac si diceret sapiē. verbis ⁊ factis laudare eam.

**C**onfessionē etiā peccatoz nostroz debem⁹ marie. **U**n̄ dicūt qđ volūt absolui. **C**onfiteor deo et brē marie et oīb⁹ sc̄tis rē. **Q**uasi diceret p̄fices. **U**olo qđ ipa sciat confessionē meā. ad testificandū p̄ me corā deo. qđ ante mortē p̄fessus sui peccata mea. **I**pa enī est testis in celo fidel corā filio suo. sicut de luna dicit in ps̄. **Sz** vide qđ h̄c p̄fitear. ⁊ habeas cāz bonā. qz fidel testis est ⁊ p̄ te nō m̄tiet. sic d̄r puer. **xij.**

**B**enedictionē debem⁹ marie **Capitulū v.**

**B**enedictionē. **U**t scz incessanter corde ⁊ voce simul b̄ndicam⁹ mariā. p̄ cui⁹ **A** virginalē partū in b̄ndictiōem p̄uersa est maledictio eue. qñ dictū est marie. **L**ane gratia plena rē. **I**te p̄ ei b̄ndicendo. b̄ndici mereamur a dño. **S**i enī abrahe dictū est a dño gen. **xij.** **B**enedicā b̄ndicentib⁹ tibi. ⁊ maledicā maledicentib⁹ te. **E**t si dictū est iacob **Gene. xxxij.** **Q**ui maledixerit tibi sit ille maledict⁹. ⁊ qđ b̄ndixerit tibi b̄ndictiōib⁹ repleat. m̄lto fort⁹ dictū est marie istō qđ filia est abrahe. **Q**ue etiā b̄n̄ designat p̄ iacob qđ interpretat sup̄plātor. qz simul ⁊ semel vicia oīa sup̄plātauit. **L. Benedicētes enī ei hereditabūt terrā. h̄vientiū. L. maledicētes autē ei d̄lpi bunt. L. i.** in diuersas pres p̄būt. **L. i.** in corpe ⁊ aīa. **Q**uales sunt indei pagani heretici ⁊ blasphemī. **U**olūtas enī filij est vt m̄fem illi⁹ et dñam n̄rām b̄ndicamus in omni tpe. **I**scz nocte ⁊ die. i. p̄spis et aduersis. ⁊ vt laus ei⁹ sp̄ verset in corde et ore nostro. de ipa meditādo. ipam laudādo. orādo. b̄ndicēdo. illi gr̄as agēdo. ei⁹ magnalia p̄dicādo. ⁊ vt laus ei⁹ sit qñ frenū in maxillis nostris. nos refrenās a vicijs lingue. **U**nde et ipa p̄mittit cū filio laudatoz suo ysa. **xlviij.** **L**ande mea infrenabo te ne itereas. **I**te vt impleas illō ps̄. **O**ia qđ intra me sūt b̄ndicāt sc̄m̄ nomē ei⁹ **E**t b̄ndicenda sunt q̄tidie singula mēbr⁹ eius. vt in singulis mēbris nostris bene

De theo  
pbilo.

# Marie seruiamus ore ⁊ labiis

dictionē reportemus ab ea.

**I**te bñdicendi sunt pedes q̄b dñm portauit. Vtē in q̄ portauit. Cor vñ in eū fir-  
miter credidit ⁊ femēter eū dilexit. Utera q̄b lactauit. Dan⁹ q̄b nutriuit. Os  
⁊ lingua q̄b ei dedit felicia oscula nre redēptiōis. Nares q̄b sensit suane olētē fra-  
gratiā hñanitatē ei⁹. Aures q̄b dulcia ei⁹ eloq̄a delectabiliter auscultauit. Oclī q̄b  
ipm deuote respexit. Corp⁹ ⁊ aīa q̄ christ⁹ in ea oī bñdictōe cōsecrauit. Et salutā-  
da sunt ⁊ bñdicēda cū oī deuotōe hec scrīssima ei⁹ mēbra. ita vt singul⁹ dicant sin-  
gule salutatiōes. s. aue maria. Due ad pedes. Una ad vter⁹. Una ad cor. Due ad  
vbera. Due ad man⁹. Due ad os ⁊ linguā. Due ad labia. Due ad nares. Due ad au-  
res. Due ad oculos. Due ad aīaz ⁊ corp⁹. Et sic ī vnīuerso sunt. x. salutatiōes. q̄ ī  
modū q̄ndiane pēsiōis cū singul⁹ ⁊ totidē genuflexiōib⁹ si fieri p̄r. corā image sua  
vl altari p̄soluēde sunt. x. gini glīose. intra illd ps. Per singlos dies bñdicā tibi. et  
laudabo nomē tuū ī seculū ⁊ in seculū seclī. Et sicut dicūt q̄ expti sūt ⁊ testant. q̄ a  
viris sc̄is audierūt. vix posset adueniri mod⁹ ali⁹ seruitij. q̄ tācū x̄gini cōpla cerz.  
vel ex quo tāta deuotio redūdaret diligētib⁹ eā. Itē. Per singula ei⁹ mēbra p⁹ ge-  
nuxationē adoratiōem ⁊ salutatiōem sic dicendū. Dulcē dñā adoro et bñdico bea-  
tissimos illos pedes. q̄b dñm sup terrā portast⁹. Bñdico ⁊ adoro beatissimū vter⁹ il-  
lū in q̄ ipm baiulast⁹. ⁊ sic ceter⁹ mēbris ⁊ sensib⁹ cōmemorādo act⁹ suos q̄b dñō f-  
uierūt. qd meli⁹ dicabit deuotio q̄ sermo. melius grā q̄ scriptura.

**H**oc etiā faciendū ē exēplo illi⁹ brē mlier⁹. q̄ sicut inuenit ī legēda brē marthe hospite  
dñi appellabat marcella. q̄ extollēs vocē d turba dixit iesu. Brūs vter q̄ te porra-  
uit. et vbera q̄ suristi. L. Extollēs. i. ex corde tollēs. vocē. i. christi cōmēdatōes ⁊ in-  
deorū blasphematiū cōfusiōnē. qdā mlier de turba. i. nō diues aut nobil⁹. s. de cō-  
muni plebe. Propter h̄ euāgeliiū illd legīt de x̄gine in dicto p̄fess⁹. Dixit illi. i. chri-  
sto q̄ blasphemabat a iudeis. L. Brūs vter q̄ te portauit. i. q̄ ad nos te brūm porra-  
uit. Uell qui. i. q̄ te portauit. Nō enī a vterē fili⁹. s. vter a filio bñficatiōis ho-  
norē accepit. sic vas nouū ⁊ pur⁹ a bono vino vl a bona specie vl electuario sapo-  
rē accipit ⁊ odorē. nō ecōuerso. Dicūt aut vter x̄gis brūs pncipalit̄ p̄p̄ tria mi-  
rabilia que in eo facta sunt.

**P**rio. Quia de⁹ ibi fact⁹ ē hō. Vrbū infans. Immortal⁹ mortal⁹. Immēsus puu-  
lus. Creator creatura. Qui fecit h̄ qd factū ē. Joh. i. Vrbū caro factū ē ⁊ habita-  
uit in nobis. Propt̄ h̄ etiā ecclī. i. dē de p̄re et de sapia que est fili⁹ dei. L. Creauit il-  
lū. i. icarnari cōstituit. Un⁹ dic pater ysa. xlv. Ego dñs creauī eū. hōiem spūscō.  
i. cōopatiōe spūscō. q̄ tota trinitas opata est incarnatiōe filij. L. Et vidit. s. cōp̄ deus  
p̄r. i. approbauit. L. ⁊ diuīserauit. i. plene cōphēdit ⁊ mēsus est. q̄ nūerositatē caris-  
matū q̄b replet⁹ fuit christ⁹ hō p̄r plenissime cōphēdit. Uel sic. Et vidit. i. visibi-  
lē fecit ⁊ diuīserauit. i. nūerabile cū alijs hōib⁹ fecit. Un⁹ ysa. liij. Et cū scelerat⁹ re-  
putat⁹ ē. L. Et mēsus ē. i. mēsurabile fecit. Et sic ostēdūt tria mirabilia circa incar-  
natiōem. Nā inuisibil⁹ fact⁹ ē visibil⁹. et innūerabil⁹ fact⁹ est nūerabil⁹. ⁊ immēsus fa-  
ct⁹ ē mēsurat⁹. coartat⁹ scz infra vter⁹ virginalē. Jo dic h̄ere. xxxi. Creauit dñs  
nouū sup terrā. femina circūdabit virū.

**S**ecdo. Quia q̄ fecit vterē fact⁹ est in eodē vterē. Hoc ē magnū mirabile. sic si q̄s p-  
us faceret domū. ⁊ postea nasceret ī eadē domo. Jo glīosa dicūt de ciuitate dei. i.  
maria. s. q̄ hō natus est in ea. ⁊ ipē fūdauit eā altissim⁹. ysa. lxvi. Quis audiuit vn-  
q̄ tale. ⁊ quis vidit huic simile.

**T**ercio. Quia venter ille mai⁹ se continuit. i. deū quē totus nō capit orbis. q̄ sc̄ipm  
clausit ī vtero x̄glali. ⁊ ī viscerib⁹ x̄gis glīose. De hac materia mltā inuenies libro  
x. titulo. xliij. q̄ maria dē vas admirabile. op⁹ excelsi. Ecclī. xliij.

**I**te nota q̄ nō dixit illa mlier. brā mater q̄ te portauit. s. poti⁹ brūs vter. ad innuē-  
dū cōpassiōem. ⁊ q̄ntū in se ē sua oīb⁹ cōmūicat p caritatē. Un⁹ vter ei⁹ dē acern⁹ tri-  
fici. Cāri. vij. Et de hac portatiōe ī vtero suo spūali q̄ desiḡt pietatē ei⁹. dicit ipsa  
cū filio ysa. xlv. Ego portabo ⁊ saluabo. ⁊ cetera mltā.

**I**tel vter brē x̄gis dē. L. brūs. Imltis de causis. et q̄ntū ad se ⁊ q̄ntū ad nos. Quantū

## Liber .ii. Particula .v.

**Boeci?**

ad se in tribus. Dicit enim boeci? q? bñtudo est stat? oim bonoz pgregatõe pfectus. Omne bonũ respectu v̄tris: ē integritas & ginal. secũditas dũgal. p̄tinẽtia vidua lis. Et br̄a maria fuit sp̄ virgo. fuit secũda. sed sine viro. fuit vidua mortuo sp̄so. Fuit etiã v̄ter iste br̄as q? ad nos. q? releuauit miserĩ n̄ram. q? triplex erat. Ser uitus. Infirmitas. Et necessitas. Primã. q? tulit thesaurũ n̄re redẽptõis. Parab. xx. Thesaur? desiderabil? & oleũ r̄c. Scdaz. q? fuit apotheca medicine n̄re curati onis. Eccl. xxxviii. Altissim? creauit d̄ terra. carnis & ginecl. medicinã. Tercia re leuauit. q? fuit ager plen? afferẽs panẽ. & ort? & clusul? afferẽs fructũ n̄re resectiõis. Itẽ. Br̄is v̄ter. Quia pcepit cũ integritate. gestauit cũ leuitate. pepit cũ suauitate. Cũ ecõtrario ois mulier p̄cipiat cũ corruptiõe. portet cũ guamie. pariat cũ dolo re. Et his tribus miserijs addic? est ser? m̄liebris p peccatũ p̄me p̄ens. Dicat ḡbea re virgini viri & semine. Benedicta tu in mulieribus. Dicant christo. Br̄is venter qui te portauit.

**Beda**

Itẽ. Br̄is v̄ter. Quia a sp̄sancto p̄secrat? Un. Sc̄ificauit tabernaculũ suũ al tissimus. Itẽ. q? filio dei replet? Lu. i. Ecce p̄cipies in vtero r̄c. Itẽ. q? lac virgi nis dei filio marie vbera p̄pinauerũt. Un seq̄. Et br̄a vbera q? suxisti. Luc. xi. Et bene v̄ter et vbera in b̄ndictiõe dũgunt. q? sicut dicit beda fm̄ phisicos. ex co dem fonte. p̄cedit semen ad gignẽdos pueros. & lac ad nutriẽdos.

**Berũ**

Itẽ. Br̄is venter & br̄a vbera. q? et eoz representatõe christo in p̄ciũ ipetrat nob be ara hec mater absolutiõe a culpa. et b̄ndictiõe in gr̄a. et gl̄ificatiõe in patria. Unde br̄is bern. Mater oñdit filio ventrẽ et vbera r̄c.

Item beatificand? est vter? virginal. q? omne datũ optimũ. & oẽ donũ pfectũ nobis inde p̄fluit. Inde enĩ exiuit fons vite. q? christus ē. tendẽs ad redẽptiõe mortuo r̄ũ. ad repatiõe p̄ditiõũ. ad saluatõe viuoꝝ. ad erectiõe lapsoꝝ. ad ereptõe i car ceratoriũ. ad destructiõe inimicoꝝ. ad restauratiõe angeloz. et h̄mõĩ.

Panis nostre resectiõis. Unde Cantic. xij. Venter tu? sicut aceruus tritici r̄c. Ipe est enim archa cõtinens verũ manna.

Calix n̄re inebriatiõis. Un. Inebriabunt ab vbertate dom? tue. q? est ille vter? in quo habitasti nouẽ m̄sibz. Venter tu? sicut crater r̄c. Canticoꝝ. xij.

Aq? nostre ablutiõis. De qua dñs ezech. xxxvi. Effundã sup vos aquã m̄udam r̄c. Quia vterus ei? est fons patens domui dauid Zacha. xij.

**Et vtero  
v̄ginali**

Medicamentũ nostre curatiõis. Unde eccl. xxxviii. Altissim? creauit d̄ terra. vir ginalis vterũ. medicinã. i. christum.

Victualia siue viaticũ n̄re pegrinatiõis. Nam vterus eius fuit nauis cõtinens pa nem viũũ q? de celo descẽdit. & esca vniuersoꝝ in eo. Daniel. iij.

Preciũ nostre redẽptiõis. Quia ipe fuit saccul? illi? pecunie qua sum? redẽpti. de q? dicitur parabo. xij.

Premiũ n̄re remũeratiõis. Quere d̄ oibz istis sup. lib. pmo. ca. iij. gr̄a pl̄ca. i. fi. capli. Itẽ. Vter? virginal? padisus est voluptat̄. a q? manãt nob q̄ttuor flumina. Timor. Ignitio. Pulcra dilectio. Et sancta spes. Un dicit virgo. Ego m̄ pulcre dilectiõ nis. et timoris. et agnitõis. et sc̄tẽ spei r̄c. Propter hec oia appellat hieronim? vte rum virginis agrũ plenũ.

**Diero.**

Sequit. Et beata vbera q? suxisti. Et hoc relinq̄ q? tñ vbera virgis & nō alicui? alteri? m̄lieris fuit christ? Os figuratũ est in moyse. q? nulli? alteri? m̄lieris q̄s matris p̄pe voluit sugere vbera. Exod. ij. sicut dicũt. Ad h̄ etiã valet illd̄ Can. v. vbi christ? dicit. Bibi vinũ meũ cũ lacte meo. v̄ginali. qd̄ totũ fuit meũ. & de q? null? ali? bibit. Itẽ cũ dicat beate virgini canti. i. oleum effusum nomẽ tuũ. non tamen dicit q? eius vbera sint effusa.

Inuestigationẽ debem? marie Capitulũ vi.

Debem? etiã br̄e v̄gini piã q̄ndã p̄boꝝ suoz exẽploꝝ et opẽz inuestigatõe. Ad qd̄ inuitat nos p̄bo & exẽplo br̄issim? lucas euãgelista. q? tã diligẽter p̄ seq̄t tps & locũ dñice p̄ceptiõis. nũciũ et noie manifestã. & mittẽtẽ. & gen? & nomẽ illi? ad quã missus ē nũci? describẽs. & nihil p̄it? p̄termittẽs. In q? inuitat nos ad

X

## Marie seruiamus ore ⁊ labiis

diligētē inq̄sitōem mysterioꝝ incarnatōis ⁊ passiōis dñice. **Uñ** ero. xij. dñi d' agno  
pascalil. Caput cū pedibz ei⁹ ⁊ iſtēſinīs vorabiz. l. i. incarnatōis ⁊ passiōis mysteriū  
diligētē inq̄retis. **Sz** opz q̄ discretissime fiat hñōi scrutiniū. **Nā** circa mariā q̄  
mīstra fuit incarnatōis dñice defecit mlti scrutātes indiscretō scrutiniō. **Qui** cū  
tenebroſi eſſent p̄ p̄ſumptōēz et iſidelitatē. i. matrē lumis cū ſuis tenebris impege  
rūt. **Et** iō p̄ mariā obſtrictū eſt os loq̄ntiū iniq̄. **Ami⁹** etenī p̄ſcrutator maieltat⁹  
ei⁹ opprimeſ a glia. **Parab. xxxv.** **Jō** dñi eccl̄. xliij. **Exaltātes** illā replemī frute. ne  
laboreris. nō ei⁹ p̄phēderis. **Jō** etiā dñi puer. xxxv. **Del** iueniſti. comede qd̄ ſufficit.  
**Qui** nimis enūgit elicit ſanguinē. **Parab. xxx.** **Jō** etiā de hac inueſtigatōe dñi eccl̄.  
xiiij. **Uade** poſt illā q̄ſi inueſtigatoꝝ. ⁊ i vijs illi⁹ p̄ſiſtes. l. i. totalē ſiſtes. **Tal** enī in  
ueſtigatio q̄ſi qdā paſſ⁹ eſt aīe. **Uñ** ipa dic. **Qui** edūt me adhuc eſuriēt. **Quaſi** in  
ore cordis habz hec. q̄ firmi⁹ ea credit. **Quaſi** maſticat. q̄ pie inueſtigat. **Quaſi** trañ  
cit in corpis nutrimentū. q̄ bñ opando imitat. et q̄ recte affici⁹ erga ipaz. **Jō** etiam  
dicit aug⁹ de corpe chriſti. **Ut** qd̄ paras dēte ⁊ vētrē. crede ⁊ māducaſti. **Et** hec ē  
fides q̄ p̄ dilectōēz opat. **Jō** ip̄e aug⁹ nō ſatiabat dulcedie mirabili p̄ſiderare alti  
tudinē p̄ſilij diuini ſup redēptōē generis hñani. **Itē** de hac inueſtigatōe p̄t illd̄ in  
telligi. **Bñ** q̄ ſcrutāt teſtimonia ei⁹. **Quia** ſup faciē ſcribe iſponet honorē ſuū. **Ec**  
cl̄iaſtici. x. **Itē.** **Dirabilia** teſtimonia tua o dñā. iō ſcrutata ē ea aīa mea. **Itē.** **Decla**  
ratio ſmonū tuoz illuminat. ⁊ iſſelectū dat p̄uul. i. hñilibz. **Sermonū** linq̄m q̄s  
tu dixiſti. vñ q̄ dicti ſunt d te. **Itē** eccl̄. vi. **Inueſtiga** illā. ⁊ manifeſtabit tibi. **Que**  
re parum retro.

Aug⁹

**Elucidationē** debemus marie **Capitulū vij.**  
**Elucidatōēz.** **Uñ** p̄mittit eccl̄. xxiij. **Qui** elucidāt me. l. i. vitā meā p̄bo. **er**  
**emplo.** p̄dicatōē ⁊ hñōi. **Uell** **Qui** elucidāt me. l. i. q̄ imitat vt alios doceāt  
imitari. qz efficaci⁹ docet vita q̄ſ lra. **Uitā** eternā habebūt. l. i. fuo. **Maria** ei⁹ ſup  
faciē ſui ſcribe iſponet honorē ſuū. ſic dñi eccl̄. x. **Elucidātes** iſti p̄pe illi ſūt. qz con  
uerſatio iā in cel⁹ ē. ad **Phil. iij.** **Et** iō nō indiget ſuſtētatōē p̄ſenti. **Et** iō p̄mittit eis  
p̄miū vite vt mag⁹ accēdāt. **De** hac triplici p̄miſſiōe marie quā facit tribz generibz  
hoim. ſ. auditoꝝ. oparijs. ⁊ elucidatoꝝ ſuis habuiſti ſup titulo. q̄ marie debe  
m⁹ obediētā. **Alit.** **Uitā** etnā. l. i. vitā p̄teplatinā q̄ p̄perua ē. **Uñ** **Uitā** etnā. l. i.  
durā. **Lapides** enī etnī. qz duri. **Et** q̄ brāz p̄gine digne vult elucidare. vitā durā  
debz ad ei⁹ exēplū ducere. nō delicatā aut diſſolutā. **Itē** ſapie. vi. **Ponā** in lu  
ce. l. i. i. euidentē ſciām ei⁹. l. i. chriſti. ſapie. vñ marie. i. p̄ poſſe meo faciā ipos cogſci  
⁊ diligi. **Lz** nō p̄teribo vitatē. l. i. mo manifeſte. diſcrete. ⁊ itegre dilucidabo eā. **Neqz**  
cū inuidia tabeſcēt. l. i. tabeſcere faciēt. **Liter** habēbo. **Quaſi** diceret. **Sine** inuidia  
p̄miſcabo bonū qd̄ ſauero de his tribz. nec alijs inuidebo ſapiāz nec p̄phētiā. ſicut  
nec fecit moyses. **Hūeri. xi.** **Om̄** tal⁹ hō. l. i. inuid⁹. **Nō** erit p̄iceps ſapie. l. i. illi⁹ gfe  
q̄ dat a ſapiā. ⁊ acq̄ri⁹ p eā. ⁊ ſilz p mariā. **Itē** ſap. viij. **Generoſitatē** illi⁹. l. i. ſapie  
⁊ marie glificat. l. i. q̄ntū p̄t magnificat et exaltat vir iuſt⁹. **Lz** p̄tubniū habēs dei. i.  
aīaz bonā. i. q̄ de⁹ habitat vt i tēplo ſuo. **Glificat** linq̄m p̄dicatōē. laude ⁊ bōa opa  
tōē. **Sz** ⁊ oim dñs. l. i. p̄ſl dilexit eā. l. i. ſapiām. mariā. ⁊ talem animā.

**Predicationē** debem⁹ marie **Capitulū viij.**  
**Predicatōēz.** **Qd̄** ſere idē ē. **Prio** enī ⁊ p̄ncipali⁹ p̄dicandū ē d deo. poſtea d  
maria. **Uñ** yſa. xxiij. dñi de p̄dicatoꝝ. q̄ ſunt equi dñici poztātes ipm p̄ mū  
dū. **Cū** glificat⁹ fuerit dñs. l. i. p̄ doctrinā eoz. **hñniēt** d mari. l. i. alacriter p̄dica  
būt de maria. **Propt̄** ſ etiā de forti mliere. q̄ ē maria dñi puerb. i. ſi. **Surrexerūt**  
filij ei⁹ ⁊ bñſſim i p̄dicauerūt tē. **Filij** marie. oēs fideles eccl̄ie catholice. **Nota**  
ordinē p̄boꝝ. **Qui** ei⁹ digne vult p̄dicare mariā. aut ei⁹ fuire. p̄us dñi ſurgere a pec  
cato p̄ penitētiā. qz nō ē ſpecioſa laus i ore pctōis. **Eccl̄. xv.** **Jō** p̄ dñi **Surrexerūt.**  
nec dignus eſt q̄ in mortali pctō ē vocari fili⁹ tāte m̄ris. **Itē.** **Filij** ei⁹. l. i. imitato  
res. marie in tribz. caſtitate. largitate. hñilitate. **Fili⁹** enī eius es. cuius opa facis.  
**Petr⁹** rauēnates. **Qui** genitoris nō facit opa. negat gen⁹. ſm qd̄ dñs dicit iudeis. **B**  
**Joh. viij.** **Si** filij abrahe eſſis. opa abrahe facite. **Filij** gmarie. imitatores eius. in  
**fo. xli.**

Petr⁹ ra  
uēnates

## Liber .ii. Particula .v.

benignitate. mansuetudine. misericordia. et hmoi. qd est currere i odore vnguetoru eius. **H**eres aut h<sup>o</sup> erit i futuro. qd filius ei<sup>9</sup> sic fuerit in p<sup>re</sup>sent. Quia si filij et here des. ad Ro. viij. De hmoi aut p<sup>re</sup>genie p<sup>re</sup>mittit fili<sup>9</sup> matri sue ysa. xliij. **E**ffundat spi ritu meū sup semē tuū. et bndictōem meā sup stirpē tuā rē. Ideo etiā tā de mīe q<sup>9</sup> de filio p<sup>re</sup> istud intelligi. **A**nnūciare inter gētes glīam ei<sup>9</sup>. in oīb<sup>9</sup> pplis mirabilia ei<sup>9</sup>. i. p<sup>ro</sup>gatiuas et p<sup>re</sup>tutes. **I**te de ipa dici p<sup>re</sup> sicut de filio ysa. xij. **C**ārate ei q<sup>9</sup> ma gnifice fecit. annūciare h<sup>o</sup> in vniuersa terra. **I**te. **S**i nō p<sup>ro</sup>posuero tui hierim. i. o tu maria adhereat lingua mea faucibus meis. i. m<sup>u</sup>t<sup>9</sup> fia a laude dei. Sap. vij. **S**i ne fictōe didici. lq ad ei<sup>9</sup> p<sup>re</sup>inēt glīaz et honorel et sine inuidia lq h<sup>o</sup>ria ē largitati ei<sup>9</sup> Lōmūco. et honestate illi<sup>9</sup> nō abscondo lq describit Jaco. iij. **O**. p<sup>re</sup>mū pudica ē. dein de pacifica rē. **D**ec ē honestas sapie q<sup>9</sup> attribuit marie. **S**ine fictōe discere. ē nō ob aliū q<sup>9</sup> p<sup>re</sup>pter amorē sapiētie v<sup>l</sup> marie q<sup>9</sup> ad eas p<sup>re</sup>incent q<sup>9</sup>ere et inuestigare. **S**ine i uidia cōmūicare. est ch<sup>ri</sup>sti sapie et marie glīam et p<sup>re</sup>mi vtilitātē in hmoi q<sup>9</sup>ere. et in doctrina sua nudā veritatē pura intēdē et p<sup>re</sup>gruo fmoē p<sup>re</sup>ferre. **I**te de hac p<sup>re</sup> dicatōe dicit **C**anti. vi. **V**iderūt eā filie syon. i. p<sup>re</sup>tutes angelice et aīe scē. **V**iderūt eam. i. ei<sup>9</sup> dignitatē singulārē intellexerūt. **L**z p<sup>re</sup>dicauerūt. i. p<sup>re</sup>dicādo exaltaue rūt in mūdoleam brīssimā. hām in corpe et aīa fm q<sup>9</sup>sdā. **L**z regine. i. p<sup>re</sup>tutes celoz **L**laudauerūt eā. dīcētes admiratiue. **Q**ue ē ista rē. **R**ecte maria d<sup>o</sup>r brīssima. **B**ea ta p<sup>re</sup>pter carentiā oīs mali. **B**eatior p<sup>re</sup>pter abūdantiā oīs boni. **S**ed brīssima. q<sup>9</sup> cū omni securitate possidet omne bonū.

**M**agnificatōem debemus marie **Capitulū ix.**

**M**agnificatōem. **Q**d fit qn corde ore ope p<sup>re</sup> posse n<sup>ro</sup> ipaz extollim<sup>9</sup>. et ad ei<sup>9</sup> seruitiū. laudes. et dilectōem q<sup>9</sup>scūq<sup>9</sup> possum<sup>9</sup> inuitam<sup>9</sup>. **Q**uasi dicat eis p<sup>re</sup>bo et exēplo amatoz marie. **M**agnificare dñam meū. et exaltem<sup>9</sup> nomē ei<sup>9</sup> i idipm. i. p<sup>re</sup>corditer. **A**ug<sup>9</sup>. **Q**uasi magnitudinē marie meū p<sup>re</sup>dicare. et noīs ei<sup>9</sup> p<sup>re</sup>conia ma gna voce attollire. **A**d h<sup>o</sup> enī suo exēplo inuitat nos brā elizabeth **A**u. i. q<sup>9</sup> saluata a brā maria exclamauit voce magna. **B**ndicta tu iter mlieres rē. **V**oce magna. **N**ō tam clamosa q<sup>9</sup> deuora. sicut dicit beda. **I**te exēplo isti<sup>9</sup> sancte mlier q<sup>9</sup> **L**extol lēs. i. ex corde tollēs. **V**ocē de turba. **L**uē. xi. **L**oxit iesu. **B**ris v<sup>l</sup>ter q<sup>9</sup> te portauit rē. **S**up titulo. v. de bndicēda maria. **V**ocē enī n<sup>ra</sup>m extollere. est magna deuo tōe. magno desiderio. et magno annisu mariā magnificare. **S**icut enī a filio suo. cui<sup>9</sup> omnis actio n<sup>ra</sup> est lectio. magnificata ē vehemēter. sic ab oīi ch<sup>ri</sup>stīāo ma gnificāda est vehemēter. **E**t sicut de filio dicim<sup>9</sup>. **M**agnificabo eū i laude. sic et di camus de mīe. **E**kebertus abbas ad mariā. **M**agnificet te oīs aīa o mī<sup>9</sup> dulce dinis. et b<sup>re</sup>itudinē cordis tui. vnde sal<sup>9</sup> nostra p<sup>re</sup>lurit. collaudet oīs lingua pioz i secula seculoz. **I**dcirco aut a nobis magnificāda est glīosa p<sup>re</sup>go. q<sup>9</sup> p<sup>re</sup>eam de tene bris ad lucē. **D**e inuio ad viā. **D**e morte ad vitā. **D**e corruptōe ad integritatē. **D**e luctu ad risum. **D**e merore ad gaudiū. **D**e terra ad celū. **D**e carcere ad regnū. **D**e seruitute ad libertatem. **D**e pena ad glīam. **D**e ore senissimi draconis. ad sinum reducimur pijsimi patris.

Aug<sup>9</sup>

Beda

Ekebr<sup>9</sup>  
abbas

**C**antationē debemus marie **Capitulū x.**

**C**antatōem. **I**uxta illō ps. **C**ārate ei et psallite ei. narrate oīa mirabilia ei<sup>9</sup>. **A** scz. q<sup>9</sup> de ancilla facta ē regina. mater de filia. recreatrix de creatura. de p<sup>re</sup>gine genitrix manēs virgo. **I**te vt ei dicere possim<sup>9</sup> illō ps. **I**n te cātatio mea semp rē. **I**te. **B**ene psallite ei in vociferatōne. **I**te. **P**salle psalle nīsu roto cor. or. ro. voro. aue plena grā. **I**te ysa. xij. **C**ārate ei q<sup>9</sup> magnifice fecit. scz cū p<sup>re</sup>ma virginitatem vouit. cū et hūilitate et credulitate cordis respōdit angelo. **E**cce ancilla dñi fiat mī hi fm verbū tuū. **I**te nota q<sup>9</sup> q<sup>9</sup> digne cātare et psallere vult d<sup>o</sup> ch<sup>ri</sup>sto et maria. p<sup>re</sup> **B** debet parare cor suū et aīam suam. **I**uxta illud. **P**aratū cor meū deus. paratū cor meū. **B**is dicit paratū. scz p<sup>re</sup> subtractōem et additōem videlicz. sicut pomū para tur subtrahēdo corticē hypocrisis vel p<sup>re</sup>auī exēpli. et putredinē interiorē luxurie. et vacuitatē supbie. et hmoi. **I**tem. **P**aratū. i. virtutib<sup>9</sup> ornatū. **S**icut rēplum oz

## Marie seruiamus ore ⁊ labiis

natur palleis. ⁊ cortinis rubeis. viridib. iacintinis. ⁊ hmoi. Et corde meo sic poto  
 L Cantabo ⁊ psalmū dicā. Et nota q̄ vbi est tñ paratura exterior sine interiori.  
 vt in hypocritis. q̄ mūdant qd̄ deforis est calicis ⁊ papsidis. ibi nihil est nisi ve.  
 Matth. xxiij. Et nota q̄ p hoc qd̄ iust? dicit christo vl' marie. In te cāratio  
 mea semp. Videt q̄ iusti debēt esse ioculatores christi marie ⁊ sanctor. Solent  
 enī curiales ioculatores cōponere cātilenas. ⁊ iā cōpositas appropriare illis a q̄b  
 magna donaria iam acceperūt vl' sperāt se accepturos. Nos autē iā multa bñficia  
 a christo accepim⁹ et maria ⁊ speramus mltro maiora pēpe ab eis. Et iō cū omni  
 deuotōe cantare debem⁹ ⁊ ipis ⁊ de ipis. vt vtiq̄ vere dicere valeam⁹. In te.  
 ⁊ de te. ⁊ ad te. ⁊ iura te. hoc est. in ecclia tua cāratio mea semp. Ecclia enī loc⁹  
 debitus est ad cantandū laudes matris ⁊ fili. Un ps. Laus ei⁹ i ecclia sanctor.  
 Esa. xxxvij. perit ezechias. Dñe saluū me fac. Et subdit quomodo potest q̄s sal  
 uus fieri. Psalmos nros cantabim⁹ cūctis dieb. vite nostre in domo dñi. Et h  
 est manifeste q̄ eos qui raro aut nūq̄ dicūt in ecclia horas suas. Qd̄ admirabā  
 q̄ dicebat. Quomodo cātabim⁹ cāticū dñi. vl' dñe. i. marie. in terra aliena. i. ex  
 tra ecclia. Et nota q̄ dicit Lin te cāratio. Inō solū narratio. ptra eos q̄ nūq̄ dicūt  
 suū officiū ad notā. Dea Inō aliena. n̄ vicaria. Unde. Voce mea ad dñm clama  
 ui. et exaudiuit me. Dea. i. p. ppria. Item. In te. Inō in mūdo. vel vicis. Hoc ē  
 cantātes quecūq̄ vana vel turpia. Itē. In te. Inō in me. q̄ in me nō inuenio vn⁹  
 cantādū. sed poti⁹ vnde lugēdū. Gregori⁹. Iustū est vt in se dolorē inueniat. q̄ re  
 lictō vero gaudio gaudiū in se q̄rebat. Semp. i. horis debitis. Semp. i. q̄ hic  
 incipit cāratio iusti. q̄ nūq̄ terminabit. Un. Difcordias dñi in eternū cātabo.  
 Itē. Beati q̄ habitāt in domo tua dñe. in seclā seclor. laudabūt te. Uel semp.  
 id ē in pspis ⁊ aduersis. Un. Semp laus ei⁹ in ore meo. Esa. lxij. Tota die et no  
 cte non tacebūt. lau. nomē domini vl' dñe. i. marie. Itē. In te cāratio mea semp.  
 contra quosdā clericos et albos monachos et canonicos. qui parcūt vocib. suis.  
 Contra quos Job. xij. Non parca ori meo ⁊c. Et mentiunt per medios dentes  
 suos quādo orant. Repleat os meum laude. vt cantē gloriā tuam. Quia non di  
 latant ora sua vt impleant. cū domin⁹ dicat. Dilata os tuū. et implebo illud. Et  
 ora taliū claudīt diabolus. Contra quod orat hester. xij. Ne claudas ora. i. ne  
 pmittas claudi p negligentia aut vanam gloriā. canentū te domine. Quid autē  
 maxime debeamus cantare. notat vbi dicit. Ut cantē gloriā tuam et magnitu  
 dinē tuam. Gloriā dei cantam⁹ dicentes. Gloria patri et filio ⁊c. Magnitudi  
 nem dicētes cū maria. Magnificat anima mea dominū. Uel magnitudo dei. est  
 potentia qua mundū creauit et disposuit. Unde dicit ei. Tu es deus qui facis m.  
 Gloriā eius pprie est recreatio mūdi. De qua gloriā dicit ysa. xlij. Gloriā meam  
 alteri non dabo. Item. Nota q̄ qui cantat quādoq̄ vocem deprimūt. et quādoq̄  
 eleuat. Cantare igit de maria. est quādoq̄ vocem desiderij quod solū clamat ad  
 deum ad ipam eleuare. et quādoq̄ seipm per sue fragilitatis cognitōnem humili  
 ando deprimere.

Item cum beata virgo signetur per mariā illam prophetissam sororem moysi. que  
 sumpto tympano iubilauit pro submersione pharaonis et egiptiorū. Exodi. xv.  
 et cum ipsa psallat mēte et spiritu. et deo iubilet p submersione spiritualis phara  
 onis et liberatōne populi fidelis. iubilū illius sequunt angeli et sancti. ipm audi  
 re desiderātes. Unde dicit ei sponsus Canticoz. viij. Que habitas i ortis. ami  
 ci. id est angeli lausculant te. Iecce desiderij angeloz. fac me audire vocē tuā. I  
 ecce q̄ ipse sponsus audire desiderat cāticū istū. Unde et dicit ei cātic. ij. For  
 net vox tua in auribus meis. vox ei tua dulcis. Uel sic. Amici. i. oēs fideles lau  
 sculant te. ad imitātōem. ipse sponsus ad remuneratōem. Sed nos miseri quor  
 modo cantabimus cāticū domine in terra aliena. id est si adhuc pegrinamur  
 in regiōe dissimilitudis. Nō est enī speciosa laus in ore peccatoris. Eccl. xv. Et

Sp. xlij.

f 4

## Liber .II. Particula .V.

nota qd matri et filio caradū est et pfallēdū. et orādī sunt spū et mēte. sic dīc ap'ls de seipso. i. ad **Chor.** xiiij. Orabo spū. orabo et mēte. psallā spiritu. psallā et mēte. Sic enī vtriqz debem⁹ horas vocales. sic et horas reales et spūales. **Horē** vocales seprē sūt. **Un.** Sepries ī die laudē dīxi tibi. **Horē** reales qz decānt opib⁹. nō s'bis. facta ad ei⁹ honorē seprē opa mīfīcordie. **Horē** spūales seprē. vt ei exhibeas de te ipso fidē spem et caritatē. que sunt tres frutes theologicē. et qrtuor cardinales. que sūt. iusticia. prudētia. fortitudo. et t'pantia. **Vel** horē spūales. caritas. gaudiū. par. patientia. et cetera qz enumerāt ad **Bal.** v. vt p posse tuo mariā in his oib⁹ imitērs. qd est currere ī odore vnguētoz ipius. et horas h'mōi eidem decātare.

**Gratiaz actōem debem⁹ marie** **Capitulū xi.**

**Aug⁹**

**G**ratiaz actōem. **Ut** videlicet in omni orōe et obsecratōe cū grāz actōe de be-  
neficijs iā pceptis petitiōes n're innotescāt apd eā. **Ad phil.** iij. Omimodas  
etenī gratias debem⁹ reddere brē virgini. qz in ea et p eā factus ē deus hō. vñ homī  
accreuit p'rogatiua maxima honoris et dignitat⁹. amoris et b'itudinis. **Propter** q  
filii⁹ dei minorat⁹ paulomin⁹ ab angel. lquo ad cōditōem nature. q nō sunt car-  
nei nec possunt mori. s'z verbū caro factū ē. et immortal' mortal'. **Ideo** dicit iob. vij.  
**Quid** est hō qz magnificas eū et. **Uisuri** enī sum⁹ nō solū oclō intellectuali diuī-  
nitatē. s'z et corpali (qd nō angel⁹) glificā humanitatē. cū modo videam⁹ p speculū ī  
enigmatē. i. **Chor.** xij. **Aug⁹.** **Propter** s' deus factus est hō. vt totū hoīez redime-  
ret et glificaret. **Propter** s' igit nūqz debem⁹ a grāz actōe cessare. qz christ⁹ et ma-  
ria nūqz cessant nob bñfacere. vt ad locū vñd exeūt flumīa reuertant⁹ vt itez fluāt  
**Eccles.** i. **Debem⁹** etiā deo trinitati incessant⁹ grās agere de tā dignissima lar-  
gitate qua nob puidit mariā. q vt breuiter dicā oib⁹ omnia facta ē. vt qntū in se est  
lucifaciat vniuersos. cū nō sit q se abscondat a calore caritat⁹ ei⁹. dicentes iugiter  
corde ore et ope illd. ij. **Chor.** it. **Grās** deo sup inenarrabili dono ei⁹. **Itē.** ij. **Da**  
**chabeoz.** x. **In** hymnis et p'ssionib⁹ bñdicebāt deū. q magna fecit ī isrl. i. ī maria.  
sicut ipa testat⁹ dīces. fecit mibi magna q potēs ē. **Vel** q p mariā magna fecit ī isrl.  
i. in pplo christiano. **Itē ps.** **Bñdictus** de⁹. qm mirificauit mīfīcordiā suā mibi  
in ciuitate munita. i. in maria. quā spūsc'tus munuit omni grā et t'pore. ipa enī vi-  
det dicere oib⁹ christianijs cū aplo illd ad phil. i. **Testi** mibi est de⁹ quō vos omīs  
cupiā in vīscerib⁹ christi filij mei. et s' oro vt caritas v'ra mag⁹ ac mag⁹ abūdet et.  
**Et** nota q tot et tā immēsa bñficia iā suscepim⁹ et iugiter suscipim⁹ p mariā q  
**Aug⁹** bñs aug⁹ oēs sanctos in digna grāz actōne apd ipam deficere pbat dicens. **O**  
brā maria q's tibi digne valeat iura grāz et laudū p'conia impēdere et. **Itē.** Quas  
tibi laudes et. **Ideo** de sanct⁹ aīalib⁹ dicit **Apo.** iij. **Requē** nō habebāt. i. nō  
cessabāt. **Die** ac nocte. i. omni tpe vite sue. vel in aduersis et p'spis. **Itē** ppter hāc  
insufficiētiā nostrā dicendū est ei sicut dicim⁹ filio. **Quid** faciā tibi o custos ho-  
minū. i. o tu brā ego q custodis fideles et rōne vrētes. **Quid** faciā tibi hoc ē. qd  
retribuā tibi p omnib⁹ bñficijs tuis. **Bonoz** ei meozū nō eges. **Uell.** **Quid** faciā  
tibi q'si diceret. **Nihil** boni ex me possum facere. **Uell.** **Quid** faciā q'si dī. si qd fa-  
cio qd videat bonū. nihil ē corā te. vel nihil est respectu bonoz q iugiter fac⁹ mi-  
hi. **Et** ex tali p'sideratiōe generat⁹ humilitas et dilectio eius in nobis. **Et** hec duo  
maxime requirit ipa a nobis.

**Sollēnizationē debem⁹ marie.**

**Capitulū xij.**

**S**ollēnizatōem. **Sollēnizanda** est enī in omni tpe ab omni fideli. et maxime ī  
sabbatis et vigilis. et specialib⁹ festis suis. qm p ipam redijt hō ad sollēne fe-  
stū gaudiū eterni. **Ipā** est enī luna de q dicit⁹ **eccl.** xij. **Luna** signū diei festi. **Di-**  
**es** festus. dies cēnitat⁹. **In** ipā enī fuit initū diei festi. qz oīa t'palia p'p'sit. sup'nis  
inbīās. **De** ipā etiā ore⁹ ē christ⁹. q festū nostz ē. i. p'senti tribuēs pacē pectorz. gau-  
diū p'scie. serenitatē cogitatōnū. grām sabbatizādi ab ope fūili. i. a p'cō. et q suis fi-  
delib⁹ erit in futuro sollēnitas sempiterna. **Quere** libro. vij. ti. iij. q ipsa ē luna. **Id**  
circo marie p'stituere debem⁹ diē sollēnē ī p'dens. sicut docet ps. **Constituere** i. s.  
corde ore et ope statuite. **Vel** p s' q dicit cōstituere. notatur firmitas et stabilitas

## Marie seruiamus ore et labiis

animi in bono ad fruendū ei dicētes. **N**ec est dies quā fecit dñs. et voluit custodiri ad honorē mñs suē. dñe. scz sanctificatōis sue. Ldñe. Inatiuitatē. Ldñe. Inceptōis. Ldñe. In partu suū. Ldñe. In purificatōis. Ldñe. In assumptōis. et quālibet. dñe. In sabbatū. solēne. In solēizando. recitādo. pñcādo. vtutes et mirabilia ei⁹. vt scz reliq̃ cogitatōnū nrāz. dñe. festū agāt ei in serenitate pñcie. et sñlū cōdensis. Joīm articlōz. fidei de his que pñtēt ad glām part⁹ sui. ad vtutes et opa sua. **N**os dico. q̃ accedere cupit. Lvsq̃ ad cornū altaris. Iad lñam. ad sumēdū sacramētū filiū sui. vñ ad celebrādū de ea. **U**el aliter. **M**aria dicit altare placatōis dñi. q̃ placat erga pctōres. cū sup s altare offere rūt dona et sacrificia sua. **D**e quo altari ip̃e dicit ysa. lx. **O**fferent sup placabili altari meo etc.

**H**añ. i. l. **C**elebra iuda festiuitates tuas. et redde vota tua. **J**udas interpretat pñtens vel glificans. hic est popul⁹ fidel. q̃ iubet celebrare festiuitates christi marie et sanctorū. que sue sunt. **U**nde dicit lñas. i. i. institute ad pmodū suū si aduertat. **Q**ue scz festiuitates celebrāde sunt multiplices de causa.

**P**rima. vt reddam⁹ eis vicem p vice. **S**ancti enī et angeli. imo ip̃e christ⁹ et brā s go faciūt festū de nob. **L**u. xv. **G**audiū est angel⁹ dei sup vno pctōre penitētiā agere etc. **E**t hec sūt fercula paradisi. **C**hrist⁹ etiā sic ibidē dñ. q̃ desigñt p mliere dracnā q̃rentē pditā. q̃ innēta puocat amicas et vicinas. i. vtutes angelicas vt ei pñtūlet de dracna pdita et innēta. **S**ilz et de oue. **P**er hāc etiā mliere pñt desigñri maria.

**S**ecūda. **Q**uia accincti sum⁹ ad pugñā. vt habeam⁹ eos aduocatos et intercessores. qz nō debz gliari accinct⁹ eq̃ vt discinct⁹. iij. **R**egū. xx. **J**ō dñ in ps. **L**euani oculos meos ad mōtes. i. ad sc̃tōs. vñ veniet auxiliū mibi. Iqz d̃ celo ē fortitudo. i. **M**achab. iij. **I**tē vt dicam⁹ vtriqz. i. matri et filio illō. ij. **p**alip. xx. **C**ū ignoremus qd agere debeam⁹. s̃ solū habem⁹ residui vt oculos nrōs dirigamus ad te.

**T**ercia. vt animumur ad faciēdū sic et ip̃i fecerūt. quoz nec fortitudo lapidea. iob. vi. nec caro fuit enea. s̃ in carne et in secū fragili collata est eis glia martiriū. **N**ec ab breuiata est man⁹ dñi vt saluare neqat. nec agguata aur⁹ ei⁹ vt nō exaudiat. ysa. lix. **S**ed iniquitates nr̃e diuiserūt inter nos et deū nostrz. et peccata nostra absconderūt faciem eius a nobis. id ē pñciationē eius.

**Q**uarta. vt recitat⁹ et pñsideratis corz vtutibz q̃ recitant in festis suis. sordes nr̃as et impsectū nostrū erubescam⁹. quoz omnes iusticie in cōspectu dñi sicut pñn⁹ menstruare. ysa. lxiiij. **I**deo pñcipit ezech. xliij. **F**ili hoīs ostēde domui isrl̃ tēplū. et confundant ab iniquitatibz suis.

**Q**uinta. **Q**uia cū sp̃ pati sint ozare p nob. sic de hieremia dñ. ij. machab. xv. maxime aut in festis suis p ip̃oz obseruatoribz ip̃os eniti⁹ credimus intercedere.

**P**orādū aut q̃ vigilie pñcipuaz solēnitatū christi marie et sanctorū ieiunāde sunt in parca et tenui diera. vel etiā in pane et aqua. maxime virginis gliose. **U**nde beat⁹ bern. **S**anctorz festa sanxit patrū autoritas votiuus pueniēda ieiunijs. vñlīe plane si fuerit q̃ aduertat. **A**lra enī q̃tidie peccata p̃trahim⁹. et in multis offendimus omnes. **N**ec tutū est celebrādas suscipe festiuitates sacras. maximeqz eas q̃ maxime sunt. nisi pri⁹ abstinentia purificati pmissa. quo et digniores et capaciores inueniamur spiritualiū gaudiorū.

**I**tē. **O**rdiate solēnizare ē vt pcedat vigilia in aridis. et sequat⁹ festū in pinguibz. **D**o enim viri iusti faciūt vigiliā solēnitatis eterne. que erit in paradiso. q̃ si forte gventur aliq̃tēs plixitate vñ ariditate vigilie. recolāt eternitatē et delicias festi. **B**eat⁹ bern. **N**ō causaberis vigiliā lōgiore. si diurnitatē festiuitat⁹ attēdas. **D**ali vero faciūt ecōuerso. mō habētes festū transitorū in pinguibz. sed in aridissimis facturi vigiliā in eternū. **P**i sunt agareni qd interpretatur solēnitas vigilie vñ vigili arū. qui scz de vigilia faciūt solēnitatē contra dominicū institutū. et ideo tpe solēnitatis eterne facturi sunt vigiliā in eternū. **D**e q̃bus in ps. **P**orabūt omnes bestie agri. **A**ger mūd⁹. bestie brutales et aiales hoīs nihil q̃retes nisi ea q̃ d̃ vñtre et sub vñtre. **P**orabūt. Iad calicē babilōis iebantē. biere. li. **D**ō claz et dlectabile. s̃ feces i sepiēnū. **U**n ysa. xliij. **A**mara erit portio bibētibz illā. **D**iere. ix. **L**ibabo pplm.

**F**o. cliij.

## Liber .II. Particula .V.

istū absinthio. et potū dabo eis aquā fellis. Sed onagri .i. viri iusti expectabūt ī sin sua .i. sua valida siciente. Valida interpretat̃ situla. Dec ē misera caro q̃ sp̃ sūt voluprantes. Expectabūt inq̃m. donec habeat aquā clarā. i. donec plenarie potēt aq̃ sapie salutarē. Propterea enī onagri est. licet vehemēter sitiat. nolle potare aquā turbidā ṽl lutulētā. s̃ expectare donec habeat clarā. et maxime pluuiā d̃ celo. Et ē aial qd̃ mltū sustinet siti suā. Dic̃ ysid. q̃ on idē ē qd̃ asin⁹. agria idē qd̃ ferus.

**Isidor⁹**

Itē viri sancti modo faciētes vigiliā illius eterne solēnitatis. implēt ea spūaliter q̃ sic s̃ ri solent literaliter in vigilijs.

**In vigilijs festozū**

**Beatus laureti⁹**

Balneat. et in balneo designat̃ contritio. q̃ est p̃mū lauacrū anie. vbi christ⁹ adamat animā. Qd̃ designat̃ est in s̃ q̃ dauid q̃ christū signat̃ vidit. sc̃z oculo misericordie. Lberfabee. .i. aīam penitētē se lauātē ī balneo contritiōis. Et adamat eā. .i. Re. xi. Caput abluīt. .i. mens p̃ p̃fessionē q̃ est scdm̃ lauacrū aīe. De hac duplici ablutiōe. sc̃z p̃ contritiōem et p̃fessionē d̃r̃ Isa. i. Lauamī lauacro contritiōis et p̃fessionis. i. q̃ oīa lauant. sicut dicit̃ br̃s laureti⁹. Et nota q̃ macula d̃r̃ lauari. i. tolli. p̃an⁹ lauari. i. dealbari et mūdari. Mūdī estote. .i. in mūdicia p̃seuerate p̃ lorōem. q̃ aliter nō p̃dest lorio. Et hic p̃munīr̃ recidiuū. Cōfessio enim vera mūdāt animā sicut scopa dormū. Sicut liriū telā. Sicut balneū carnē. Sicut lima ferz. Sicut ablutio pedem vel manū.

Vestis mūdatur. .i. caro. q̃ est vestis aīe. Uñ. Pelle et carnib⁹ vestisti me. Similit̃ p̃ contritiōem. p̃fessionē. Disciplinaz susceptiōem. Abstinētiā. Elemosynaz largitiōem. Et maxime p̃ lacrimarū effusiōem.

Domus p̃ficientie purgat̃ a ceno luxurie. puluere auaricie. araneaz telis. .i. vanitate supbie. qd̃ totū fit. tā spūalia q̃ carnalia vicia faciter p̃fitedo. Dom⁹ etiā nostra spūaliter mūdāt. qm̃ p̃canem⁹ ne rapina paupis in ea inueniat̃. ṽl ne ceno luxurie polluat̃. qm̃ sc̃z facim⁹ nobis amicos de māmōna iniquitatis. qm̃ etiā satagimus vt castra nostra sancta sint. et vt nihil seditat̃ in ipis appareat. ne derelinq̃t nos dñs deus noster. Deutero. xxiij.

**Brego.**

Barba radit̃ et corona. Brego. sup̃ iob. Barbā sibi radit̃. q̃ sibi de p̃p̃ijs virib⁹ f̃ducia subtrahūt. Rasio enī barbe q̃ signat̃ virilitatē. est amputare a se de p̃p̃ijs virib⁹ p̃sumptiōem. Sic ergo barba tollit̃ ante festū. sicut vis venire ad festū eternū. necesse babes tollere p̃sumptiōez de virilitate tua. vt sis vir videns paupiatē tuaz. Treno. iij. Et hūiliatio tua in medio mī. Dichē. vi. Quere titulo de p̃fessionē. vbi p̃fessio dicit̃ nouacla. Ido p̃cepit dñs Eze. v. Fili hoīs sūme tibi gladīū acutū radentē pilos et. Radere coronā ṽl pilos capitis. est p̃fessionē ēicere a se sup̃fluas et noīas cogitatōes mētis. Ideo nūeri. viij. iubent̃ leuare asp̃i aq̃ lustratōnis radere oēs pilos carnis sue. Qd̃ est nouacla p̃fessionis seu discipline carnales cogitatōes refecare a mēte. et mot⁹ sup̃fluos a carne. Itē ī rasiōe corone caput de sup̃ radit̃. ad signandū q̃ anim⁹ n̄ debz esse mundus ad deū. et tp̃alia q̃ q̃si capilli p̃pter necessitates p̃tinuas capiti. i. mēti adherere cogunt̃. nō occupēt partē anime principalē. sed depēdeant tanq̃ a latere. nec exaltent̃ in ea. sed defluāt ab ea sicut capilli se habent in capite. Et infer⁹ sit eoz forma circularis. vt vsus tp̃aliū ad celestia referat̃. Breues etiā sint capilli. vt ī mētib⁹ n̄ris tp̃alia decurtēt p̃ p̃ceptū. n̄ p̃trahāt p̃ d̃sideriū et amorē. Uñ vbi tp̃alia p̃fecti⁹ p̃tēnūt. ibi breuior ē tonsura.

**In vigilijs festozū**

Capilli circūcidunt̃ vt dictū est. Capilli cogitationū sup̃fluitas. Diere. vij. Tonde capillū et p̃ijce. Item Dichē. i. Decaluare et tōdere sup̃ filios deliciaz tuarum. Titulo q̃ penitētia forceps.

Ungues rescindunt̃. per quos signat̃ rapacitas. que tāto dānabilior. quāto solēnitās sublimior.

Domus ornat̃. .i. cōscientia diuersis virtutib⁹ tanq̃ cortinis. Vel ramis et frondibus foliatis. que designant viroz̃ eternoz̃. qui tūc maxime debet inquiri p̃ oratiōem et d̃sideriū. Job de onagro. xxxix. Virētia queq̃ p̃quirīt.

Al seruilī ope cessat̃. .i. a peccato. qd̃ facit hominem suū diaboli. Job. viij. Qui facit

# Marie seruiamus ore et labiis

peccatū seruū est peccatū. **Pe. ij.** **¶** Quid supatus est. ci? et seru? ē. Ideo dicit **Leui. xxiij.** Omne opus seruile nō facietis in eo. **¶** Nec solū in solēnitatibz magnis a serui li ope. i. a peccato cessandū ē. sed etiā ab opibz necessarijs et licitis diebz alijs. **¶** Un in eodem caplo dicit. Omne op? nō facietis in eo. **¶** Aia q opibz qppia fecerit. delebo eā de poplo suo. **¶** Nihil ergo opis facietis in eo.

**¶** Holocaustū multiplex dño offert. **Leui. xxiij.** Omne op? seruile nō facietis in eo. **¶** Holocaustū offeretis dño. **¶** Maxime aut sacrificiū pccatoris et recogitatoris peccato rii suozū in amaritudine anime. debz a fidelibz festiuis diebz dño imolari. **¶** Un **Leui. xxiij.** Sabbatū requetōis ē affligens aīas vras. **¶** Dis aīa q afflicta nō fuerit die b. pibit de popul suis. **¶** Sed qz nō pdest holocaustū nisi igne dñi amoris et peni tudine cordis incensum. dicit in eodē capitulo. Offeretis sacrificiū i igne dño.

**¶** Flora q sicut in veteri lege lraliter offerebat dño sacrificiū de aliq animali. sic in noua spūaliter offerendū est dño sacrificiū cordis pccati et spūs hūiliati. **¶** Unde ps. Sa crificiū deo spūs pccati et humilitatū deus nō despiciet.

**¶** Animal immolādū

**¶** Primo ab alijs aīalibus sepabat. Sic et cor prius sepandū est ab omni aīalitate. Quia aīalis homo nō pccipit ea que sunt spūs dei. i. ad **Thos. ij.**

**¶** Secūdo ligabat. Sic et cor ligandū est duplici funiculo timoris et amoris. ne ampli us euadat post concupiscētias suas. **¶** Vel duplex funicul? amor dei et pudor mūdi. **¶** Vel triplex funicul? q difficile rūpīt. amor mortis. iudiciū et gehēne. **¶** Vel etiā tri plex funicul? phibitōes. pcepta. et cōsilia sapiētie et theologicē scēpturē. **¶** De q dicit eccl. vi. **¶** Vincula eius alligatura salutatis. **¶** Et b est qd dicit de abrahā. **Gen. xxiij.** **¶** Cūqz colligasset ysaac filiū suū et.

**¶** Tercio ad ostiū tabernaculi offerebat. **¶** Ostiū est dei misericordia. **Un. iij. Regū. vi.** **¶** Ostia erāt de lignis oliuay. **¶** Ipluraliter. qbz multiplex dei misericordia figurat.

**¶** Qui etiā peccādo foris erat ab ecclia. pponēdo pccatēz satisfaccere ad eccliaz accedit. **¶** Quarto aīal ligatū i manu sacerdotū tradebat. **¶** Ad fit qū penitēs pccatēz satisfaccere ad arbitriū pccatēz. **¶** Dar. viij. **¶** Ite oīdite vos sacerdotibz. **¶** Ideo christ? imo landus p nobis. vince? oblat? ē summis sacerdotibz. **¶** **Ioh. xxiij.**

**¶** Quinto macerabat. i. p dolore pccatoris et laborem satisfactoris. **Gal. v.** **¶** Qui christi sūt carnē suā crucifixerūt. **¶** Ignites supple. cū vicij. **¶** Lopez. et concupiscētis. **¶** Iosiderioz.

**¶** Sexto excoziabat. **¶** Postqz cū in corde et volūate mortu? est hō pccō. nō restat nisi excoziata et nuda pccatio. **¶** vt integraliter interiora reuelent. **¶** **Un. dñs. Matth. x.**

**¶** Estote prudētes sic serpentes. i. s. vt totā pellē veterē deponat et det p adipsē da noua pellē. **¶** **Iob. ij.** **¶** Pellē peccatū p pellē pccatū. **¶** Uell pellē mortalē p pel le immortalē. **¶** **Col. iij.** **¶** Exuite veterē hoīem cū actibz suis. et induētes nouū et.

**¶** Propter b dicit de iudith. **¶** q interpretat cōfiteus vt cōfessio. **¶** **Leuit. i.** **¶** Exuit se iudith vestimē tis viduitatē et. **¶** **Iob. i.** **¶** Nec vestimēta. **¶** ver? quersatio et ipa peccata. **¶** Sed nota q qnto pellis subtilior. tanto ad excoziādū difficilior. sic et pccā spūalia q subtiliora sunt.

**¶** Et sicut caput aīalis difficilē excoziat qz cetera mēbra. sic clerici lratī et plati. Et velut anguilla q lubrica habz pellē vix teneri pōt ad excoziādū. sic clerici magis lu bria sunt qn excoziat etiā qz laici. **¶** Et sicut qn excoziat aīal vniū magn? ibi est do lor. sic q nō dolet interi? in sua pccatiōe. putari pōt aīal mortuū scz in peccato.

**¶** Septimo mēbra frustatim cōcidebant. **¶** Unde **Leuit. i.** **¶** Detracta pelle hostie ar tus in frusta cōcidebant. **¶** scz p pccatiōē in diuina. et p contritiōē de singulis pec caris. qz cōtritiō debet pcedere pccatiōē et subsequē ipam pccatiōē. **¶** **Un. Scandv**

**¶** Te corda vestra et. **¶** **Iob. i.**

**¶** Octauo mēbra lauabant. **¶** **Un. Leui. i.** **¶** Intestina et pedes lauabūt aq. **¶** Qd fit mari?

**¶** me p lacrimay effusiōē. et elemosinay largitōē. **¶** De pmo dicit. **¶** **Regū. xxiij.**

**¶** Haurite aq. et fundite sup holocaustū. **¶** Sunt enī aq lacrimay hauriēde de pccā do cordis cū simula hūilitatis. et de pccāda misericordia dei cū simula orōis. **¶** De se cundo. **¶** **Lu. vi.** **¶** Date elemosinā. et ecce oīa munda sunt vobis.

**¶** Nonq sup struē lignoz mēbra collocabāt. sicut dicit **Leuit. i.** **¶** Ligna que nutriunt

**¶** **fo. xliij.**

Aīal imo landum

## Liber .II. Particula .VI.

- igne bona opa q̄ nutriūt caritatē. ⁊ sine q̄b; deficit. sic ignis extinguit sine lignis.
- Decimo** i altari mēbra cremabant. **Un** leui. xiiij. Offeretis sacrificiū i igne dño. **Jo** p̄cipit **Leui. i.** Oblata oīa adolebit sacerdos sup altare in holocaustū et odorē suauissimū dño. **Cor** enī penitētis debz accēdi igne caritatis et zeli. **Un. iij.** Regum xviij. Descēdit ignis et vorauit holocaustū helye. **Igit** altare fides. sine q̄ impossibile est placere deo. **Deb. xi.** Craticula affans ⁊ subleuās. spes. **Ignis** cremās ip̄sa caritas. **Fossa** altaris recipiēs cineres. hūilitas sp̄ ad dolēdū suas recolēs iniquitates. **Cinis** enī q̄ est residuū ignis signat memoriā bñficiōz dei. vel memoriā sumptōis nostre p peccata.
- Undecimo** odor sumi ascēdens ex sacrificio diffundebat. **In** fumo punctio vlt̄ deuota oratio. q̄bus dñs delectat. ⁊ exēpli boni diffusio q̄ prim⁹ ad sile inuitat. **Propter** p̄mū dicit de sacrificio noe. **Gene. viij.** Odoratus est dñs odorē suauitatis. **Propter** scđm dicit apls de se et alijs penitētib; **Christi** bon⁹ odor sum⁹ deo.
- Duodecimo** cineres reseruabant.
- Ite** de hmoi sacrificio dicit. **Sacrificate** sacrificiū iusticie. i. i. maceratōem carnis offer te. **Un** **Ro. xij.** Obsecro vos p misericordiā dei vt exhibeat; corpa v̄ra hostiā viuentē ⁊. **Uell** sacrificiū iusticie. i. bona opa. **Un.** **Elevatio** manū meaz sacrificiū vesp̄inū. **Uell** sacrificiū iusticie. i. cor. de quo totū id qd sup̄dictū est faciendū ē. ⁊ sic sperate in dño. i. i. misericordiā dei vos posse inuenire. **Sed** qdā imolat dñm n̄ijs ⁊ nō deo. q̄s ip̄i demones imolabūt in eternū. **Un** magis p̄nt timere ignē inferni q̄ sperare misericordiā dei.
- Uel** triplex sacrificiū de quo p̄cipit **Leui. ij.** cōsp̄sum oleo offerēdū est. **Primū** s̄ d̄libano. s. amor dei. cōsp̄sum oleo deuotōnis. **De** q̄ oleo dicit. **Impinguasti** i oleo caput meū. **Scđm** de sarragine. s. fratris correptio. **sup̄sum** oleo cōsolatōis. **De** samaritan⁹ insudit vulnerib; sauciari. **Lu. x.** **Tercū** de craticla. s. carnis mortificatio. **sup̄sum** hilaritatis oleo. **Quia** hilarē datorē diligit de⁹. **ij. Eboz. ix.**
- In festis**
- Propiciatio** dñi q̄rit. **Leui. xxiij.** Om̄e opus nō facietis in tpe diei hui⁹. q̄ dies propiciatōis est. vt propiciet vobis dñs de⁹ vester. **Quō** autē q̄rēda sit diuina propiciatio. ostendit **Isa. lv.** vbi legit. **Querite** dñm dñm inueniri p̄t ⁊c. **Derelinq̄t** impi⁹ viam suā ⁊c. vsq; et reuertat ad dñm ⁊ miserebit eus ⁊c. **Ite** p̄ cōs̄ynā inuenit dei propiciatio. **Un** eccl̄. vij. **Paupi** porrige manū tuā. vt p̄ficiat propiciatō ⁊ bñdictio tua ⁊c.
- Sp̄iali** gaudio exultat. ⁊ mūdana tristitia postponit. **Un** p̄cipit neemie. viij. **Sā**crus dies dñi est. nolite tristari. gaudiū etenī dñi est fortitudo v̄ra. **Ibidē** etiam dictū est p̄plo q̄ plorabat cū audisset p̄ba legis moysayce. **Tacete** q̄ dies est sc̄tis. ⁊ dolere nolite.
- Lauta** cibaria abundant⁹ p̄parant. nō vt gulosi⁹ ⁊ medat. sed vt paupib; largi⁹ eroget. **Unde** ibidē p̄cipit. **Ite** ⁊ edite pingua. et bibite mulsū. ⁊ mittite p̄tes ei q̄ nō p̄parauit sibi. q̄ sanctus dies dñi est ⁊c.
- Uerbū** dei fidelib; p̄ponit. ⁊ ad audiēdū ppl̄s p̄uocat. **Neemie. viij.** **Congregat⁹** ē s̄ ppl̄s q̄si vir vnus ad plateā ⁊c. **Et** dixerūt esdre scribe vt afferret libz leḡ dei ⁊c. **Et** attulit esdras libz corā om̄i mltitudine viroz ⁊ mliex ⁊c. et legūt in eo ap̄te d̄ mane vsq; ad mediā diē ⁊c. **Et** aures oīs populi erāt erecte ad libz.
- Collecta** ad opus paup̄z efficit. **Un** ibidē dicit q̄ collectā fecerūt iuxta ritū. i. ad chori. xvi. dicit apls. **De** collectis q̄ sūt in sc̄tōs. sicut ordiāni ecclesijs galacie. ita et vos facite p̄ vnā diē sabbati ⁊c. **Ad** heb. x. **Nō** deserētes collectōem nrām ⁊c.
- Noua** vestis induit. sed ver⁹ ⁊ sordida p̄us eruit. **Uer⁹** vestis et squalida. ver⁹ et sordida p̄uersatio. i. peccat⁹. **Que** debz d̄strūpi p̄ p̄tridēz. ⁊ eiici p̄ p̄fessidēz. ⁊ squalidas ablui p̄ satisfactōem. **Noua** vestis noua p̄uersatio q̄ p̄sistit in p̄tutib; .xv. s. p̄luxuria castitas. p̄gula sobrietas. p̄tenacitate largitas. p̄acidia strenuitas. p̄inuidia caritas. p̄iracūdia benignitas. et p̄supbia hūilitas assumat. **Uel** noua vestis p̄uersatio quā christ⁹ non⁹ adā gessit i carne. **Un** ad **Ro. xij.** **Induim̄** dñm iesū christū. **Non** sic hō veste. s; sicut ferrū ignē. sicut dicit ibi autoritas.

**Item in  
festis**

## Proprietates seruorum marie

**C**ampane festine pulsant. In cuius rei signum dominus precepit moysi ut faceret sibi duas tubas argenteas ductiles. quibus convocare posset multitudinem populi. Numeri. x. quando convocanda essent castra. Et erat usus tubarum illarum maxime ad tria. Ad convocandum populum ad bella. ad sollempnitates. et ad luctum per mortuos. Ad hec tria maxime debet esse usus predicatores per duas tubas. propter permissionem et comminationem. Largeas propter sonoritatem. Predicandum est enim principaliter ad tria. scilicet ad convocandum populum ad sollempnitates eternas. et ad bellum. scilicet carnem mundum et diabolum. et ad luctum penitentem per mortuum in peccato. Quilibet enim habet mortuum suum. Unde hiere. vi. Luctum unigeniti fac tibi. Nota tibi.

**A**d vigiliis et servitiis itur. et laudes deo canunt. Quare videlicet laudem si deuote celebrant. virtus ostendit spirituales inimicos. h. palam. xx. Cum cepissent filii israel. i. denotati christiani. laudes canere. ut dominus insidias hostium in semetipsum. et mutuis se sociis debant vulneribus. Quod de demonibus intelligendum est. Item. i. palam. xxiiij. Leuiti stabant mane ad confitendum et canendum domino. filii et ad vespam tam in oblatione holocaustorum domini quam in sabbatis et kalendis et sollempnitatibus reliquis etc.

### Incipit sexta particula libri secundi

in qua assignantur proprietates sint necessarie his qui volunt servire matri dei. et eius filio ad beneplacitum utriusque.

**P**refatio in sexta particula.

**U**iso de causis quare debeamus

servire virgini gloriose. viso etiam cuiusmodi servitia debeamus eidem. viso nihilominus quod de singulis membris et sensibus ipsi servendum sit in presenti. restat assignare de proprietatibus servorum suorum. quos nisi habuerimus digne non possumus eidem ministrare. Debent enim digne cupiunt ministrare christo vel matri eius et ceteris sanctis. ipsos quantum possunt in virtutibus imitari. et saltim longe currere in odoribus vnguentorum suorum. Cant. i. Quia sicut dicit auctoritas. venerari sanctos et non imitari. nihil aliud est quam mendaciter adulari. Grego. super illud Ioh. viij. Quis ex vobis arguet me de peccato? Qui deum nesciunt. dei famulos falso honorant. Vera enim sanctorum venerationis est vera ipsorum imitatio. christo siquidem et sanctis multo magis placet imitator devotus quam laudator ociosus. Et haec laudatio cordis et oris. imitatio est operis. Et tunc veri laudatores sanctorum existimus. si ea sectemur quam et ipsi sectati sunt. Hieronimus ad regines ibi. Cogitis me o paula etc. Igitur dilectissime amate quam colitis. et colite quam amatis. quia tunc ea que colitis et amatis si imitari velitis ex toto corde quam laudatis.

**S**ervus marie debet esse

**M**undus. aromaticus. rectus. devotus. hebreus. Compatiens et congratulans. verax. taciturnus. Feruens. discretus. humilis. pius. atque benignus. Iustus. pacificus. simplex. patiens. et honestus. Atque verecundus. hilaris. zelans. studiosus.

**S**ervus marie debet esse

versus  
primus

**M**undus. Debent esse mundi et immaculati servi et laudatores marie. Ipsa est enim ortus pulcherrimus. et fons signatus. Cant. iij. Nec intradum est in ortum floridum et deliciosum pedibus lutulens. nec aqua purissimi fontis sordidis est manibus haurienda. Ad agendum ei de beatissima virgine non est nisi mundo corde et purificatis cogitationibus accedendum. ut cum ea dicere valeat servus eius. In habitacione sancta coram ipso. i. filio. vel coram ipsa. scilicet matre ministraui. Sancta enim habitacio idem est quam munda. a terra elevata. et firma quersatio. Habitatio nomen est habitationis. et descendit a verbo frequentativo. et significat frequentiam et perseverantiam. Ibi enim habito ubi frequenter me habeo. et ibi est mea habitacio ubi frequenter est mei habitio. Qui enim immundi sunt non ministrant in sancta habitacione. filii

Jo. xl. v

5

## Liber .II. Particula .VI.

Boeti<sup>9</sup>

Grego.

nec appetētes pl<sup>9</sup> iusto terrena. nec puerfantes in terra. **L** Corā ipō. v<sup>l</sup> ipā mīstra/  
ui. **H**ic nota q̄ttuor. Celeste desiderū. v<sup>l</sup> ante deū. et mīsem ei<sup>9</sup> sit omīe desiderūz  
nost<sup>9</sup>. et n<sup>ra</sup> puerfatio in celis. **I**tel corā ipō. i. i. simplicit. i. simplici oculo. nō faci  
ens iusticiā tuā corā hoībz v<sup>l</sup> lauder<sup>9</sup> ab eis. **S**ed nihil aliū q̄ras nisi ipm. **I**tem  
**L** Corā ipō. i. i. strenue. **D**ia ei apta sūt ocul<sup>9</sup> ei<sup>9</sup>. **P**ropriū ei<sup>9</sup> ē oīs serui etiā pigri. q̄s  
diu p̄sēs ē dñs su<sup>9</sup> strenue opari. **B**oeti<sup>9</sup>. **D**ag nob<sup>9</sup> rē. **U**ll Corā ipō. i. i. bñpla  
cito ē<sup>9</sup> rē. **I**tel Corā ipō. i. i. fuerēt corā tāto dñoz tāta dñā. cū etiā corā dñis tēis  
fuerēt sui sui mīstrat. **D**istat. hūilit<sup>9</sup> et libet. **D**istat q̄si mīoz statu. mīstrare q̄si  
minore stare. **A**utoritas. **S**i inuit<sup>9</sup> pares seru<sup>9</sup> es. si libet<sup>9</sup> mīster. **D**istat q̄si in  
p̄tina mentis et corpis mūdicia. est in scā habitatōe mīstrare. **L** Corā ipō. i. i. ce  
lo v<sup>l</sup> dictū est. **U**ll corā ipō. i. i. in cōspectu eius. v<sup>l</sup> scz ipm iugit<sup>9</sup> aspiciat p rectaz  
intentōem. lucrū vel aliud tpale pmodū nō intendēs. et ita in p̄spectu ei<sup>9</sup> actiue v<sup>l</sup>  
passiue. v<sup>l</sup> iugit<sup>9</sup> cogitet se cōspici a deo et angelis. **U**nde. **B**rius q̄ in sensu cogi  
tabit circūspēctōem dei. **E**ccl. xiiij. **U**ll corā ipō. i. i. ad honorē ei<sup>9</sup> vel ad bñplaci  
tū ei<sup>9</sup>. **E**t nota q̄ in tribz his p̄bis tangunt fere oīa q̄ mīstris christi v<sup>l</sup> marie sūt  
necessaria. v<sup>l</sup> scz mīstrent **I**n mūdicia v<sup>l</sup> abiectōe voluptatū et p̄ceptu tpaliū. **I**n  
patiētia aduersorū. **I**n desiderio eternoz. **S**trenue. seruēter. simplicit. reuerēter.  
humiliter. libet<sup>9</sup>. p̄seuerāter. **E**cce decalog<sup>9</sup> ministroz christi et marie. **I**te ser  
uamus mari sic docemur seruire filio luc. i. **S**eruiam<sup>9</sup> illi in sanctitate. i. i. mū  
dicia. **U**n mater dicit cū filiū. **A**mbulās i via imaculata. hic discretiue. nō aliū  
lmihi mīstrabat. ad bñplacitū meū. **E**t iusticia. v<sup>l</sup> nō credas te ei dare gratiū. s<sup>z</sup>  
reddere debitū dicēs. **S**eru<sup>9</sup> inutil<sup>9</sup> sum. **L** Corā ipō. **I**n v<sup>l</sup> ab homībz velim<sup>9</sup> lau  
dari. **U**n ad col. iij. **N**ō ad oculū seruieres. **D**at. vi. **A**ttendite ne iusticiā v<sup>ra</sup>z fa  
ciatis corā hoībz v<sup>l</sup> videamī ab eis. **I**n hoc etiā q̄ dicit corā ipō. **N**ota q̄ boni stāt  
in cōspectu dei. sicut helyas dicit de scīpo. iij. **R**egū. xviij. **U**niit dñs exercitū aū  
cui<sup>9</sup> vultū sto rē. **D**ali aut<sup>9</sup> retro. **U**n. **Q**uoniam pones eos dorsum. et s<sup>z</sup> q̄ a dño  
ignorāt. **P**omibz diebz nostris. i. i. p̄seuerāter. q̄ dñs nō vult seruū alteri obligā  
tū. scīēs q̄ nemo p̄r duobus dñis seruīre. **D**at. vi. **N**on est fūgendū mūdo. q̄ ser  
uientē suū nō solū nō remunerat. sed etiā i discessu totaliter spoliāt. **J**ob. i. **F**ud<sup>9</sup>  
egressus sum de ytero mat<sup>9</sup> mee. et nud<sup>9</sup> reuertar illuc. **N**ō diabolo. qui q̄nto af  
fectuosi<sup>9</sup> ei seruī. tāto p̄ra talē gūis crecat. sicut dicit gregor<sup>9</sup>. **N**ō carni. q̄ de  
seruīto qd ei fit nō reddit nisi monetā stercoreū. **I**te triplex mūdicia seruīs ma  
rie necessaria est. videlicet  
**C**arnis. **Q**uod ē abstinere ab omīi immūdicia exteriori. et ab omīi actu illicito. qui  
posset fieri sciēter et vigilādo. **E**st aut<sup>9</sup> immūdicia flux<sup>9</sup> semis q̄cūq̄z attractu v<sup>l</sup> ta  
ctu viri p̄ter vsum semie. v<sup>l</sup> semie p̄ter vsum viri. et s<sup>z</sup> i stricto vocabulo. **L**arge aut<sup>9</sup>  
sumpto vocabulo. immūdicia p̄plectit fornicatōez. adulteriū. mechā. incestū. sodo  
miticū. peccatū brutale. et hmoi. **D**e q̄buslibet aut<sup>9</sup> immūdis his modis v<sup>l</sup> alijs  
dicit apls. ad eph. v. **I**mmūdi regnū dei nō possidebunt.  
**V**olūtatis. **Q**uod est abstinere ab omīi illicito cōsensu. **U**nde eccl. xvij. **L** Post cō  
cupiscentias tuas nō eas. s<sup>z</sup> eis p̄sentēdo.  
**C**ordis. **Q**uod ē abstinere ab illicitis cogitatōibz et puerfis q̄ sepant a deo. **S**ap. i.  
**I**maginatōibz. **D**electatōibz. **D**esiderijs. **R**ecordatōibz. **T**irillatōibz. **C**ōsensibz.  
et hmoi. q̄ sic dicit dñs mat. v. **Q**ui viderit mliere ad p̄cupiscēdū eā iā mechat<sup>9</sup>  
est eā in corde suo. **I**te dñs mat. xv. **D**e corde exeūt q̄ coīdñāt hoīem.  
**A**romatic<sup>9</sup>. **I**p̄ fragratiā bone opiniōis. p̄ exēplū castitat<sup>9</sup>. pietat<sup>9</sup>. et hūilitat<sup>9</sup>. **Q**uā  
to enī ipa est purior. magis fetet ei luxuriosus. **I**pa enī cū sit apis. fugat fetore.  
**E**ccl. xi. **B**reuis in volatilibz apis. **C**ū sit mī pietat<sup>9</sup>. magis fetet ei impi<sup>9</sup> et auar<sup>9</sup>.  
**C**ū sit exēplar hūilitat<sup>9</sup>. pl<sup>9</sup> displicet ei supb<sup>9</sup>. et sic de ceteris abomiātōibz vicioz.  
**P**ropter hui<sup>9</sup> fragratiā dicit seruīs suis. eccl. xxxix. **Q**uasi liban<sup>9</sup>. i. i. exēplo ma  
rie. que designat p libanū. **U**n dicit eccl. xxiij. **Q**uasi liban<sup>9</sup> nō incisus rē. **L** Odo  
rē suauitat<sup>9</sup> habere. et q̄si rose plātate sup riuos aq̄z fructificate. florete flores sic li  
bū. date odorē. et frondete i grāz. date nomī eius magnificentiā rē. **E**cce q̄ pmo

## Proprietates seruorū marie

iniungit suauē olentiā virtutū. et postea laudes ei⁹. **H**anc autē fragrantia de⁹ **B**es habere in corde. in ore. in opere.

**I**n corde. cōtra fetorē prauorū desideriorū. sordidarū cogitationū. recordationū. ti-  
rillationū. imaginationū. et hūmōi.

**I**n ore. duplici. laudes ei⁹ que sunt aromatica et species. assidue ruminādo. et ad  
omnes impudicos et detractorios sermones sollicitē obturādo.

**I**n ope et sensibus. vt p illi⁹ honore et tua vtilitate abstineas ab omni ope polluto. et  
sensus tuos et mēbra sollicitē custodias ab omni actu illicito. scz oculos ne defigas  
eos in feminā. Aures. ne p posse tuo audias linguā nequā. Nares. ne delecteris in  
meretricijs odorib⁹. Os. ne gustet quod gustatū inferat mortē. Tactū similiter et i-  
cessum. a voluptatib⁹ illicitis et hūmōi.

**R**ectus. Per ipaz ei⁹ ofregit dñs cathenas cernicū nr̄az. vt incederem⁹ erecti. **L**eu. **H**  
xxvi. **L**ati. i. l. Recti diligūt te. licuati alia. **I**stō dicūt matri et filio. Debēt enī  
esse recti serui et laudatores marie. qz rectos decet collaudatio. **R**ect⁹ est. cui⁹ intē-  
tio ad deū ppter deū dirigūt. Sūt enī q laudāt deū vel mariā cū bñfecerit eis. vel  
vt bñfaciat eis. Quorū laus et si tendat ad deū vt mariā. tñ reciprocāt ad ipos. **U**n-  
gla. lit. l. Semite eorū incuruāt sunt eis. i. i. reflere ad eos. i. ad suū pmodū recur-  
uate. **O**is q calcāt i eis ignorat pacē. **I**te moraliter. **A**ia bona nō porrigit se an-  
te. vt p̄sentia bona occupat. **N**ō retro. vt ad ante acta mala p delectatōem respici-  
at. **N**ō dextrosūm. vt in p̄speris p incōtinentiā se effundat. **N**ō sinistrosū. vt i ad-  
uersis p impatiētiā excedat. **S**ed sursum. p̄fert incrementū suū. sursum hz cor vbi  
chr̄st⁹ est i dextera dei sedēs. **E**t talis aia digne collaudat filiū et matrē ei⁹. **I**te. **J**  
**R**ectus est q nō curuat ad amorē terrenorū. qd signat in rectitudie corpis hūani.  
qd rectū est. vt doceat spiritū suū rectitudinē. **U**n. **O**s homī sublimē d. rē. **E**ccl̄s.  
vij. **H**oc inueni q de⁹ fecerit hoīem rectū rē. **I**deo petit iust⁹. **S**p̄m rectū inuēna  
in viscerib⁹ meis. **B**r̄s be⁹. **I**pa corpis rectitudo fuāde sue sp̄ialis rectitudinis  
signū est. et decor limi deformitatē arguit animi. **E**t paulo post. **P**eruersa res est  
oclos habere sursum. et internos affect⁹ vel sensus in terrā trahere deorsū. **E**t in-  
fra. **I**ndigne humanū corp⁹ inhabitat brutus et bestialis sp̄s. **O**nerere et sape q  
sup terrā sunt. curuitas est aīe. **D**editari sō que sursum sunt. rectitudo illi⁹. **A**d  
col. iij. **Q**ue sursum sunt sapite. nō q sup terrā rē. **Q**uia enī rect⁹ est dñs. debz re-  
ctus esse famul⁹. sicut dic̄ ps. **Q**uia rect⁹ redēptor. debet redēpt⁹ esse rect⁹. **I**tem  
**Q**uā bon⁹ isrl̄ de⁹ his q recto sunt corde. **R**ecto corde sūt. q eterna desiderant.  
et his bon⁹ est de⁹ isrl̄. **C**uruo corde sunt. q tñm terrena desiderāt. et his nō videbū-  
tur de⁹ bonus. licz sit. **D**e p̄mis dicūt **T**reno. iij. **B**on⁹ est dñs sperātib⁹ in eū. aīe  
q̄renti illū. **D**e sc̄dis dicūt. **N**olite sperare in inīqtate. **I**te alibi in ps. **U**idebūt re-  
cti. i. illi q p desiderū ad celestia erigunt. et ad terrena p amorē nō incuruāt. **E**t ta-  
les vident clare. qz nō excecant puluere mūdanoz. nec stercorez hīrundinū. **L**era  
bunt. **Q**uidā enī sunt vt calpa. q nō p̄t viuere nisi in terra. **S**ed iusti sunt vt aq̄la  
que videt solē in rota. p fidem nūc solē iusticie in rota eternitatis. sed tādē videbūt  
facie ad faciē. **S**ed nō sic impij. nō sic. **E**t. i. i. quia **L**omnis inīqtas oppilabit os  
suū. i. os oīs iniqui oppilabit. **Q**uia ipi i tenebris p̄cescēt. **N**on dicit clauder.  
sed oppilabit. in q maior dolor. **P**rouer. xx. **S**uauis est hoī panis mēdacij. ho-  
mīni lab humo. **L**panis mēdacij. i. peccatū. **Q**uod p delectatōez blādīt. iō suauis  
videt. **E**t refectōem p̄mittit. iō panis. **S**z mēt̄. iō dicūt. mēdacij. **E**t postea  
implebit os ei⁹ calculo. **C**alcul⁹ est lapis ignit⁹. quo si os impletū fuerit vret il-  
lud in quo notat pene acerbitas qz igneus. p hoc q dicūt implebit. pene infini-  
tas. p hoc q lapis. pene durabilitas. quia lapis etern⁹ est. **I**git qz lapis. mastica-  
ri nō potest. qz os impletū. trāsglutiri nō potest nec expiri. quia ignit⁹. nō poterit  
sustineri. **E**t nota q etiā pura laudatio nō sufficit. nisi sit et collaudatio. vt scz **R**  
ynanimiter laudent chr̄st⁹ et mariā. **U**nde **E**xod. xv. dicunt filij isrl̄. **C**antemus  
dño gloriose rē. **Q**ui enī bon⁹ est solus laudare nō vult. sed alios quos p̄t sibi i  
adiutorij aduocat laudatores dicēs. **D**agnificate dñm. **I**vel mariā. mecū. et ex-

## Liber .II. Particula .VI.

altimus nomē eius in idipm .i. concorditer. Nec inuidet glie christi vel marie. sic nec moyses numeri. xi. dicēs. Quis mihi det vt omēs pphetent. Bene ergo dicit scūs q̄libet. **C**antem? dñō. vel marie. Dicit aliq̄s cantate. ali? dicit cātabo. **P**en trū istoz sanctorū ppriū est. Primus imponit i humeros hoīm onera q̄ nō tāgūt. Secūdus gloriā de singularitate q̄rit. In primo pigricia. in secūdo supbia rep̄bensibil est. sicut ostēdit **Barth. xxiij.** Nūllis ergo q̄ se insufficiētē credit ad laudes matris et filij nisi ab alijs inuect. recte dicit. **C**antem? In quo ostēdit de? vel le laudari p̄corditer. **Uñ Actū. i. dñ. q̄ omēs vnanimiter erāt p̄euerātes in orōne.** Et. i. ad **Thim. ij.** Volo viros orare rē sine ira et discēptatōe. **Ite iob. xxxvij.** dicit christ? **Cū** me laudarēt simul astra matutina. et iubilaret oēs filij dei.

- Quid sit deuotio** — **D**euiotus. Est autē deuotio pi? et hūilis affectus ad deū vl beatā virginē. et p̄trito ne generatus. **A**lter. Deuotio est teneritudo cordis vel mētis. qua q̄s de facili resoluit in lacrimas. **N**ec est medulla holocaustoz. sine q̄ omne holocaustū aridū est. **U**nde. Holocausta medullata offerā tibi. **A**lter. Deuotio est seruo bone voluntatis. quē mens cohibere nō valēs certis manifestat indicij. **N**ec diuidit i tria. In zelū. **C**ōpassionē. Et beniuolentiā. **Z**elus est. dñi p̄ amore iusticie defensorē vl tro se offert anim? calumniā p̄tati nō sustinēs. **C**ōpassio est. q̄n miseris ali orū cōdolet. **B**eniuolentiā. quādo spōtanea voluntate bñficia rogāti annuim?.
- Debreus .i. trāsicens.** **Uñ** glōsa virgo ad seruitū suū vocat specialiter trāsēntes **Eccl. xxiij.** dicēs. Trāsire ad me omēs q̄ p̄cupiscit me rē. **E**xpositōem multi plicēhui? auctoritat? inuenies lib. xij. p̄tula. xij. p̄mo sermone de natiuitate marie.
- versus secūd?** — **O**mpatiēs et p̄gulas. **D**oc habuisti sup̄ expositū. particula. ij. ca. xij. et xij. p̄ marie debem? p̄gratulationē et p̄passionē. **A**d roma. xij. **G**audere cū gaudentib. flere cū flentibus.
- **V**erax. Icu ipa sit mater p̄tati. que nec falli p̄t. sed nec fallere intēdit. **Eccl. xv.** **V**iri mēdaces nō erūt illi? memores. et viri p̄aces inuenient in illa rē. **E**t nota q̄ ser uis matris et filij triplex veritas est necessaria.
- **V**eritas cordis sine duplicitate. **Q**uia sicut dicit **Jaco. i.** **V**ir duplex animo incōstans est in oibz vjs suis. **N**ic nostre actōes nostre.
- **V**eritas oris sine falsitate. **Q**uia os qd mentis occidit animā. **Sap. i.** **T**ollēs vitā gracie in p̄senti. vitā glorie in futuro.
- **V**eritas opis sine vanitate. **Q**uā nō habent illi q̄ in laudibz hominū delectant h. et aliā retributōem nō expectāt a deo. **D**e q̄bus dicit veritas. **A**mē amē dico vob̄ receperūt mercedē suam. **Barth. vi.** **I**bi chrisostom? **Q**ui p̄pter hūanū fauorez bonū facit. tacente populo mercedē amittit.
- Chrisos.** — **T**aciturnus. **Q**uia in multiloquio peccatū nō deerit. exēplo gloriose virginis. q̄ nō nisi septē p̄ba locuta legīt in euāgelio. **L**ege et imitare. **I**deo a seruo suo rogāda est assidue maria. **P**one dñā mea custodiā ori meo. et ostiū circūstātie labijs meis. **N**ō declines cor meū. .i. nō p̄mitras inclinari a rectitudie p̄tutū lin p̄ba malicie. ad excusandas rē. **I**deo cōuenit seruīs ei? illud **Diere. xij.** **C**ōuenite et ingrediamur ciuitatē munitā. Iq̄ est maria. munita omni genere virtutū. **D**e q̄ dicit i ps. **B**enedict? dñs. quoniā mirificauit misericordiā suā mihi i ciuitate munita. **S**equitur. **E**t sileam? ibi. .i. exemplo illi? ab omni prauo sermone rē.
- versus tercius** — **E**ruens. **C**ōtra pigriā. desidīā. tepiditatē. et negligentīā. **D**icit enī de sapia **Q**et maria **Eccl. vi.** **Q**uasi is q̄ arat et q̄ semiat accede ad eā. .i. ad seruitū ei? **L**z sustine bonos fruct? illi? **I**n ope enī ipius exiguū laborabis. et cito edes d̄ ge neratōibus illi? **S**ed piger p̄pter frig? .i. torpore animi **L**arare noluit. .i. laborare. **L**medicabit q̄ iū fatuis virginibz **L**in estate. **I**nfuturi iudicij. **L**z non dabit ei vita eterna. **P**rouer. xx. **C**ōtra desides dicit ad **Deb. vi.** **N**ō segnes efficiamī. vey imitatores eozū q̄ ex fide et patiētia hereditabūt p̄missionē. **C**ōtra tepidos dñ **Apoc. iij.** **U**tinā frigid? esses aut calid? **B**ñs **B**er. **C**alidi sunt spūalib? seruētes de siderijs. frigidi horroze p̄tōrū suorū et eterne damnatōis p̄stricci. **P**as duas affectōnes scimus et credim? optabiles et acceptabiles dñō. **S**ed quia tepid? es.
- Berñ.**

## Proprietates seruorum marie

Berū.

Tepidi sunt vtriusq; huius affectus exptes. qles mō fere omnes inueniunt. **I**n-  
cipiā te euomere ex ore meo. i. a societate fidelium qui sunt os dñi. separe turpit. si  
aut qd euomit turpiter ei qd. qd est excomunicatio spūalis. **A**lter. **B**erū ber. **E**u-  
lidus. **I**feruore dilectionis. **I**frigidus. **I**ntuipi. **I**ntuipi. **A**lter. **F**rigidus. **E**u-  
re gehēne nō peccat. **C**alidus. **I**que amor dei peccare nō sinir. **T**epidus. **I**quem nec  
timor terret. nec amor inflāmat. **M**irabilis dei patientia. q multos euomitū resu-  
mit p misericordiā. cū de cibo euomito nullus hoc facere dignaret. **I**deo dicit. **I**nci-  
piā te euomere. **M**odo incipit euomere. sed nō peomit donec in morte. **I**tē in  
hoc q dicit. incipia. qdāmodo pmunit tepidū vt pcaueat sibi. qd est misericordia  
magna. **D**e negligentib; dicit. **D**iere. **E**ly. **B**enedictus q facit opus dei negligē-  
ter. **A**lia litera dicit fraudulenter.

Berū.

**D**iscretus. **O**mnia sepe p vehemētiā seruoris amittit virtus discretōis. **U**n-  
cū filio. **I**sa. **I**ntelligit seruus meus. et exaltabit. **S**icut enī honor regis iudiciū  
diligat. i. discretionē. sic et honor regine. sicut dicit berū. **U**t in omni sacrificio  
qd ei volueris ad bñplacitū suū offerre. sal discretōis studeas apponere. **L**eni. **I**ij.  
scz ne qd nimis vel paz. **A**d rom. **I**ij. **R**ationabile obsequiū vestz.

**D**ūilis. **U**t cū omnia bona feceris ad honore illi. dicat ei. **S**eruus inutilis sum. **D**  
**L**u. **I**ij. **D**inister enī dicit. qsi minor statu. **D**inistrare. qsi minore stare. **I**n q  
notat humilitas. **Q**uere supra pma pprietate. scz mūdus. **U**t mīster qsi minis ter-  
ritus. scz p timore. qui frater hūilitatis. **C**ū enim sumus paupes et egeni. viles et hu-  
miles de natura nra. necesse est vt paupertatē nram et hūilitatē p christo voluntarie  
assumam. maxime cū delectabiliter sit amplectēdū qd nature ē psonū. **E**t hec na-  
ture nostre valde sunt psona. qz paupes et viles nascimur et morimur. **E**xēplo etiā  
dñi nostri q cū diues esset factus est paup. cū dñs omnium seruire voluit vniuersis.

**P**ius. **Q**ui enī ad bñplacitū suū fuisse desiderat matri pietatis et misericordie. ne-  
cesse est vt et ipse sit pius et misericors. cum ipa sit refugium misericordiū. et auerrat il-  
los misericordes oculos ab eo quē viderit immisericordē. cum talis vir aut mlier sit  
omnino ei dissilis. **S**i enī manus tua vacua fuerit ab opib; misericordie factis ad  
honore ei. qua irreuerētia ab ea misericordiā flagitare psumes?

Hiero.

**A**qz modestus. **U**t seruus ei nō ambulet in magnis nec in mirabilib; sup se. s; mo-  
destia ei nōa sit oib; hoib; ad. **P**hil. **I**ij. et suā dñam in hac pte imitē. **S**i  
enī ppositus miles pposita debet habere familiā. sicut dicit hiero. mltro forti⁹ re-  
gina padisi. **E**st autē modestia modū tenere in oib; scz. **I**n verbis. qz tpus tacēdi  
et tpus loqndi. **E**ccl. **I**st. **P**rouerb. **I**ij. **Q**ui moderat fmoēs suos doct⁹ et  
prudens ē. **I**n vestib; et cibis. vt habētēs alimēta nō delectamēta. et qd tegamur.  
nō ornāmēta. his pte sum⁹. i. ad **T**hi. **I**ij. **E**t sic de alijs.

versus  
qz tus

**I**ustus. **U**n dicit ei a filio. **I**sa. **I**ij. **P**opul⁹ tu⁹ oēs iusti. impetū heredi-  
tabit terrā. **E**ccl. **I**ij. **Q**ui cōtinens est iusticie. i. simul cū alijs ptrib; re-  
nens iusticiā corde ore et opel apphendet. i. firmiter tenebit affectu et intellectu. **I**l-  
lam. i. sapiētiā vl iusticiā. i. fructū iusticie q est vita eterna. **U**t apphēdet. **I**toro  
conamie mētis et corpis dicēs. **I**nueni quā diligit aīa mea. **C**anti. **I**ij. tenti eā nec  
dimittā. **I**llā. i. mariā vt ei fuit. eā collaudet. et opetur ad honore ipi. **N**ō enī  
videtur iust⁹ vel de numero pdestinatorū s; mag⁹ de nūero reproborū. q marie spe-  
cialiter nō seruit. **E**t obuiabit. scz ipa iusticia vel sapiētia vl mariā. **I**lli. i. se pti-  
nenti. diligēt. imitāt. **O**biabit. inq̄m p glām cōscientie. que seq̄ opa iusticie.  
doctrinā sapiētie. familiaritatē mariē. **I**lli. remunerādo. et hoc i morte. **Q**uali ma-  
ter honorificata. **Q**uod ē dicere. **S**icut mater honorificata a filijs suis blāde su-  
scipit illos. sic iusticia. sapia. et maria merito iusticie blāde suscipiūt iustos i mor-  
te. **E**st enim iusticia sapia et maria mater iustoz. qz nutrit eos et adoptat vt filios.  
**Q**uali mater honorificata. mltitudie bonoz opoz. et elucidata doctrina sibi et exē-  
plū. **E**t qsi mlier. **M**aria mulier. qz molliuit deū. et qz emollit corda dura. **E**t ipa  
est virgo. qz p cōtinētiā quasi reuīginat corpa dissoluta. **M**ulier. **I**dico la virgi-  
nitate. **N**ō recedēs. **D**icit etiā iusticia mulier ppter fortitudinē et fecunditatē opoz.

## Libri .ii. Particula .vii.

- et virgo propter integritatem interitum. et mundiciam mentis quam prestat diligentibus se.
- **Pacificus.** Ut qui ad beneplacitum suum marie desiderat famulari. prius satagat per penitentiam cum filio pacificari. Quoad enim quod genitum peccando impugnat. genitrici non ministrat. nec e converso.
  - **Simpler.** .i. sine plica dupliciter et simulatoris. quia simulator ore contra in se est decipit amicum suum. Parab. xi. De cuiusmodi plagit se mater cum filio Isa. xxix. Populus iste ore suo et labijs suis glorificat me. cor autem eius longe est a me etc. Quod de multis clericis et religiosus manifestum est. qui non clerici vel religiosi. sed magis contra deo similes sunt. qui cantando et psallendo christum vel mariam non placent. sed magis provocant et irritant. De cuiusmodi dicit Job. xxxvi. Simulatores et callidi provocant iram dei. Contrario simplicitas iustorum dirigit eos. Parab. xi.
  - **Patientes.** ad contumelias et bores. Ut per honorem ipsius patienter toleret subsannationes impiorum. et bibat exemplo iob. xxiii. subsannationem sicut aquam. Nec respondeat contumeliosis. quia servum dei vel ipsius marie non oportet litigare. sed mansuetum esse ad omnes. ij. ad Thimo. ij. Item. Ad damna regum palium. ut dicat cum iob. i. Dominus dedit. dominus abstulit. sicut domino placuit ita factum est. sit nomen domini benedictum etc. Item ad lesionem membrorum. Et hec patientia perfectior est duabus primis. Hanc exhibuit christus dicens Isa. l. Corpus meum dedi percussoribus et genas meas vellebant. faciem meam non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me etc. Item ad angustias operum. Mat. v. Quicumque te angustiaruerit etc. Item ad tribulationes que nobis inserit caro nostra. Iaco. i. Bonus vir qui suffert temptationem. Item ad contemptum mundi. ut possit dicere filio et matri ps. lxxviii. Propter te sustinui opprobrium. Item ad egritudines corporales. ut dicat cum iob. vi. Quis det ut veniat petitio mea. et quod expecto tribuat mihi deus. et qui cepit ipse me perterat. Soluat manum suam et succidat me. et hec sit consolatio mea ut affligens me dolore non parcat. nec contradicam sermonibus sancti.
  - **Et honestus.** id est bene dispositus. et gratiam huius honestatis petat ab ea cui fructus sunt honoris et honestatis.
  - **Et verecundus.** Ut si servitium suum voluerit placere matri et filio. erubescat facere. dicere. vel etiam cogitare. turpia. noxia. vel iniqua.
  - **Bilans.** Ut ex hilaritate serviat tantum matri quam filio. non ex tristitia aut ex necessitate. Quia sicut dicit apostolus. ij. ad Thimo. ix. Bilare dator diliget deus. Item ecci. xxxv. In omni dono bilare fac vultum tuum etc.
  - **Relans.** Ut non ex timore serviat. sed potius ex amore.
  - **Studiosus.** .i. sollicitus in inquirendo quomodo ei placeat cui se prebavit.

versus  
quintus

### Incipit septima particula secundi libri

in qua agitur de festo eternitatis. ad quod homo rediit per mariam et partum eius.

### Agitur quoniam de festo eterni

**I**talis ad quod homo rediit per mariam fecimus mentionem super particula quinta circa. xij. quia marie de ore nostro demus sollempnitatem. Ubi in principio dictum est. Luna signum dici festi. Cuius autoritatis plenariam expositionem invenies libro. vij. titulo. iij. quia maria luna. Idcirco de festo illo saltem pauca balbutiendo dicemus. Dicit autem festum illud convivium. Isa. xxv. Faciet dominus exercituum omnibus populis in monte hoc convivium pinguium. convivium vindemie. pinguium medullatorum. vindemie obsecrate. Sic expone.

- **Faciet dominus exercituum omnibus populis .i. electis et omni populo.** sic dicit. Ad te omnis caro venerit. .i. alia ex omni carne. Et hoc convivium signatum est gen. xlv. ubi ioseph qui christum signabat omnibus fratribus suis ad eum congregatis fecit convivium.
- **In monte hoc .i. in ecclesia triumphante.** de quo more propter paucitatem ascendendum dicit. Quis ascendet in montem domini etc.
- **Convivium pinguium .i. omnimode sarietatis.** Unum pro. Satiabor cum apparuerit gloria tua.

## De festo eternitatis

**C**onuiuiū vindemle .i. oimode iocūditatis. **Eccī. xxi.** Vinū in iocūditate creatū ē tē. Tūc ei iusti inebabūt ab vbrate dom<sup>9</sup> di. et torrēte voluptatē sue potabit eos.  
**P**inguū medullatorū .i. interiorū gaudiorū et exteriorū. Sicut duplex ē piguedo.  
**D**e q̄ ps. Sicut adipe .i. stola aie. et piguedine .i. stola corpis repleat aia mea. tē.  
**V**indemie defecate .i. iocūditatē purissime sine fece tristicie. sic vinū merū dicitur vinū sine aq̄ vlt mīxtura. **Alie.** In piguedie itellige pleitudinē. Un̄ dictū ē iob. xxxvi. Reges mēse tue erit pleā piguedie. Iō orabat dauid. Sic adipe et piguedie repleat aia mea. In medulla q̄ intra ossa abscondit. securitatē. Un̄ deut. xxxij. Habitabit isrl̄ confidēt. In vindemia defecata. puritatē oimode delectatōis et iocūditatis absq̄ admixtione alicui<sup>9</sup> contrarij.

**Ite Luc. xxi.** tīgunt octo q̄ laudabile faciūt conuiuiū. Ubi dñs dicit discipul<sup>9</sup> suis. **E**  
**E**go dispono vobis sic disposuit mibi p̄ me<sup>9</sup> regnū vt edat<sup>9</sup> et bibat<sup>9</sup> sup mēsam meā in regno meo.]

**Primū.** Nobilitas inuitatoris. Ubi dicitur **Ego.]**

**Secūdu.** Ordinata positio ferculorū. Unde **Dispono.]**

**Terciū.** Honestas cōuinaz. Unde dicitur **Vobis.]** Apostol<sup>9</sup> enim loquebat<sup>9</sup>.

**Quartū.** Pilitas vultus. Unde **Sicut disposuit mibi p̄ me<sup>9</sup> regnū.]** Exēplū quomodo pater recepit filiū pdigū. **Luce. xy.**

**Quintū.** Autoritas inuitantis. Unde **Pater meus.]**

**Sextū.** Feanditas mēse. Unde **Ut edatis et bibatis sup mēsam meā.]** Doc nō merent<sup>9</sup> qui paupib<sup>9</sup> inhoneste ministrāt.

**Septimū.** Loci amenitas. Unde **In regno.]** Exēplū de cōuinio assueri. qd̄ factū est in orto nemorib<sup>9</sup> consiro. **Hester. i.**

**Octauū.** Securitas. Unde dicitur **Lineo.]**

**Gaudiū illd̄ cena magna**

**C**onuiuiū istd̄ erit cena illa maḡ quā l̄ fecit hō qd̄ dā. **Lu. xiiij. i. de<sup>9</sup> p̄. qñ cele/**  
**stē iocūditatē vlt sue diuinitatē fruitōez elect<sup>9</sup> suis ab etno p̄pauit.** **De<sup>9</sup> p̄ d̄**  
**hō ibi. Sile ē regnū celoz hōi regi q̄ fecit nuptias filio suo.]** Hōi regi. Ideo p̄ri. di  
**cit glo. Hō tñ ē hō. fili<sup>9</sup> d̄ hō et hō. Dicit aut̄ p̄ hō duplici rōe. P̄ia ē silitudo**  
**creatōis. qz cū tota trinitas creauerit hōiem. dedit ei esse diuinū. et creauit ad sili/**  
**tudinē suā. vt hō interior haberet vnitatē i essentia. et trinitatē i potētis. sic i deo ē es**  
**sentie vnitas. et trinitas psonaz. Un̄ ps. Ego dixi dñi est<sup>9</sup>. Sic cū diabol<sup>9</sup> supat**  
**hoiez. dicit hō. Dar. xij. Inimic<sup>9</sup> hō f̄ fecit. glo. diabol<sup>9</sup>. Secda rō ē vnio dile/**  
**ctōis. Un̄ p̄p̄ dilectōez quā h̄z de<sup>9</sup> ad hoiez. d̄ p̄ hō. Aug<sup>9</sup>. Amor est vnio amā**  
**ris cū amato. Qui adheret deo vn<sup>9</sup> spūs est. Lu. ij. Quā ipi<sup>9</sup> aīaz p̄trāsibit gladi<sup>9</sup>.**  
**Doc dictū est p̄pter istā vnionē. Vt d̄ p̄ hō. qz benign<sup>9</sup>. hūan<sup>9</sup> et mīficos. E**  
**q̄ p̄p̄a sunt homis. Vt d̄ hō qd̄. Verbū caro factū. q̄ valde ampliata ē hec cena.**  
**vt videlicet nō tñ habeam<sup>9</sup> deū creatorē vt angeli. s̄ etiā frēm q̄ ad naturā hūanā.**  
**Quā videlicet naturā gl̄ificatā videre. vnū erit d̄ p̄cipuis delectabilib<sup>9</sup> padisi. Tūc**  
**ei clarescet genit<sup>9</sup> q̄ genitura fuit. Et bñ christ<sup>9</sup> d̄ hō qd̄. i. singular<sup>9</sup>. Hō. qz f̄az**  
**d̄ v̄gīe carnē assumpsit. Singular<sup>9</sup>. qz sol<sup>9</sup> de<sup>9</sup> et hō. Quia sol<sup>9</sup> sine pctō. Quia so**  
**lus sine lesione matēne v̄ginitatē d̄cept<sup>9</sup>. Sol<sup>9</sup> sine guamie materni v̄tr̄s porra/**  
**r<sup>9</sup>. Sol<sup>9</sup> nat<sup>9</sup> ex v̄ro m̄ris absq̄ dolore pariet<sup>9</sup>. Quia sol<sup>9</sup> morte sua gen<sup>9</sup> hūanū**  
**rdimere. Sol<sup>9</sup> morte sua mortē potuit occidere. Sol<sup>9</sup> ab inferis electos suos ab**  
**strahere. Sol<sup>9</sup> i sepulcro corruptōnem nō videre. Quia sol<sup>9</sup> inter mortuos liber.**  
**Solus semetipm̄ a mortuis suscitare. Solus virtute p̄pria corpaliter in celum**  
**ascēdere. Soli datū est a patre. ad patris dexterā residere.**

**Dicit aut̄ festū illd̄ cena. Et est cena p̄p̄e refectio vesprina circa finē diei. Et bñm̄do**  
**eterna plenarie dabit elect<sup>9</sup> p̄ iudiciū. qd̄ erit in fine mūdi. Iā enī gustāt bñ cenā**  
**illā q̄ ad gl̄iam aīe. sed receptis corpib<sup>9</sup> in generali resurrectōe. tūc plenarie in ter/**  
**ra sua duplicia possidebūt. Isa. lxi. Duplicia .i. vtrāq̄ stolā.**

**Dicit etiā cena obsoniū. i. cib<sup>9</sup> cōtra somnū. Cib<sup>9</sup> videlicet delicat<sup>9</sup> et deliciofus. q̄**  
**a delicatis sumit<sup>9</sup> contra somnū. vt est panis vinū et fruct<sup>9</sup>. Somn<sup>9</sup> est q̄es eter/**  
**na. de qua dicit ps. in p̄sona beatorū. In pace in idipm̄ dormiam et requiescam.**

**Jo. xlvij.**

**s 4**

## Libec .ii. Particula .vii.

**H**uc somnū sine hāc pacē accepturi sunt. q̄ pane q̄ de celo descēdit refecti fuerint in p̄senti. q̄ mō sumit in sacramēto. ⁊ in illa cena sumet ineffabili mō. De q̄ p̄ae d̄r **Lu. viij.** B̄tis q̄ māducabit panē in regno dei. **Ut** videlicet satur d̄ plēo enuctuet. **Unū** hui⁹ cene. illō. de q̄ d̄r **Deut. xxxij.** Sāguinē v̄ue bibet meracissimū. **Isa. xlv.** **V**idemia defecata. vt sup̄. **U**ua christus. q̄ nata ē ex illa b̄tissima v̄ire. i. gl̄iosa ⁊ gine. q̄ dicit **Eccl̄. xliij.** Ego q̄si v̄itis fructificari. **Que** scz v̄ua p̄s̄orata est in torculari crucis. ⁊ inde eliq̄tū mustū nostre redēptōis. de quo d̄r christo. **Calic tu⁹ inebriās q̄ p̄clar⁹ est.** **Qd̄** scz mustū v̄l sanguinē v̄ue meracissimū mō sumim⁹ i sa cramēto. ⁊ tūc sumet ineffabili mō qm̄ dicit p̄uuis illō **Can. v.** Bibite et inebria mini carissimi.

**F**ructus hui⁹ cene. fructus ille b̄ndict⁹ de quo dicit elizabeth **Luc. i.** ⁊ gini gl̄iose. **B̄ndict⁹** fructus v̄eris tui. **Quere** titulo suo. sup̄ li. i. ca. vij. **Hic** fruct⁹ mō em ē dus ē p̄cio bonoz op̄ez. vt ibi car⁹ ⁊ delicaci⁹ comedat. **Unde** de aīa bona nego ciatrice tūc dicit. **Date** ei de fructu manū suaz. **Prouer. in fine.** **Nec** sol⁹ fruct⁹ v̄eris ⁊ ginal⁹. sed ⁊ fruct⁹ arboris triūphalis. i. crucis. in q̄ christ⁹ triūphauit. **De** quo dicit **Lanti. vij.** **Ascēda** in palmā. **Synodochice.** i. in crucē. **Et** app̄hēdam fru ctus ei⁹. **Istud** realiter debz dicere q̄libet iust⁹. **Non** enī gustabit hūc fructū i fu turo. q̄ in palmā ascēdēs. i. in crucē. ip̄m nō collegerit in p̄senti. **Et** nota q̄ quāto q̄s alti⁹ ascēdit i arborē palmā. cui⁹ fructus dactil⁹ est. tāto dulciores ⁊ maturio res inuenit dactilos. q̄a i sūmo cacumie palme fruct⁹ dulci⁹ ⁊ maturi⁹ inuenit. **Ille** ⁊o alti⁹ i palmā ascēdit. qui maiore ⁊ diuturniore penitentiā facit. ⁊ maiori tribulatōi p̄ dñō se exponit. ⁊ sic gl̄oriosiore coronā recepit⁹ est in futuro. **Jo d̄r** de h̄ fructu **Isaie. liij.** **Erit** fructus terre sublimis. **Nec** pōt haberi nisi ascenderis.

**De** h̄ obsonio ⁊ h̄ fructu d̄r p̄s. **Lū d̄derit** dilect⁹ suis sōnū. **Ecce** hereditas dñi filij merces fruct⁹ v̄eris. **Quere** titulo b̄ndict⁹ fruct⁹ v̄eris tui.

**U**el fruct⁹ hui⁹ cene erit triplex ille fruct⁹ terre p̄missiois. de q̄ legit **Nūeri. xij. s. s.** **fi** cus v̄ua ⁊ malognatū. **Per** sicū designat dulcedo mens in p̄tēplatiōe diuinitatis. q̄ scz p̄tēplatio cibus ⁊ pot⁹ est aīe. **Un** ad hoc designādū dicit de isrl̄itis. **Ero. xliij.** **Viderūt** deū ac p̄mederūt et biberūt. **Per** v̄uā designat gaudiū mens. quā inebriat caritas. in cognitōe illi⁹ caritas eximie q̄ fecit filiū dei incarnari. **Per** ma logranatū. qd̄ m̄lta ḡna p̄tinet sub vno cortice. designat letitiā v̄nitas animozū. vbi vnusq̄sq̄ de bono alteri⁹ vt de suo gaudebit sine inuidia. ⁊ qd̄ in se nō recepit p̄miū. gaudebit in alio recepisse. **Ideo** de sup̄na hierusalē dicit q̄ edificabat vt ci uitas p̄pter ciuiū v̄nitatē. cui⁹ participatio est in idip̄m. i. cōmunis. **Et** hoc desig num est in illa eccl̄ia p̄mitiua tpe ap̄loz. **Un** actū. iij. d̄r. **Q** multitudis credē tū erat cor vnū et anima vna. et q̄ illis oīa erāt p̄munia.

**P**rest etiam dici q̄ in hac cena duo fercula apponēt. scz. mel et lac. **Del** s̄ **L** gnat dulcedinē de cognitōe diuinitatis. quia mel descēdit ex aere sine roze ce lesti. **Lac** gaudiū de cognitōe dñice incarnatōis in virgine. quia lac de carne pro cedit. **Et** tunc clarescet genitū que genitura fuit. et quomō noster emanuel butiruz et mel comedit. **Isa. vij.** **Istud** inuenies infra. **Ecce** duplex dulcedo. scz lactis et mellis. **Unde** dictū est virgini **Lanti. iij.** postq̄ cōcepit filiū dei. **Del** et lac sub lingua tua. id ē deus et homo intra v̄iscera tua. **Et** ideo p̄missa est filiis isrl̄ terra fluens lacte et melle. id ē veris christianis videntib⁹ deū duplici oculo fidei et dile ctionis. beatissima virgo.

**I**n hac iterū cena. vij. fercula. que notant **Ben. xxvij.** in benedictōe iacob. vbi dicit **B** eiab ysaac. **Det** tibi de⁹ de roze celi. et de pinguedine terre abundantia frumētū vini ⁊ olei. et seruiāt tibi p̄pli. et adorent te tribus. **Esto** dñs fratrū tuorū. ⁊ incur uentur ante te filij matr̄ tue. **Qui** maledixerit tibi sic ille maledict⁹. ⁊ q̄ b̄ndixerit tibi benedictōib⁹ repleatur.

**R**os refrigeriū et p̄ctio cōtra estū tribulationū. **Unde** p̄s. lxx. **Trāsiuim⁹** p̄ ignē et aquā. ⁊ educisti nos in refrigeriū.

**P**inguedo terre. stabilitas ⁊ firmitas in bono. qz inter elementa firmior est terra. q̄

## De festo eternitatis

- in eternū stat. **Ecclesiastes. i. Itē. Qui fundasti terrā. i. ecclesiam.**  
**Frumētū. i. oīs defectū suppletio et amotio. Apoc. xij. Nō esuriēt neq; sitiet apli? et.**  
**Vinū. i. obliuio oīm miseriarū. Prouer. xxi. Dare sicerā et. vsq; libabāt et obliuiscant egestatē suē. et doloris sui nō recordent amplius. Isa. lxx. Obluioni tradite sunt angustie priores.**  
**Oleū. i. gaudiū ineffabile. Un ps. ciiij. Et ut exhilaret faciem in oleo.**  
**Obsequiū impetū ab oīm creatura q̄ seruiet eoz volūtati. Un. Seruiāt tibi ppli. Unde matth. xxi. Euge serue bone et fidelis. vsq; sup mltā te constituā.**  
**Donor. Unde. Adorēt te trib. Sap. v. Ecce quomodo p̄putati sunt inter filiōs dei. et inter sc̄os sors illoz. Item ps. viij. Gloria et honore coronasti eū.**  
**Participatio oīm bonoz. Unde. Esto dñs fratz tuoz. Nā sicut lucēre sole oēs participant lucē sine diminutōe et p̄iudicio alicui⁹. ita q̄libz sc̄is p̄cipabit gaudiū alteri⁹. Quod orat ps. Participē me fac de omniū timentū te.**  
**Omniū rez dominiū. Un. Et incuruent ante te filiū matris tue. ps. viij. Omnia subiecisti sub pedibus eius.**  
**Vindicta inimicōz. Unde. Qui maledixerit tibi sit ille maledict⁹. ps. lxxij. Letabitur iust⁹ cum viderit vindictā.**  
**Remuneratio amicōz et bñficiorū. Un. Et q̄ bñdixerit tibi bñdictōibz repleatur. Matth. x. Qui potum dederit vni ex mīmis istis. vsq; nō p̄det mercedem suam.**  
**Cōiunctio christi et ecclie. q̄ notat Lin osculo ysaac. Quia sicut nlla est diuisio iter osculāres. sic nulla erit diuisio inter christū et eccliam. De β osculo dic sp̄sa. Oscule me osculo oris sui. De sunt. vij. stelle in corona sponse. Apoca. xij. et. ljj. benedictōes filiozū israel. i. fidelū christianoz. Beñ. penultimo. et deuterio. penl.**  
**Itē hec sunt ferclā q̄ p̄mittunt iob. v. vbi dicat ei. L. Bñs hō q̄ corripit a dño. In crepatōem q̄ dñi ne reprobēs. qz ipe vulnerat et medef. pcutit et man⁹ ei⁹ sanabūt. In ser tribulatōibz liberabit te. et i septima nō tanger te malū. In fame eruet te d morte. et in bello de manu gladij. A flagello lingue abscederis. et nō timebis calamitatē cū venerit. Dec iob. v. Dicat igit p̄io ipi iob. Bñs hō q̄ corripit a dño. Bre. Dei misericordia agit. vt pena culpam seq̄tur. et vis doloris sit causa salutis. Et qz bñs. ergo tu q̄ corripes si vis esse bñs. increpatōnem dñi ne reprobēs. Et nota qz septem bona facit hec correptio. Adapta.**  
**Quia ipe vulnerat. carnē et medef. laie. Eccī. xxxi. Infirmitas grauis sobriā facit animā. Et medef visitatōe. vel gaudiōz infusione.**  
**Percutit et man⁹ ei⁹ sanabūt. Quia p̄cussionēs ei⁹ sunt sanatōes. Un. dicit exod. xxxij. Ego occidā et ego viuere faciā. pcutiā et ego sanabo.**  
**In ser tribulatōibz. i. s. h⁹ mōi libabit te. et i septia. q̄ erit i iudicio. Nā t̄get te malū. In fame. i. in corpali inedia. Eruet te de morte. p̄ci et gehēne. Dorte induxit comestio illicita. et a morte eruit dñs in penuria cibi et potus.**  
**Et i bello. p̄tra tres hostes. de manu gladij. i. d potestate peccati. Eccī. xxi. Quasi romphea bis acuta omnis iniquitas.**  
**A flagello lingue. i. maloz. Absceder. i. glosa. liberaber. Uel lingue. i. sentētie dñice. Et non timebis calamitatē cū venerit.**  
**Seq̄ ibidē iob v. In vastitate et fame ridebis. et bestias terre nō formidabis. Et cū lapidibz regionū p̄ctū tuū. et bestie terre pacifice erūt tibi. Et scies qz pacē habet at tabernaculū tuū. et visitās spēm tuā nō peccabis. Et scies qz qm̄ mltiplex erit semē tuū. et p̄genies tua q̄si herba terre. Ingredier in abūdātia sepulcrū. sic infert aceru⁹ tritici i tpe suo. Dec iob. v. Dic enūerat bona q̄ sequūt verā patientiā.**  
**Primū. In vastitate. i. gehēne. que impios vastabit extra. et fame. i. omnis boni defectu intra. glo. Sicut intus et extra deliq̄unt. sic intus et extra punient. Isa. i. fine. Ignis eoz nō erit. et vermis eoz non moriet. Ignis exterius. vermis interi⁹. Ridebis. de impioz p̄ditōne. Quia letabit iustus cum viderit vindictā. Prouer. xi. In p̄ditione impioz erit laudatio. Uel Ridebis. gaudēs de p̄pria salute in die nouissimo.**

fo. xlij.

Grego.

## Libor .III. Pars .I.

- S**ecundū. Et bestia. I. glosa. i. diabolus terre. I. glosa. q. terrenos comedit. nō formida-  
bis. **E**cce securitas. Zacha. ultimo. Sedebit hiernsalē secura.  
**T**erciū. Sed cū lapidibz regionū. I. glo. electis. qui de omni regione tūc pgregabū-  
tū. **E**rit pactū tuū. I. firmū. stabile. z eternū. quia mutuo te sicut se diligēt.  
**Q**uartū. Et bestie terre. I. i. demōes z mali hoies. i. **C**hoī. xv. Ad bestias pugnaui  
ephes. **P**acificē erūt tibi. I. glo. Spūs nequā nō ipugnabūt te. **U**el **L**bestie terre. I.  
id ē mot⁹ carnis. qz tūc caro nō pcupiscet aduersus spm. nec ecouerso. sicut modo.  
**Q**uintū. par pectoris. **U**n sequit⁹. **E**t scies. I. expimētō. q. pacē habeat tabnaculum  
tuū. **S**pectoris hic. i. ibi eternitatis. **T**abernaculū tuū. i. corpus.  
**S**extū. **E**t visitās speciē tuā. i. i. teipm p p̄sideratōez. **N**ō peccabis. I. i. primū. te. v. l.  
deū. **U**l. **S**peciē tuā. i. i. primū. glo. **S**pecis nra prim⁹ ē. i. q. videm⁹ qd sumus.  
**S**eptimū. **E**t scies quoqz q. multiplex erit semē tuū. I. acq̄sū exēplo v. l. p̄dicatōe.  
**O**ctauū. **E**t p̄genies tua. i. i. filij sp̄iales q̄s pueristi. v. l. bona opa q. fecisti. **L**et her-  
ba terre. I. qz mlti nūero. z virētes p̄tute. **U**oc totū p̄t itelligi de p̄nti. **U**nō seq̄t.  
**E**t tūc **L**abūdātia. I. tūc **L**ingrediet⁹ sepulcrū. **H**ic p̄latōis. sicut **I**erf. aceru⁹ tritici. I.  
vbi est p̄gregatio bonoz operū. **L**in tpe suo. I. p. lōgū exercitiū. qz lya p̄cedit Rachel.

**F**init liber secundus

## **I**ncipit liber tercius de laudibus bea

te marie. habēs duas partes. **P**rima pars p̄tinet. xxv. dignitates z p̄uilegia car-  
nis virginee. **S**ecda pars cōtinet. xij. p̄rogatiuas marie.

**I**ncipit pars prima

**A**steqz accedamus ad tractā  
das. xij. p̄rogatiuas speciales brē p̄ginis. videndū ē de digni-  
tatibz z p̄uilegijs p̄ginē carnis ei⁹. **E**t p̄mo notādū q. caro  
fm quosdā dicit a carēdo. qz multiplex gloriofa carētia seu glo-  
riofus defectus fuit in carne ipius.

**C**aro marie caruit

**P**ecato originali in sc̄ificatōe. **U**n ps. Sc̄ificauit tabernaculū suū altissim⁹. qn̄  
eā purgauit ab originali vt tota mūda nasceret. **T**ūc enī videt⁹ p̄ q̄s p̄cepisse spūi  
sc̄to illd puer. xxv. **A**ufer rubiginē de argēto. z egrediet⁹ vas purissimū. **T**ūc enī  
celest⁹ aurifaber. i. spūi sc̄tus. q. ē oīm artifex. **S**ap. vij. totā rubiginē culpe origial⁹  
abstulit de argēto p̄ginē carnis. z tūc fuit ipa caro. **A**rgētū igne. I. spūi sc̄til. examia-  
tū. pbatū terre. i. i. a terrenis p̄tagis. z purgatū septuplū. i. i. p̄fecte p̄ gr̄az septifor-  
mē. z h totū vt egredere⁹ vas corpis p̄ginei purissimū. ad recipiēdas gr̄as z p̄tu-  
tes. z p̄digna materia fieret. de q. de⁹ p̄ gl̄iosū corp⁹ aptaret vnigenito suo. **U**n si  
li⁹ p̄ri ad heb. x. c. **L**hostiā et oblatōez nolūisti. corp⁹ aut aprasti mihi. i. i. aptum z  
idoneū dedisti mihi p̄p̄ q̄tuor. **P**riō. qz sine pctō. **E**ro. xij. **E**rit agn⁹ absqz mar-  
cula. **S**ecdo. qz mortale vt possz imolari. **T**ercio. qz punctū gratia. **U**n **P**lenū ḡ-  
rie z p̄itatis. **S**ic sacrificiū offerebat cū suis libamibz. **Q**uarto. qz vnitū deitati. et  
ideo fuit hostia sufficiens p̄ genere hūano. **D**e q. hostia dicit br̄is **B**er. **N**ec hostia  
sicut sola prodesse potuit. sic sola suffecit.

**Berū.**

**F**omite z p̄uis motibz i carismatū ifusiōe. **U**n ps. **A**diuuabit eā de⁹ mane. i. i. p̄n-  
cipio vite sue adhuc existēte i ytero m̄ris. **L**iduclo. i. i. gr̄az oru tenebras original⁹  
expellēte. **U**l. **L**iduclo. i. i. claritate gr̄az adueniēte. q. tūc ifuse sūt ei. **T**ūc etiā p̄ si-  
cut d̄z osce. xij. **L**adduxit vētū v̄tē. i. i. spm sc̄m. q. in eo q. vent⁹ ab estu p̄cupiscē-  
tie virgineā carnē refrigerauit z fomitē extinxit. sicut flar⁹ vēti cādēlā. in eo aut q.  
v̄tēs humorē ebibit noriale z terrā corpis ericcavit. **Q**uere lib. xij. p̄rich. v. ti. v. q.  
christ⁹ v̄t⁹. **N**ō si forte post sc̄tificatōez remāsit i ea fomes v. l. potētia ad peccādū.